N. 2.—1863. Вторникъ—Wtorek. 8 Января. 8 Stycznia.

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ
KURYER WILEŃSKI

ВЫХОДИТЪ по Вторникамъ и Пятницамъ.

WYCHODZI we Wtorki i Piątki.

Часть Оффиціальная.

О повѣрочныхъ коммиссіяхъ. Государственный совѣтъ, въ общемъ собраніи, разсмотрѣвъ заключеніе главнаго комитета объ устройствѣ сельскаго состоянія, по представленію министра внутреннихъ дѣлъ, объ учрежденіи повѣрочныхъ коммиссій въ губерніяхъ: виленской, гродненской, ковенской, минской и въ части витебской, *мнѣніемъ положилъ:* 1) Проэктъ дополнительныхъ правилъ о повѣркѣ повинностей временно-обязанныхъ крестьянъ въ губерніяхъ: виленской, гродненской, ковенской, минской и въ уѣздахъ: динабургскомъ, дризенскомъ, люцинскомъ и рѣжицкомъ, витебской губерніи, представить, при мнѣніи государственнаго совѣта, на Высочайшее утвержденіе **ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА.** 2) Предоставить министру внутреннихъ дѣлъ озаботиться немедленно пріисканіемъ достойныхъ людей къ занятію должностей членовъ отъ правительства повѣрочныхъ коммиссій и сдѣлать необходимыя распоряженія къ открытію, на основаніи означенныхъ правилъ, дѣйствія сихъ коммиссій въ возможно-непродолжительномъ времени. Таковое мнѣніе государственнаго совѣта удостоилось Высочайшаго утвержденія 21 ноября 1861 г.

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЯ ПРАВИЛА
О ПОВѢРКѢ ПОВИННОТЕЙ ВРЕМЕННО-ОБЯЗАННЫХЪ КРЕСТЬЯНЪ ВЪ ГУБЕРНІЯХЪ: ВИЛЕНСКОЙ, ГРОДНЕНСКОЙ, КОВЕНСКОЙ, МИНСКОЙ И ВЪ УѢЗДАХЪ ДИНАБУРГСКОМЪ, ДРИЗЕНСКОМЪ, ЛЮЦИНСКОМЪ И РѢЖИЦКОМЪ, ВИТЕБСКОЙ ГУБЕРНІИ.

(Приложеніе къ ст. 218—221 Высочайше утвержденнаго 19 февраля 1861 г. мѣстнаго положенія о поземельномъ устройствѣ крестьянъ въ сихъ губерніяхъ и уѣздахъ).

1. Для окончательной повѣрки размѣра денежной и издѣльной повинностей, слѣдующихъ съ крестьянъ въ пользу помѣщиковъ, во всѣхъ уѣздахъ губерній виленской, гродненской, ковенской, минской и въ четырехъ уѣздахъ витебской (динабургскомъ, дризенскомъ, люцинскомъ и рѣжицкомъ), учреждаются временныя повѣрочныя коммиссіи, по одной въ каждомъ уѣздѣ.

Примѣчаніе. Для сокольскаго уѣзда гродненской губерніи, по малому числу временно-обязанныхъ крестьянъ (около 3,000 душъ), особой коммиссіи не учреждается. На этотъ уѣздъ распространяются дѣйствія коммиссіи одного изъ сосѣдственныхъ уѣздовъ, по опредѣленію губернскаго по крестьянскимъ дѣламъ присутствія. Подобное соединеніе можетъ быть допущено и по другимъ уѣздамъ, вслѣдствіе ходатайства о томъ губернскихъ присутствій, съ утвержденія министра внутреннихъ дѣлъ.

2. Повѣрочныя коммиссіи должны окончить свои дѣйствія въ теченіе двухгодичнаго срока со дня открытія каждой изъ нихъ на мѣстѣ; срокъ этотъ можетъ быть продолженъ, въ крайнемъ случаѣ на короткое время, но не иначе, какъ съ разрѣшенія министра внутреннихъ дѣлъ.

Глава первая.
О составѣ и образованіи повѣрочныхъ коммиссій.

3. Каждая повѣрочная коммиссія состоитъ изъ слѣдующихъ лицъ: а) члена отъ правительства, предсѣдательствующаго въ коммиссіи и назначаемаго министромъ внутреннихъ дѣлъ; б) мироваго посредника того участка, въ которомъ производится повѣрка повинностей; в) члена отъ дворянъ-помѣщиковъ, избираемаго для цѣлаго уѣзда, и г) члена отъ крестьянъ, избираемаго для каждой особо. При коммиссіи полагается письмоводитель и одинъ или нѣсколько землемѣровъ, въ числѣ дѣйствительной въ нихъ надобности.

4. Члены отъ правительства повѣрочныхъ коммиссій считаются причисленными къ министерству внутреннихъ дѣлъ и во все время дѣйствій коммиссій признаются членами губернскаго по крестьянскимъ дѣламъ присутствія, для участія въ обсужденіи дѣлъ, исчисленныхъ въ ст. 21-й сихъ правилъ. Въ случаѣ болѣзни или отсутствія члена отъ правительства, для предсѣдательствованія въ повѣрочной коммиссіи командируется одинъ изъ членовъ губернскаго по крестьянскимъ дѣламъ присутствія.

5. Въ члены отъ дворянъ, уѣздное дворянское собраніе избираетъ двухъ кандидатовъ изъ лицъ, имѣющихъ право быть избранными въ мировые посредники; въ члены отъ крестьянъ каждой волости избираются, волостнымъ сходомъ, также два кандидата изъ сельскихъ и волостныхъ должностныхъ лицъ или другихъ домохозяевъ. Изъ двухъ выбранныхъ лицъ начальникъ губерніи утверждаетъ одного членомъ коммиссіи, а другаго кандидатомъ къ нему, на случай выбытія, отсутствія или болѣзни члена.

Примѣчаніе 1. Дворяне сокольскаго уѣзда участвуютъ въ выборѣ члена отъ дворянъ вмѣстѣ съ дворянами того уѣзда, къ которому сокольскій уѣздъ будетъ присоединенъ. Такимъ же порядкомъ производятся выборы члена отъ дворянъ и по другимъ уѣздамъ, въ которыхъ, на основаніи примѣчанія къ статьѣ 1-й, не будетъ учреждено особыхъ коммиссій.

Примѣчаніе 2. При повѣркѣ повинностей въ имѣніи, принадлежащемъ члену отъ дворянъ, а также въ селеніи, къ которому принадлежитъ членъ изъ крестьянъ, занимаютъ ихъ мѣста кандидаты.

6. Членъ отъ правительства получаетъ содержаніе по *двѣ тысячи рублей* и сверхъ того на разъѣзды по *пяти сотъ рублей* въ годъ. На содержаніе и разъѣзды письмоводителю, и на канцелярскіе расходы коммиссіи отпускается въ распоряженіе члена отъ правительства по *тысячѣ рублей* въ годъ. Письмоводитель, по представленію члена отъ правительства, можетъ быть зачисленъ въ государственную службу. Вознагражденіе землемѣровъ за ихъ труды назначается заключенными съ ними письменными условіями, утвержденными губернскимъ присутствіемъ.

7. Всѣ расходы, поименованные въ предъидущей статьѣ, относятся на поземельный по каждому уѣзду сборъ съ помѣщиковъ и временно-обязанныхъ крестьянъ. Сбору сему составляется дополнительная смѣта тѣмъ же порядкомъ, какой указанъ для составленія смѣты сбора на мировыя учрежденія, въ Высочайше утверженныхъ, 19 февраля 1861 г., положеніяхъ о крестьянахъ и дополнительныхъ о семъ постановленіяхъ и распоряженіяхъ.

8. Содержаніе членамъ отъ дворянъ и крестьянъ назначается по усмотрѣнію: первымъ уѣзднаго собранія, а вторымъ волостнаго схода, и относится на частныя невинности каждаго сословія.

9. Немедленно по утвержденіи настоящихъ правилъ, министръ внутреннихъ дѣлъ распоряжается о назначеніи членовъ отъ правительства въ повѣрочныя коммиссіи. О назначенныхъ лицахъ доводится до Высочайшаго **ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА** свѣдѣнія.

10. Одновременно съ распоряженіями о назначеніи членовъ повѣрочныхъ коммиссій отъ правительства, начальники губерній распоряжаются о выборахъ членовъ и кандидатовъ къ нимъ отъ дворянъ-помѣщиковъ и отъ крестьянъ.

11. Въ то же время губернскія присутствія составляютъ дополнительныя смѣты о поземельномъ сборѣ съ помѣщиковъ и крестьянъ на издержки по производству повѣрочныхъ дѣйствій.

(Продол. впредь.)

Объ именованіи училищъ для дѣвицъ женскими гимназіями. **ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ**, согласно положенію главнаго совѣта женскихъ учебныхъ заведеній, по всеподданнѣйшему докладу главноуправляющаго IV-мъ отдѣленіемъ Собственной **ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА** канцеляріи, въ 10-й день ноября 1862 года, Высочайше повелѣть изволилъ: всѣ училища для приходящихъ дѣвицъ, состоящія въ вѣдомствѣ Императрицы Маріи, именовать *женскими гимназіями.*

Część Urzędowa.

O Komissjach weryfikacyjnych. Rada państwa na ogólném zgromadzeniu rozpatrzywszy decyzję głównego komitetu o urządzeniu stanu wiejskiego, na przedstawienie ministra spraw wewnętrznych, o ustanowieniu komissij weryfikacyjnych w gubernjach: wileńskiéj, grodzieńskiéj, kowieńskiéj, mińskiéj i w części witebskiéj, postanowiła: 1) Projekt dodatkowych przepisów o regulacji powinności czasowo-obowiązkowych włościan, w gubernjach wileńskiéj, grodzieńskiéj, kowieńskiéj, mińskiéj i w powiatach dynaburgskim, dryzieńskim, lucyńskim i rzeżyckim gubernji witebskiéj, przedstawić przy zdaniu rady państwa, na Najwyższe zatwierdzenie **JEGO CESARSKIEJ MOŚCI.** 2) Upoważnić ministra spraw wewnętrznych do odszukania bezzwłócznie godnych ludzi do zajęcia obowiązków członków od rządu do komissij weryfikacyjnych i uczynić stosowne rozporządzenia do otwarcia na zasadzie rzeczonych przepisów, czynności tych komissji w jak najrychlejszym przeciągu czasu. Takowe zdanie rady państwa zostało Najwyżéj zatwierdzone 21 listopada 1862 r.

PRZEPISY DODATKOWE.
O REGULACJI POWINNOŚCI CZASOWO-OBOWIĄZKOWYCH WŁOŚCIAN W GUBERNJACH: WILEŃSKIEJ, GRODZIEŃSKIEJ, KOWIEŃSKIEJ, MIŃSKIEJ I W POWIATACH, DYNABURSKIM, DRYZIEŃSKIM LUCYŃSKIM I RZEŻYCKIM GUBERNJI WITEBSKIEJ.

(Dodatek do art. 218—221 Najwyżéj zatwierdzonéj 19-go lutego 1861 r. ustawy miejscowéj o terrytorjalném urządzeniu włościan w tych gubernjach i powiatach).

1) Celem ostatecznego zregulowania wysokości pieniężnéj i odrobkowéj powinności, należnych od włościan obywatelom, we wszystkich powiatach gubernji Wileńskiéj, Grodzieńskiéj, Kowieńskiéj, Mińskiéj, i w czterech powiatach Witebskiéj (dynaburskim, dryzieńskim, lucyńskim i rzeżyckim) ustanawiają się czasowe komissje weryfikacyjne po jednéj w każdym powiecie.

U w a g a. Dla powiatu sokólskiego gub. grodzieńskiéj, z powodu maléj ilości włościan czasowo-obowiązkowych (blizko 3000 dusz) osóbnéj komissji nie ustanawia się. Na ten powiat rozciągają się czynności komissji jednego z sąsiednich powiatów, według uznania gubernjalnego dla spraw włościańskich urzędu. Takież same połączenie może być dozwolone i w innych powiatach, w skutku starań gubernjalnych urzędów za utwierdzeniem ministra spraw wewnętrznych.

2) Komissje weryfikacyjne powinny ukończyć swoje czynności w przeciągu terminu dwuletniego od dnia otwarcia każdéj z nich na miejscu; termin takowy, może być przedłużony, w ostatecznym razie na czas krótki, lecz nie inaczéj, jak z upoważnienia ministra spraw wewnętrznych.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.
O składzie i uorganizowaniu komissij weryfikacyjnych.

3) Każda kommissja weryfikacyjna składa się z następujących osób: a) członka od rządu prezydującego w kommissji i mianowanego przez ministra spraw wewnętrznych; b) pośrednika pojednawczego tego uczą̨stku, w którym odbywa się weryfikacja powinności: c) członka od szlachty obywateli wybieranego dla całego powiatu, i d) członka od włościan wybieranego dla każdéj gminy osóbno. Przy kommissji postanawia się sekretarz i jeden lub kilku geometrów, w liczbie rzeczywistéj ich potrzeby.

4) Członkowie od rządu w kommissjach liczą się przy ministerjum spraw wewnętrznych i w całym ciągu trwania czynności kommissji uznają się za członków gubernjalnego do spraw włościańskich urzędu, dla udziału w rozsądzaniu spraw poszczególnionych w art. 21 tych przepisów. W razie nieobecności lub choroby członka od rządu, dla prezydowania w kommissji weryfikacyjnéj deleguje się jeden z członków gubernjalnego do spraw włościańskich urzędu.

5) Na członków od szlachty, powiatowe szlacheckie zgromadzenie wybiera dwóch kandydatów, z osób, które mają prawo być wybranemi na pośredników; na członków od włościan każdéj gminy wybiera się przez schadzkę gminową także dwóch kandydatów z gminowych i gromadzkich urzędników, lub innych gospodarzy. Z dwóch osób wybranych, gubernator wybiera jednę na członka kommissji, a drugę na kandydata, w razie nieobecności, wydalenia się lub choroby członka.

U w a g a 1. Szlachta powiatu Sokólskiego bierze udział w wyborze członka od szlachty razem ze szlachtą tego powiatu, do którego powiat sokólski zostanie przyłączony. Taką samą koleją odbywają się wybory członka od szlachty i w drugich powiatach, w których na mocy uwagi do art. 1-go nie będą ustanowione osóbne kommissje.

U w a g a 2. Przy zregulowaniu powinności w dobrach należących do członka od szlachty, tudzież we wsi, do któréj należy członek od włościan, zastępują ich miejsca kandydaci.

6) Członek od rządu pobiera utrzymania po d w a t y s i ą c e r u b l i, prócz tego na rozjazdy po p i ę ć s e t rubli rocznie. Na utrzymanie i rozjazdy dla sekretarza i na rozchody biurowe kommissji, assygnuje się pod rozporządzalność członka od rządu po t y s i ą c rubli rocznie. Sekretarz na przedstawienie członka od rządu może być zaliczonym do służby rządowéj. Wynagrodzenie goometrów za ich prace określa się zawartym z nimi kontraktem na piśmie, zatwierdzonym przez urząd gubernjalny.

7) Wszelkie rozchody poszczególnione w poprzednim artykule, liczą się na rachunek gruntowego w każdym powiecie poboru od obywateli i czasowo-obowiązkowych włościan. Na pobor ten ustanawia się dodatkowy kosztorys, taką samą koleją, jaka jest wskazana dla ułożenia kosztorysu dla poboru na instytucje pojednawcze, w N a j w y ż é j zatwierdzonych 19 lutego 1861 roku ustawach o włościanach i w dodatkowych w tym względzie rozporządzeniach i postanowieniach.

8) Utrzymanie dla członków od szlachty i włościan wyznacza się podług uznania, dla pierwszych—zgromadzenia powiatowego, a dla ostatnich—schadzki gminowéj i zalicza się na rachunek udzielnych powinności każdego stanu.

9) Niezwłócznie po zatwierdzeniu przepisów niniejszych, minister spraw wewnętrznych czyni rozporządzenie względem mianowania członków od rządu do kommissij weryfikacyjnych. O osobach mianowanych donosi się do Najwyższéj **CESARZA JEGO MOŚCI** wiedzy.

10) Jednocześnie z rozporządzeniem o mianowaniu członków kommissji weryfikacyjnych od rządu, naczelnicy gubernij rozporządzają się co do wyboru członków i kandydatów ich od szlachty-obywateli i włościan.

11) Zarówno też urzędy gubernjalne układają dodatkowe kosztorysy o poborze gruntowym od obywateli i włościan na wydatki dla urządzenia kommissij weryfikacyjnych.

(D. c. n.)

— O m i a n o w a n i u z a k ł a d ó w n a u k o w y c h d l a k o b i é t g i m n a z j a m i. **CESARZ JEGO MOŚĆ**, zgodnie z decyzją głównéj rady żeńskich naukowych zakładów, na najpoddanniejsze przełożenie główno-zarządzającego IV wydziałem własnéj **JEGO CESARSKIEJ MOŚCI** Kancelarji w dniu 10 listopada 1862 r. Najwyżéj rozkazać raczył: wszystkie szkoły dla przychodzących panien zostające pod opieką **CESARZOWEJ MARJI** mianować g i m n a z j a m i ż e ń s k i e m i.

№ 2. **ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ. KURJER WILEŃSKI.** 8 Stycznia 1863.

Объ измѣненіи формы и порядка изданія „Сенатскихъ вѣдомостей“ и „Собранія узаконеній и распоряженій правительства“. Государственный совѣтъ, въ департаментѣ законовъ и въ общемъ собраніи, разсмотрѣвъ представленіе управляющаго министерствомъ юстиціи, объ измѣненіи формы и порядка изданія „Сенатскихъ вѣдомостей“ и „Собранія узаконеній и распоряженій правительства“, согласно съ заключеніемъ его, управляющаго министерствомъ, *мнѣніемъ положилъ*, въ видѣ временной мѣры, съ 1-го января 1863 года: 1) Издавать „Сенатскія вѣдомости“ два раза въ недѣлю, а „Собраніе узаконеній и распоряженій правительства“— по мѣрѣ объявленія правительствующему сенату Высочайшихъ о томъ повелѣній, въ видѣ прибавленій къ „Сенатскимъ вѣдомостямъ“. 2) Въ „Собраніи узаконеній“ помѣщать всѣ манифесты, Высочайшія повелѣнія, указы сената, трактаты и постановленія, имѣющія силу закона и подлежащія впослѣдствіи внесенію въ полное собраніе законовъ россійской имперіи. 3) Въ „Сенатскія вѣдомости“ вносить всѣ тѣ предметы, которые помѣщались и прежде въ сихъ вѣдомостяхъ, исключая узконеній, подлежащихъ по п. 2-му обнародованію въ „Собраніи узаконеній и распоряженій правительства“, и 4) предоставить управляющему министерствомъ юстиціи увеличить задѣльную плату за сенатскія изданія изъ сбереженій расхода бумаги по сенатской типографіи, не выходя изъ суммы, опредѣленной по смѣтѣ министра юстиціи 1863 года на издержки по сенатской типофрафіи. (Сѣв. Почт.)

— Въ Высочайшихъ Именныхъ указахъ, данныхъ за Собственноручнымъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА подписаніемъ, правительствующему сенату, 1-го января 1863 г., изображено: 1) „Дѣйствительнаго тайнаго совѣтника ПРЯНИШНИКОВА, согласно его прошенію, Всемилостивѣйше увольняемъ отъ должности главноначальствующаго надъ почтовымъ департаментомъ, съ оставленіемъ членомъ государственнаго совѣта, почетнымъ опекуномъ с.-петербургскаго опекунскаго совѣта и членомъ главнаго совѣта женскихъ учебныхъ заведеній.“ 2) „Члену государственнаго совѣта, двора Нашего оберъ-гофмейстеру ТОЛСТОМУ, Всемилостивѣйше повелѣваемъ быть главноначальствующимъ надъ почтовымъ департаментомъ.“

— Высочайшимъ приказомъ по министерству народнаго просвѣщенія, 23-го декабря 1862 г., произведенъ за отличіе изъ статскихъ въ дѣйствительные статскіе совѣтники: ординарный профессоръ Императорскаго с.-петербургскаго университета—деканъ факультета восточныхъ языковъ МУХЛИНСКІЙ.

— Высочайшимъ приказомъ, по военному вѣдомству, 1-го января, назначенъ военный губернаторъ г. Вологды и вологодскій гражданскій губернаторъ генералъ-маіоръ ХОМИНСКІЙ—въ Свиту ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, съ оставленіемъ въ настоящей должности.

— Циркуляръ г. министра финансовъ казеннымъ палатамъ и гг. губернскимъ управляющимъ питейно-акцизными сборами губерній малороссійскихъ, западныхъ, новороссійскихъ и области Бессарабской, отъ 18 декабря 1862 г., за N 245, объ уплатѣ установленнаго съ будущаго года съ городскихъ питейныхъ заведеній въ привиллегированныхъ губерніяхъ патентнаго сбора по полугодіямъ.

Вслѣдствіе всеподданнѣйшаго доклада моего объ уплатѣ, установленнаго съ будущаго года съ городскихъ питейныхъ заведеній, въ привиллегированныхъ губерніяхъ, патентнаго сбора по полугодіямъ, ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, въ 15 й день прош. декабря, Высочайше повелѣть соизволилъ: „не отмѣняя ст. 226 положенія о питейномъ сборѣ, разрѣшить въ городахъ 2-го разряда губерній: малороссійскихъ, западныхъ, новороссійскихъ и области Бессарабской, въ видѣ изъятія, выдавать полугодовые патенты на питейную продажу, съ уплатою, поименованнаго въ 8-мъ пунктѣ росписанія патентнаго сбора съ заведеній для приготовленія и продажи питей патентнаго сбора, въ теченіе 1863 г., равномѣрно впередъ по полугодіямъ, то есть къ 1-му января и къ 1-му іюля, по ровной части.“

Поставляя о настоящемъ Высочайшемъ повелѣніи въ извѣстность казенныя палаты и гг. управляющихъ питейно-акцизными сборами губерній малороссійскихъ, западныхъ, новороссійскихъ и области Бессарабской, считаю нужнымъ присовокупить, что при выдачѣ изъ уѣздныхъ казначействъ означенныхъ губерній установленной для питейной продажи въ мѣстностяхъ 2-го разряда патентной бумаги на полугодичный срокъ, слѣдуетъ, перечеркнувъ выставленную на оной цѣнность на 50 р., надписать 25 руб., и въ концѣ означить срокъ, на который патентъ выданъ, по полугодіямъ, т.-е. съ 1-го января по 1-е іюля и съ 1-го іюля по 1-е января.

— Циркуляръ г. министра финансовъ гг. губернскимъ управляющимъ питейно-акцизными сборами, отъ 19-го декабря 1862 г. N. 249, о порядкѣ размѣщенія заводовъ для выдѣлки питей и заведеній для продажи оныхъ.

Въ циркулярѣ министерства финансовъ, отъ 22-го сентября сего года за N 123 (Бирж. Вѣд. N 204), о примѣненіи 104 ст. положенія о питейномъ сборѣ, по которой не дозволяется устроивать заводы для выдѣлки напитковъ, подлежащихъ оплатѣ акцизомъ въ связи какъ между собою, такъ и съ заводами, выдѣлывающими изъ спирта и вина другіе высшихъ сортовъ напитки и издѣлія, было пояснено, что означенные заводы, въ видахъ облегченія акцизному управленію надзора за производствомъ питей, не должны быть устроиваемы въ связи между собою, т. е. въ одномъ зданіи или въ смежныхъ строеніяхъ, имѣющихъ внутреннее между собою сообщеніе.

Циркуляромъ-же, отъ 27-го минувшаго ноября за N 220 (Бирж. Вѣд. N 256), дозволено устройство питейныхъ домовъ и шинковъ рядомъ или въ одномъ домѣ съ харчевнями и другими трактирными заведеніями, съ соблюденіемъ условій, изложенныхъ въ ст. 258—263 и 267 положенія о питейномъ сборѣ, съ тѣмъ однако, чтобы заведенія сіи не имѣли внутренняго между собою сообщенія, и чтобы каждое изъ нихъ было снабжено установленною вывѣскою и имѣло особый входъ съ улицы.

Нынѣ возникъ вопросъ, дозволяется-ли устроивать заводы для выдѣлки разнаго рода питей въ одномъ зданіи съ заведеніями для продажи оныхъ, а также помѣщать разнаго рода питейныя заведенія въ одномъ зданіи или рядомъ.

Въ ст. 223 и 224 положенія о питейномъ сборѣ поименованы тѣ заводы для выдѣлки питей и издѣлій изъ вина и спирта и заведенія, изъ коихъ дозволяется, съ 1 января 1863 г., продажа напитковъ къ разъясненію коихъ относится означенное недоразумѣніе, именно въ числѣ первыхъ поименованы:

1) Винокуренные заводы.

2) Заводы, выдѣлывающіе водки: виноградныя, фруктовыя, изъ сахарныхъ и свеклосахарныхъ остатковъ и пейсаховыя.

3) Заводы пивоваренные и медоваренные.

4) Заводы, выдѣлывающіе разныя водки изъ оплаченныхъ акцизомъ вина и спирта.

5) Заводы для выдѣлки освѣтительной жидкости.

6) Заводы для приготовленія лака, политуры, одеколона и духовъ.

Къ числу заведеній для продажи напитковъ отнесены:

1) Оптовые склады вина и спирта, открываемые частными лицами.

2) Штофныя лавки, а равно фруктовыя, мелочныя и т. п. лавки, если изъ нихъ производится продажа напитковъ на выносъ.

3) Ренсковые погреба, продающіе напитки на выносъ, постоянные, а равно и временные, на ярмаркахъ: нижегородской, ирбитской, коренной, ростовской, харьковской (крещенской), кіевской (контрактовой) и полтавской (ильинской).

4) Погреба, продающіе исключительно россійскія виноградныя вина на выносъ и распивочно.

5) Трактирныя заведенія, поименованныя въ положеніи о сихъ заведеніяхъ, если въ нихъ производится распивочная продажа питей.

6) Питейные дома, шинки и корчмы.

7) Постоялые дворы, съ питейною продажею.

8) Временныя выставки.

9) Портерныя и пивныя лавки.

10) Ренсковые погреба съ распивочною продажею, постоянные и временные на ярмаркахъ.

Сверхъ-того, домы малороссійскихъ казаковъ, войсковыхъ обывателей, колонистовъ, панцырныхъ бояръ и западныхъ однодворцевъ, живущихъ на собственныхъ или общественныхъ земляхъ.

Принимая въ соображеніе, что въ Высочайше утвержденномъ, 4-го іюля 1861 г., положеніи о питейномъ сборѣ не заключается запрещенія помѣщать заводы для выдѣлки питей и издѣлій изъ вина и спирта въ одномъ зданіи съ заведеніями для продажи оныхъ, а также питейныя и трактирныя заведенія разныхъ наименованій, и что ограниченіе въ семъ отношеніи въ многихъ случаяхъ могло-бы стѣснить заводчиковъ и промышленниковъ къ прискапію удобныхъ помѣщеній, безъ существеннаго облегченія для надзора со стороны акцизнаго управленія, министерство финансовъ не встрѣчаетъ препятствія къ разрѣшенію устройства вышеисчисленныхъ заводовъ для выдѣлки питей и издѣлій изъ вина и спирта въ одномъ зданіи съ поименованными, въ 224 ст. Положенія о питейнымъ сборѣ, заведеніями для продажи напитковъ какъ оптомъ такъ и раздробительно, съ тѣмъ чтобы помѣщенія, въ коихъ будутъ находиться означенные заводы и заведенія, были отдѣлены одно отъ другаго стѣною и отнюдь не имѣли внутренняго между-собою сообщенія. Точно также можетъ быть допущено открытіе разнаго рода вышепоименованныхъ заведеній для продажи питей оптомъ и раздробительно, на всякомъ одно отъ другаго разстояніи, а также въ одномъ зданіи, съ соблюденіемъ правилъ, указанныхъ въ циркулярѣ отъ 27-го минувшаго ноября за N 220 (Бирж. Вѣд. N 256), т. е. чтобы заведенія сіи не имѣли внутренняго между собою сообщенія, каждое изъ нихъ было снабжено установленною вывѣскою и имѣло особый входъ, который для мѣстъ раздробительной продажи питей долженъ быть преимущественно съ улицы.

О вышеизложенномъ поставляю гг. управляющихъ питейно-акцизными сборами въ извѣстность для надлежащаго, въ потребныхъ случаяхъ, руководства и исполненія. (С. Отеч.)

ВАРШАВА.

(15) 27-го сего декабря, полицейскій городовой 2-го класса, 7-й части города Варшавы, Осипъ Злобицкій, иначе Жлобицкій, будучи наряженъ, за неисправность по службѣ, въ ночной патруль, и не желая покориться этому распоряженію, подалъ въ девять часовъ вечера, приставу 7-й части, штабсъ-капитану Бродовскому, просьбу объ увольненіи его отъ службы. Спустя нѣкоторое время, Злобицкій прибылъ вторично въ квартиру пристава и началъ упрекать его въ томъ, что лишаетъ его куска хлѣба. Когда-же штабсъ-капитанъ Бродовскій отвѣчалъ ему, что онъ самъ этого желалъ и что это можно еще поправить, то Злобицкій бросился, съ крикомъ, на пристава, съ обнаженною саблею, и ранилъ его въ голову, именно разрубилъ кожу до кости, а потомъ во время борьбы съ нимъ изранилъ ему обѣ руки, и поваливъ на землю, силился задушить его. Будучи затѣмъ удержанъ прибѣжавшимъ на помощь полицейскимъ солдатомъ, Злобицкій оказалъ сопротивленіе полицейской стражѣ, намѣревавшейся арестовать его, рубилъ обнаженною саблей всѣ окружавшіе его предметы, грозилъ смертью каждому, кто къ нему приблизится, и сдался только тогда, когда были окружены всѣ выходы. За эти поступки Злобицкій былъ преданъ полевому военному суду, и сознался вполнѣ въ своей винѣ, объясняя, что покушался на жизнь штабсъ-капитана Бродовскаго, находясь въ раздраженномъ состояніи, въ которое впалъ послѣ подачи просьбы объ отставкѣ, ибо вслѣдствіе этого лишался средствъ къ жизни. Военный судъ, на основаніи 96 и 604 статей I книги военно-уголовныхъ законовъ (изданія 1859 года), приговорилъ Ивана Злобицкаго, по лишеніи его медали въ память послѣдней войны и всѣхъ правъ состояніе, къ смертной казни— разстрѣляніемъ. Приговоромъ этотъ, по утвержденіи Его Императорскимъ Высочествомъ, намѣстникомъ въ Царствѣ Польскомъ, приведенъ въ исполненіе 22-го декабря (3-го января), въ 8 часовъ утра. (С. отеч.)

— O zmianie formy i porządku wydawania „Wiadomości senackich“ i „Zbioru praw i rozporządzeń rządowych.“ Rada państwa, w departamenccie praw i w ogólném zgromadzeniu, rozpatrzywszy przedstawienie zarządzającego ministerjum sprawiedliwości, co do zmiany formy i porządku wydawania „Wiadomości Senackich“ i „Zbioru praw i rozporządzeń rządowych“, zgodnie z decyzją zarządzającego ministerjum, zdaniem postanowiła: jako środek czasowy, od 1-go stycznia 1863 r. 1) Wydawać „Wiadomości Senackie“ dwa razy na tydzień, a „Zbiór praw i rozporządzeń rządowych“—w miarę ogłaszania rządzącemu senatowi Najwyższych względem tego rozkazów, w kształcie dodatków do „Wiadomości Senackich“. 2) W „Zbiorze praw“ zamieszczać wszystkie manifesty, Najwyższe rozkazy, ukazy senatu, traktaty i postanowienia prawomocne, które następnie mają być zaniesione do pełnego zbioru praw cesarstwa rossyjskiego. 3) W „Wiadomościach Senackich“ zamieszczać wszystkie te przedmioty, które były uprzednio drukowane w tych wiadomościach, wyjąwszy praw, które wedle 2 p. ogłoszone będą w „Zbiorze praw i rozporządzeń rządowych“ i 4) upoważnić zarządzającego ministerjum sprawiedliwości do powiększenia naznaczonéj opłaty za wydania senackie z oszczędności rozchodu papieru w typografji senatu, nie odstępując od summy określonéj wedle kosztorysu ministerjum sprawiedliwości 1863 roku na wydatki dla typografji senatu.

— W Najwyższych ukazach imiennych danych za własnym JEGO CESARSKIEJ MOŚCI podpisem, senatowi rządzącemu 1 stycznia 1863 r. wyrażono: 1) Rzeczywistego radcę tajnego PRJANISZNIKOWA, stosownie do jego prośby, Najmiłościwiéj uwalniamy od obowiązku głównego naczelnika nad departamentem pocztowym, z pozostawieniem członkiem rady państwa, honorowym opiekunem s. petersburskiéj rady opiekuńczéj i członkiem rady głównéj żeńskich naukowych zakładów. 2) Członkowi rady państwa, dworu Naszego oberhofmejstrowi TOŁSTOMU Najmiłościwiéj rozkazujemy być głównym naczelnikiem nad departamentem pocztowym.

— Za Najwyższym rozkazem w wydziale ministerjum oświaty, mianowany został za odznaczenie się z radcy stanu, rzeczywistym radcą stanu professor zwyczajny Cesarskiego S. Petersburskiego uniwersytetu dziekan fakultetu języków wschodnich MUCHLIŃSKI.

— Najwyższym rozkazem w wydziale wojennym 1-go stycznia powołany został do orszaku JEGO CESARSKIEJ MOŚCI wojenny gubernator m. Wołogdy i Wołogodzki gubernator cywilny jenerał-major CHOMINSKI z pozostawieniem w dotychczasowym obowiązku.

— Okolnik p. ministra skarbu do izb skarbowych i pp. gubernjalnych zarządzających poborami akcyzy od trunków w gubernjach małorossyjskich, zachodnich, noworossyjskich i obwodzie bessarabskim, z 18 grudnia 1862 r. N. 245, względem opłaty postanowionego na rok następny od miejskich zakładów szynkowych w gubernjach przywilejowanych poboru patentowego ratami półrocznemi.

W skutku najpoddanniejszego przełożenia mojego względem opłaty, postanowionego na rok następny od miejskich zakładów szynkowych w gubernjach przywilejowanych poboru patentowego ratami półrocznemi, CESARZ JEGO MOŚĆ w dniu 15 upł. grudnia, Najwyżej rozkazać raczył: „nie znosząc art. 226 Ustawy o poborze trunkowym, dozwolić po miastach 2-go rzędu w gubernjach małorossyjskich, zachodnich, noworossyjskich i obwodzie bessarabskim, wyjątkowie wydawać półroczne patenta na sprzedaż trunków, za opłatą wyszczególnionego w 8 punkcie tabeli poboru patentowego, od zakładów dla produkowania i sprzedaży trunków poboru patentowego w ciągu 1863 roku, również prenumerando co półrocznie, t. j. do 1 stycznia i 1 lipca po równéj części.“

Podając niniejszy Najwyższy rozkaz do wiadomości izb skarbowych i pp. zarządzających poborami akcyzy od trunków w gubernjach małorossyjskich, zachodnich, noworossyjskich i w obwodzie bessarabskim, poczytuję za niezbędne dodać, iż przy wydawaniu z powiatowych podskarbstw rzeczonych gubernij przepisanego dla sprzedaży trunków w miejscowościach 2-go rzędu papieru patentowego na półroczną ratę, należy, po przekasowaniu wypisanéj na nim ceny 50 rub., nadpisać 25 rub. i na końcu oznaczyć termin, do którego patent został wydany wedle półrocza, t. j. od 1-go stycznia do 1-go lipca i od 1-go lipca do 1-go stycznia.

— Okolnik p. ministra skarbu do pp. gubernjalnych zarządzających poborami akcyzy od trunków z 19 grudnia 1862 r. pod N. 248 o kolei rozlokowania zakładów dla wyrobu trunków i zakładów dla sprzedaży takowych.

Okolnikiem ministerjum skarbu z 22 września roku bież. pod N. 123 (wiad. giełd. N. 204) o zastosowaniu 104 art. ustawy o poborze trunkowym, według któréj nie dozwala się urządzać zakładów dla wyrobu trunków, podlegających opłacie akcyzy, w związku pomiędzy sobą, oraz z zakładami wyrabiającemi ze spirytusu i wódki inne wyższych gatunków napoje i wyroby, było zalecono, iż rzeczone zakłady w celu ulżenia dla zarządu akcyzy, nadzoru za produkcją trunków, niepowinny być urządzane w związku między sobą, t. j. w jednéj budowli, albo w przyległych budynkach, mających wewnątrz między sobą połączenie.

Okolnikiem zaś z 27 przesz. listopada pod N. 220 (wiad. giełd. N. 256) dozwolone zostało urządzanie karczem i szynków rzędem albo w jednym domu z garkuchniami i innemi zakładami traktjernemi, przy zachowaniu warunków wyszczególnionych w art. 258—263 i 267 ustawy o poborze trunkowym, z tém, aby zakłady takowe nie miały wewnętrznego między sobą połączenia i aby każdy z nich opatrzony był osóbnym szyldem i miał osóbne wejście od ulicy.

Obecnie wszczęto kwestję, czy można urządzać zakłady dla wyrobu różnego rodzaju trunków w jednym budynku z zakładami dla sprzedaży takowych, tudzież lokować różnego rodzaju szynkowe zakłady w jednym budynku obok.

W art. 223 i 224 ustawy o poborze trunkowym poszczególniono takie zakłady dla wyrabiania trunków i wyrobów z wódki i spirytusu, oraz zakłady, z których dozwolono, od 1-go stycznia 1863 r. sprzedaż trunków, do wyjaśnienia których stosuje się rzeczona wątpliwość, a mianowicie w liczbie pierwszych wymieniono:

1) Zakłady gorzelane.

2) Zakłady wyrabiające wódki: winogronowe, fruktowe, z cukrowych i burakowo-cukrowych pozostałości oraz pejsachówki.

3) Zakłady piwowarne i miodowarne.

4) Zakłady wyrabiające różne wódki ze spirytusu i okowity, za które opłacono akcyzę.

5) Zakłady dla wyrobu płynów oświetlających.

6) Zakłady wyrabiające lakiery, polituręę, wodę kolońską, perfumy.

Do liczby zakładów dla sprzedaży trunków policzono:

1) Ryczałtowe składy wódki i spirytusu, otwierane przez osoby prywatne.

2) Kramy sztofowe, tudzież fruktowe, drobiazgowe i t. d. kramiki, jeżeli z nich sprzedają się trunki do domów.

3) Winiarnie, sprzedające trunki do domów, stałe, albo też czasowe na jarmarkach; niżegorodzkim, irbickim, korennym, rostowskim, charkowskim (kreszczeńskim) kijowskim (kontraktowym) i połtawskim (iljińskim).

4) Sklepy sprzedające wyłącznie rossyjskie winogronowe wina do domów, jako też kieliszkami.

5) Zakłady traktjerne, poszczególnione w ustawie o tych zakładach, jeżeli w nich odbywa się sprzedaż kieliszkowa.

6) Domy szynkowe, szynki, karczmy.

7) Zajazdy ze sprzedażą trunków.

8) Wystawy czasowe.

9) Sklepy porterowe i piwne.

10) Winiarnie ze sprzedażą kieliszkową, stałe i czasowe na jarmarkach.

Oprócz tego domy kozaków małorossyjskich, obywateli wojskowych, kolonistów, bojarów pancernych i jednodworców zachodnich, zamieszkałych na własnych lub gromadzkich gruntach.

Zważywszy, iż w Najwyżéj zatwierdzonéj, 4 lipca 1861 r. ustawie o poborze trunkowym nie masz zaprzeczenia lokować zakłady do wyrabiania trunków i wyrobów z wódki i spirytusu w jednym domu z zakładami dla sprzedaży takowych, tudzież szynkowe i traktjerne zakłady różnych nazwisk, i ponieważ ograniczenie w tym względzie w wielu wydarzeniach mogłoby być uciążliwém dla producentów i przemysłowców w wyszukaniu dogodnych lokacij, bez istotnéj ulgi dla dozoru ze strony zarządu akcyzy, ministerjum skarbu nie znajduje przeszkody do pozwolenia urządzać wzmiankowane zakłady dla wyrobu trunków i wyrobów z wódki lub spirytusu w jednym budynku razem z wyszczególnionemi w 224 art. ustawy o poborze trunkowym, zakładami dla sprzedaży napojów, tak ryczałtowie jako też kieliszkami, z tém, aby okale, w których będą się znajdować rzeczone zakłady, były przedzielone jedne od drugich głuchą ścianą i wcale nie miały wewnętrznego pomiędzy sobą połączenia. Zarówno może być dozwolone otwieranie różnego rodzaju wyż wzmiankowanych zakładów dla sprzedaży trunków ryczałtowie i kieliszkami w każdéj jeden od drugiego odległości, a nawet i w jednym budynku, przy zachowaniu przepisów, wskazanych w okolniku z 27 przeszł. listopada pod N. 220 (wiad. giełd. N. 256) t. j. aby zakłady te nie miały między sobą wewnętrznego połączenia, aby każdy był opatrzony stosownym szyldem i miał osóbne wejście, które dla zakładów z kieliszkową sprzedażą trunków powinno być koniecznie od ulicy.

O powyższém zawiadamiam pp. zarządzających poborami akcyzy od trunków dla należytéj w razach potrzeby wskazówki i wykonania.

WARSZAWA.

—W dniu 15 (27) grudnia r. z., dozorca rewirowy klassy 2, w cyrkule 7-ym, Józef Złobicki v. Żłobicki, przeznaczony za opieszałość do odbycia patrolu nocnego, nie chcąc temu uledz, złożył na ręce p. o. komisarza cyrkułu 7-go, sztabs-kapitana Brodowskiego, o godzinie 9-éj wieczorem, prośbę o uwolnienie go od służby. Po niejakim czasie Złobicki wszedł powtórnie do mieszkania komisarza i zaczął mu robić wyrzuty, że go pozbawia kawałka chleba. Gdy zaś sztabs-kapitan Brodowski odpowiedział, że on sam chciał tego i że to można jeszcze poprawić, Złobicki wydawszy krzyk z dobytym pałaszem rzucił się na komisarza i ranił go w głowę, przeciąwszy skórę do kości, a następnie w pasowaniu się, poranił mu obie ręce i obaliwszy na ziemię, usiłował go zadusić. Powściągnięty przez nadbiegłego dozórcę, stawił opór straży policyjnéj chcącéj go aresztować, rąbiąc gołym pałaszem wszystkie w około siebie przedmioty, groził śwircią każdemu kto się zbliży, i nie wprzód się poddał, aż wszystkie wyjścia otoczone zostały.—Za czyny te oddany pod sąd polowy wojenny, Złobicki przyznał się w zupełności do winy, dając za pretekst targnięcia się na życie sztabs-kapitana Brodowskiego, stan rozdrażnienia, w którym się znajdował po podaniu prośby o dymissję, gdyż przez to pozbawił się sposobu do życia.—Sąd wojenny, z mocy art. 96 i 605 1-éj księgi praw wojenno-kryminalnych (wydania z r. 1859.) Józefa Złobickiego, po pozbawieniu go medalu na pamiątkę ostatniéj wojny i wszystkich praw stanu, skazał na karę śmierci, przez rozstrzelanie. Wyrok ten, zatwierdzony przez Jego Cesarską Wysokość, Namiestnika w Królestwie Polskiém, wykonany został w dniu 22 grudnia (3 stycznia) o godzinie 8-éj rano. (Dz. Pow.)

№. 2. **ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ.** 8 Января 1863.

ИСКАТЕЛИ КЛАДОВЪ.

(МѢСТНЫЙ ОЧЕРКЪ).

Les castors étaient très repandus autrefois; la chasse et les animaux les ont detruits et les ont fait fuir.
Hollard.

Миляхъ въ шести отъ Лиды на берегу Нѣмана стоитъ деревня П.. Это благословенный уголокъ земли литовской. Все здѣсь смотритъ какъ то лучше, отраднѣе, чѣмъ въ другихъ мѣстахъ. Крестьянинъ не поразитъ васъ своимъ взглядомъ, упрямо недовѣрчивымъ, или тупо уставленнымъ въ землю.

Напротивъ: бодро, весело смотритъ онъ, и съ привѣтливымъ поклономъ встрѣтитъ васъ своимъ обычнымъ: ,,да будетъ прославленъ Господь нашъ Іисусъ Христосъ"; и въ этомъ привѣтствіи звучитъ что то такое, что вы сейчасъ узнаете: не голосъ безсознательной привычки, или обычая, а голосъ души довольной своимъ положеніемъ, которая проситъ васъ прославить вмѣстѣ съ нею милость Божію. Женскій типъ тамъ не бросается въ глаза, какъ въ другихъ мѣстахъ, своими обрюзглыми, преждевременно состарѣвшимися лицами, съ выраженіемъ чего то тупаго, безжизненнаго, забитаго..... П-скія женщины вообще хороши и стройны. Въ нихъ сохранился тотъ чистый оттѣнокъ литовской красоты, которую такъ понималъ и любилъ Мицкевичъ: красоты сухой, строгой, холодной, быть можетъ, но безспорно прекрасной. Хлѣба въ П...— предметъ зависти сосѣдей. Луга даютъ отличное сѣно. Самый скотъ здѣсь крупнѣе и сытнѣе, чѣмъ въ другихъ мѣстахъ.

Я вамъ говорю: это благословенный уголокъ земли литовской!

Что же за причины этому?

Можетъ быть и то, что по стеченію счастливыхъ обстоятельствъ надъ П. не тяготѣлъ рядъ арендаторовъ. Можетъ быть и воздухъ, который стоитъ надъ П..; этотъ чистый, оживляющій силы воздухъ. Можетъ быть веселый и живописный видъ окрестностей, навѣвающихъ на душу какое то отрадное, успокоивающее чувство. Можетъ быть и самый характеръ населенія трудолюбиваго и незагнаннаго. Можетъ быть все это, а можетъ быть и ничего; такъ ужъ просто: ,,Панъ Богъ далъ", по любимому выраженію набожныхъ литовцевъ, вообще небольшихъ охотниковъ будить свой дремлющій умъ доискиваніемъ причины.

Былъ чудный майскій вечеръ; одинъ изъ тѣхъ вечеровъ, когда не сидится въ комнатѣ; когда душа тревожно проситъ простора, воздуха, жизни; когда такъ и тянетъ забрести куда нибудь въ глушь, сбросить съ души тоску тяжелой дѣйствительности, забыться, унестись мечтою далеко, далеко... въ тотъ улыбающійся міръ счастія и тихихъ радостей, къ которому мы стремимся въ юности, разочаровываемся въ зрѣлости и не вѣримъ подъ старость.

Солнце уже разставалось съ землею, опускаясь за мрачный, сосновый боръ, высившійся на противоположномъ берегу Нѣмана. Тотъ берегъ, на которомъ стоитъ деревня П... идетъ вверхъ теченія рѣки, сперва крутымъ обрывомъ, потомъ дѣлается все отложе да отложе, и наконецъ въ разстояніи полуторы верстъ отъ деревни стелется сочнымъ, низменнымъ лугомъ. Дальше берегъ опять начинаетъ возвышаться; зеленая шелковитость его пропадаетъ; порою попадаются кустики березняка, сосняка, ельника, и чѣмъ дальше, тѣмъ все чаще и больше, а тамъ, гдѣ Нѣманъ вдругъ круто заворачиваетъ на право, берегъ уже покрытъ сплошною густою чащею мелкаго хвойника.

Въ этихъ мѣстахъ глушь страшная. Ни стукъ крестьянскаго топора, ни выстрѣлъ охотника не нарушаютъ здѣшней тишины. Развѣ только порой всплеснетъ рыба, играя, да печально, заунывно затянетъ рыболовъ свое кіу.... а потомъ опять все тихо, все чутко ждетъ чего то...

Уже совсѣмъ стемнѣло, когда я пробирался шагъ за шагомъ между частымъ и цѣпкимъ кустарникомъ. Мѣсяцъ стоялъ высоко, обливая окрестность окоимъ мягкимъ, серебристымъ свѣтомъ; ночь была тихая, теплая.

Я взошелъ на маленкій пригорокъ и остановился. Невольно вспомнилъ я поэтическія ночи Тургенева. Это была тоже одна изъ обаятельныхъ ночей, вѣющихъ чѣмъ то успокоивающимъ, умиротворяющимъ на душу. Трудно было оставаться равнодушнымъ къ тихимъ прелестямъ рѣдкой литовской гостьи, къ ея призывному, обаятельному дыханію. И я долго и жадно наслаждался ею... Вдругъ что то хрупнуло со стороны дороги, чутко отозвавшись въ воздухѣ, и до моего слуха долетѣли голоса. Я сталъ всматриваться. Двѣ человѣческія фигуры шли прямо на меня, осторожно пробираясь между кустовъ.

Мною овладѣло эгоистическое желаніе подсмотрѣть что это была за парочка. Я особенно подозрѣвалъ одну черноокую паненку изъ сосѣдняго фольварка.

Голосъ былъ мужескій и говорилъ ломанымъ польскимъ языкомъ, какимъ обыкновенно говоритъ мелкая шляхта.

— ,,Иди скорѣе.... а то опоздаемъ.... скоро пожалуй 11 часовъ.... да не наступай на хворостъ.... экая корова, право....

Увы, мнѣ пришлось разочароваться въ своихъ надеждахъ. Въ говорившемъ эти слова я узналъ Ясека. Спутникъ Ясека былъ тоже мужчина и вдобавокъ цѣлой головой его выше, въ длинномъ сѣромъ плащѣ, который сильно оттопырился съ лѣвой стороны—признакъ, что онъ тащилъ что-то объемистое. Ясекъ, сынъ денежнаго, но скупаго шляхтича. Старикъ копилъ деньги по грошакамъ и злотувкамъ, и кремнемъ сидѣлъ надъ дубовымъ кованымъ сундукомъ, гдѣ, говорятъ, скрывалась сребра не одна добрая осьмина. Онъ, какъ и большая часть литовской шляхты, самъ исправлялъ по хозяйству всѣ черныя работы, строго соблюдалъ середы и пятницы, и носилъ сапоги только по воскресеньямъ. Шляхетствомъ своимъ онъ не кичился, смотря на него только какъ на надежное средство быть избавленнымъ отъ рекрутчины, которой онъ боялся не меньше пекла. Только въ воскресенье онъ какъ будто нѣсколько измѣнялся. Въ разговоры изъ крестьянъ позволялъ себѣ вступать только съ однимъ старшиной, и того бралъ при этомъ фамилярно за пуговицу; къ каждому слову прибавлялъ непремѣнно ,,пане добродзею"; вставлялъ кстати и не кстати ,,акламацію, фатигу, аппартаменты" и. т. п. выраженія, обыкновенно не существующія въ шляхетскомъ будничномъ словарѣ.

Ясекъ принадлежалъ къ тому новому поколѣнію шляхетской молодежи, которая уже начинаетъ гнушаться сѣрыхъ сѣрмягъ, не пускается въ крутель и не любитъ трудной черной работы земледѣльца. Цивилизація города Вильно, куда отдавалъ его отецъ для обученія ,,фельдшерской наукѣ", подѣйствовала какъ то отрицательно на Ясека. Положимъ ставилъ онъ и банки и піявки, но гораздо съ большимъ искуствомъ выплясывалъ мазура и краковяка, или подыгрывалъ на гитарѣ, распѣвая пѣсенки—узнай объ которыхъ отецъ, плохо было бы Ясеку. Что касается до двухъ трехъ лекарствъ его собственной композиціи, которыми онъ лечилъ отъ всевозможныхъ болѣзней, то ихъ медицинское достоинство онъ опредѣлялъ самъ: ,,абы только хандель", говорилъ онъ, махнувъ рукою.

— ,,Добрый вечеръ!", сказалъ я, неожиданно ставъ съ ними лицемъ къ лицу.

Ясекъ съ испугомъ отскочилъ шагъ назадъ, а сѣрый плащь бухнулся подъ кустъ, звякнувъ при этомъ чѣмъ то металическимъ объ камень.

— ,,Ахъ, пане, это вы.... а мы думали... ахъ пане, испугали вы насъ...."

— ,,Что это вы Яся такъ пугливы стали? Ужъ не страдаете ли нервами, быть можетъ?"

— ,,Хе, хе, вы все шутите, мой дорогой пане.... вставай ты!", добавилъ онъ, обращаясь къ спутнику, который все еще лежалъ подъ кустомъ безъ малѣйшаго движенія.— Экой трусъ, право; чего испугался, видишь: это панъ. Онъ, пане, очень волковъ боится.... А славная ночь пане.... ахъ, какая ночь!

— ,,Вотъ поэтому то я и вышелъ прогуляться, что ночь хороша. Ну, а вы куда?

— ,,А вотъ такъ себѣ, тоже немножко прогуляться. Ясекъ сказалъ это по возможности небрежнымъ тономъ.

,,Хитришь братъ", подумалъ я.

— ,,Вы такъ торопились, пане Яне, что я право, никакъ не подумалъ бы, что вы на прогулку идете.

— ,,Э, да развѣ мы торопились, пане; шли себѣ, такъ понемножку.

— ,,Ну и прекрасно. Мы пойдемъ вмѣстѣ гулять; вы кстати укажете мнѣ, какъ выйти на большую дорогу.

Сѣрый плащь какъ то непріятно подернуло.

— ,,Мы, признаться, пане, началъ Ясекъ съ небольшою запинкою, собирались вотъ съ паномъ Марцеліемъ ѣхать рыбу ловить... такъ ужъ извините, мой дорогой пане...

— ,,Да, пане, рыбу ловить.... Хотимъ рыбу ловить"... Марцелій вѣроятно для большаго вразумленія меня, потянулся корпусомъ впередъ, и я увидѣлъ подъ кустомъ что-то блестящее, которое онъ тщательно закрывалъ прежде своей фигурой.

— ,,Такъ поѣдемте вмѣстѣ. Я страстный охотникъ ловить рыбу.

Ясекъ сдѣлалъ гримасу самаго кислаго свойства, однако отвѣчалъ:

— ,,Да это въ самомъ дѣлѣ было бы хорошо; только вотъ въ чемъ бѣда: нашъ челнъ, пане, совсѣмъ маленькій.

— ,,Совсѣмъ маленкій, подтвердилъ Марцелій, вытягивая шею.

— ,,Что вы, пане Яне; вашъ-то челнъ маленкій! Да въ немъ легко могутъ усѣсться четверо даже...

— ,,Какой пане, могутъ. Вѣрите мой пане, я даже боюсь и вдвоемъ на немъ ѣздить. А посмотрите какъ сыро! Вы простудитесь, пане. И что тамъ, какая рыба. Пріятности даже нѣтъ никакой и ловить ее. Мелкая, дрянная. Повѣрите, пане, вамъ не стоитъ безпокоиться; ей Богу не стоитъ.

— ,,Не стоитъ безпокоиться, совсѣмъ не стоитъ безпокоиться, повторялъ Марцелій.

— ,,Что тутъ за безпокойство. Это удовольствіе. Я вамъ говорю: я страстный охотникъ ловить рыбу. Ну пойдемте, пойдемте."

Но Ясекъ и Марцелій не трогались съ мѣста. Ясекъ опустилъ голову и что то обдумывалъ. Потомъ онъ бросилъ на меня испытующій, безпокойный взглядъ. Я не выдержалъ и засмѣялся. Ясекъ отвѣчалъ мнѣ дробнымъ, принужденнымъ смѣхомъ.

— ,,Ахъ, пане, что съ вами дѣлать. Хитрые вы, пане; никакъ васъ не проведешь.

— ,,Давно бы такъ. Откровенность за откровенность. Отчего же вы не хотѣли сказать куда вы идете? Неужели это такая великая тайна?

— А великая тайна, пане. Ну-да ужъ нечего дѣлать, вамъ скажу. Никому, пане, другому не сказалъ бы.

Ясекъ немножко дернулъ его за полу. Ясекъ въ отвѣтъ успокоительно лягнулъ его въ лѣвый бокъ, такъ что тотъ попятился шаговъ на пять. Эту не совсѣмъ тонкую мимику нельзя было не замѣтить.

—,,Только вамъ, пане, и скажу, продолжалъ Ясекъ. Отцу родному не открылъ бы. А вы пане никому, не разскажете?

— ,,Хорошо, хорошо! никому не разскажу.

— Мы шли, пане, началъ Ясекъ удивительно таинственнымъ голосомъ—. искать кладъ.

— ,,Скажите пожалуйста, отвѣтилъ я такимъ тономъ, будто совершенно ему вѣрю;— вотъ этого ужъ я никакъ не ожидалъ. Какъ же вы узнали объ этомъ кладѣ.

— ,,А вотъ Марцелій, пане! Старикъ одинъ умеръ, такъ ему сказалъ, а онъ, пане, мнѣ.

— ,,Вотъ какъ! Это дѣлаетъ честь вашему безкорыстію, пане Марцелій. Вѣдь вы могли бы одни воспользоваться сокровищемъ. Великодушно, истинно великодушно!

— ,,Хи, хи, хи, ухмыльнулся въ отвѣтъ Марцелій, и смотрѣлъ на Ясека, ожидая спасенія отъ его находчивости.

— ,,И, пане, дождался бы я отъ этого галгана. Въ томъ то и дѣло что ему одному нельзя. Тутъ надо двоимъ быть, пане.

— ,,Ну, а если съ вами будетъ и третій"?

— ,,Нельзя, пане, никакъ нельзя, мой дорогой пане. Только двоимъ надо быть".

— ,,Почему же непремѣнно двоимъ?

— ,,Такъ, пане, старикъ велѣлъ. Потому видите, пане: одинъ долженъ кладъ копать, а другой заговоръ отчитывать. Старикъ такъ и сказалъ, пане, что если кто еще будетъ, то кладъ въ землю уйдетъ и большое несчастіе можетъ случиться... Знаете, пане.... нечистая сила, вѣдь это не шутка....

— ,,Э... я не боюсь черта.

— ,,Вы вотъ не вѣрите, пане, шутите все а я вѣрю, самъ видалъ, пане. Идите, мой дорогой пане, домой безъ грѣха, сдѣлайте милость, Большое несчастіе можетъ случиться: онъ проклятый только и ждетъ случая какъ бы сгубить человѣка. Пожалѣйте хоть насъ то, пане, сколько нибудь!

— ,,Пожалѣйте пане.... несчастіе... .кладъ уйдетъ... жалобно вторилъ Марцелій, приблизившись ко мнѣ.

Я только того и ждалъ какъ бы Марцелій отошелъ отъ куста, чтобы сдѣлать на него нападеніе съ тыла.

— ,,Ну а это что? спросилъ я, подходя къ кусту, что это за инструментъ? Для отыскиванія клада, или для сраженія съ нечистой силой!" съ этими словами я поднялъ большой капканъ съ стальными ухватами и острыми зубцами. Капканъ былъ отличной работы и фунтовъ двѣнадцати вѣсомъ.

Ясекъ никакъ не ожидалъ подобной развязки; онъ пугливо кинулся къ капкану и совершенно растерялся.

— ,,Эго, пане.... началъ онъ, разсматривая капканъ, какъ будто вещь, которую видитъ, первый разъ: ,,это... желѣзо.... лисицъ ловить напримѣръ... Лайдакъ, разиня проклятый, добавилъ онъ шепотомъ, обратившись къ Марцелію и свирѣпо взглянувъ на него.

А тотъ въ отвѣтъ только растопырилъ руки съ какимъ то глупымъ отчаяніемъ.

— ,,Ну это не лисій капканъ, отвѣтилъ я смѣясь; ,,да развѣ въ это время лисицъ ловятъ? У васъ, я вижу, пане Яне, запасъ находчивости-то сталъ истощаться.

(Окончаніе будетъ).

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Отъ Виленской дирекціи училищъ симъ объявляется, что согласно завѣщанію дворянина Николая Урбановича открывается съ 1 января 1863 года фундушъ на содержаніе пяти полнокоштныхъ воспитанниковъ въ конвиктѣ для бѣдныхъ учениковъ при Виленской гимназіи, преимущественно происходящихъ изъ рода Урбановичей, а за неимѣніемъ ихъ, дѣйствительно бѣдныхъ сиротъ другихъ родовъ. Принятіе и содержаніе означенныхъ пяти воспитанниковъ упомянутаго фундуша будетъ производиться на основаніи общаго положенія о конвиктѣ. Г. Вильно, декабря 10 дня 1862 года.

Дирдкторъ Г. *Курнатовскій.*
Письмоводитель *Матковскій.* 3—946

Отъ Виленскаго Губернскаго Правленія объявляется, что въ слѣдствіе постановленія его 10 декабря 1862 года состоявшагося на удовлетвореніе признанныхъ установленнымъ порядкомъ, подлежащихъ безспорному взысканію съ помѣщицы Софіи Ѳаддѣя дочери Каменской долговъ и именно: 1., Дворянкѣ Анелѣ Тибе, по двумъ заемнымъ письмамъ въ остальномъ за надплатою въ количествѣ 2246 рублей; 2., Вдовѣ Губернскаго Секретаря Жолковской, по охраной роспискѣ 200 рублей; 3., Наслѣдницѣ помѣщицы Пацовской— Броновской по заемному письму въ остальномъ, за надплатою въ количествѣ 2000 рублей; 4, Помѣщицѣ Корсаковой по заемному письму 500 рублей; 5., Помѣщику Сидоровичу по заемному письму 5330 рублей; 6., Помѣщицѣ Вырвичевой по заемному письму 150 рублей съ процентами отъ всѣхъ сихъ суммъ; 7., Помѣщицѣ Радванской отъ уплоченной суммы 490 рублей процентовъ съ 2 мая 1858 года по 24 Апрѣля 1859 года и употребленныхъ на пересылку представленныхъ денегъ 3 руб. за исключеніемъ изъ таковыхъ уплоченныхъ уже Каменскою 24 рублей; 8., Дворянамъ Боровскимъ отъ уплоченной капитальной суммы процента 244 рублей; 9., Помѣщицѣ Бочковской, по запродажной, за неустойку въ продажѣ Каменскою ей Бочковской, имѣнія Медникъ 28,000 рублей; 10., Процентовъ и пени отъ 6501 руб. 80 коп. пенсіоннаго капитала обеспеченнаго на имѣніи

OGŁOSZENIA.

Wileńska dyrekcja szkół niniejszém ogłasza, iż stosownie do zapisu dworzanina Mikołaja Urbanowicza, otwiera się od 1 stycznia 1863 r. fundusz na utrzymanie pięciu pełno-kosztnych wychowańców w konwikcie dla biednych uczniów przy gimnazjum Wileńskiém, z pierwszeństwem dla pochodzących z rodziny Urbanowiczów, a w razie nieistnienia tych ostatnich dla sierot rzeczywiście biednych z innych rodzin. Przyjęcie i utrzymanie rzeczonych pięciu wychowańców na wzmiankowany fundusz, odbędzie się na mocy ogólnéj ustawy o konwikcie. Wilno 10 grudnia 1862 roku.

Dyrektor Kurnatowski.
Sekretarz Matkowski. 3—946

Wileński Rząd Gubernjalny ogłasza niniejszem, iż w skutek postanowienia nastałego dnia 10 grudnia b. r. 1862 na zaspokojenie uznanych koleją prawną za dług podlegające bezspornemu wyegzekwowaniu z obywatelki Zofji córki Tadeusza Kamińskiéj, a mianowicie: 1) szlachciance Anieli Tybe, za dwóma obligami w pozostałéj po nadpłacie ilości 2,246 rub.; 2) wdowie po sekretarzu gubernjalnym, Żołkowskiéj, za kwitem depozytowym 200 rub. 3) sukcessorce obywatelki Pacowskiéj Bronowskiéj, za obligiem w pozostałéj po nadpłacie ilości 2,000 rub.; 4) obywatelce Korsakowéj za obligiem 500 rubli; 5) obywatelowi Sidorowiczowi za obligiem 5,330 rub.; 6) obywatelce Wyrwiczowéj za obligiem 150 rubli, z procentami od tych wszystkich summ; 7) obywatelce Radwańskiéj od spłacownéj summy 490 rub. procentów od 2 maja 1858 r. po dzień 24 kwietnia 1859 roku i użytych na przesłanie złożonych pieniędzy 3 rub. za potrąceniem z nich opłaconych już przez Kamińskę 24 rubli; 8) szlachcie Borowskim od spłaconéj summy kapitalnéj procentu 244 rubli; 9) obywatelce Boczkowskiéj, za intercyzą z powodu niedotrzymania przez p. Kamińskę zobowiązania się sprzedaży pani Boczkowskiéj majątku Miednik 28,000 rubli; 10) procentów i szrafu od 6,501 rub. 80 kop. kapitału pensyjnego, opartego na m. Miednikach w ogóle 756 rub. 75½ kopiejek; i 11) nieopłaconych przez Kamińskę procentów 810 rubli 4½ kop. od

Медникахъ, всего 756 рублей 75½ копѣекъ; н 11., Неуплоченыхъ Каменскою процентовъ 810 рублей 4½ копѣекъ, отъ обеспеченной на имѣніи Лошанахъ за время традиціоннаго владѣнія онымъ Каменскою капитальной суммы 4387 рублей 74 копѣекъ Виленскихъ Визитокъ, подвержено въ публичную продажу населенное имѣніе упомянутой Софіи Каменской, называемое Медники, вмѣстѣ съ принадлежащими къ оному мѣстечкомъ Медники, Фольваркомъ Іозефово и деревнями Дворце и Курганы, Виленскаго уѣзда, въ 5 станѣ состоящее, временно-обязанныхъ крестьянъ мужескаго пола 139 и женскаго 138 душъ и земли всего вообще 1540 десятинъ оцѣненное въ 49,880 рублей; для произведенія таковой, продажи назначенъ въ присутствіи сего правленія торгъ 2-го числа мая мѣсяца-будущаго 1863 года, съ 11 часовъ утра, съ узаконенною послѣ онаго чрезъ три дня переторжкою; Желающіе разсматривать бумаги, относящіеся къ этой публикаціи и продажѣ, могутъ найти оныя по 3 отдѣленію 8 столу сего правленія. Декабря 20 дня 1862 г.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Честь имѣю извѣстить почтеннѣйшую публику, что я принялъ на себя отъ придворныхъ ливерантовъ въ Эрфуртѣ, гг. Ц. Плаца и сына, агентуру для продажи въ Ковенской губерніи зелени, цвѣточныхъ, полевыхъ и лѣсныхъ сѣмянъ, разныхъ родовъ растеній, георгиній и т. п.

Цѣны предметамъ, входящимъ въ составъ моего склада, состоящаго изъ 5000 нумеровъ, я могу доставить всякому желающему. Особенное стараніе приложу къ тому, чтобы заказы были исполнены скоро и акуратно.

Рекомендуя свои услуги почтеннѣйшей публикѣ, я вмѣстѣ съ тѣмъ замѣчаю, что означенная выше фирма прославлена во всей Германіи и существуетъ уже 53 года. Ф. І. МОЛДЕНКЕ, архитекторъ 1-го и 2-го С. Петербургскихъ отъ огня обществъ и Саламандры. Жительствуетъ въ Ковно въ домѣ Воллера.

Ковно. Декабря 1862 г.

OGŁOSZENIE.

Zawiadamiam szanowną publiczność, że przyjąłem od pp. Platz i Syna, liwerantów nadwornych w Erfurcie, ajenturę sprzedaży nasion warzywnych, kwiatowych, polnych i leśnych, oraz różnych gatunków roślin, georgin i t. d. w gubernji Kowieńskiéj.

Cenniki wszystkich do téj specjalności należących artykułów wynoszących blizko 5,000 numerów, mogą być na żądanie przesyłane, a dążnością moją będzie zawsze wszelkie obstalunki prędko i dokładnie uskuteczniać.

Polecając siebie łaskawym względom publiczności, winienem tu jeszcze zrobić uwagę, że firma z którą wchodzę w stosunki w całych Niemczech chlubnie jest znaną i istnieje od lat 53-ch.

F. J. MOLDENKE, budowniczy 1-éj i 2-éj Petersburgskiéj spółki oraz Towarzystwa Salamandry dla assekuracji od ognia. Zamieszkały w Kownie w domu Wollera.

Kowno w grudniu 1862 r.

BEKANNTMACHUNG.

Einem geehrten Publicum zeige ich ergebenst an, dass ich von den Herren C. Platz et Sohn, Hoflieferanten in Erfurt, die Agentur für den Verkauf von Gemuese und Blumen-Saamen, Feld-und Wald-Saemereien, Pflanzen-Sortimente, Georginen etc. im Gouvernement Kowno uebernommen habe.

Preisverzeichnisse saemmtlicher in dieses Fach schlagender Artikel in c-a 5000 Nummern koennen auf Wunsch zur Einsicht von mir bezogen werden und wird es staets mein Bestreben sein, Bestellungen rasch und genau auszufuehren.

Indem ich mich dem geehrten Publicum zur gefaelligen Inanspruchnahme bestens empfehle, bemerke ich noch, dass obiges Geschaeft in ganz Deutschland ruehmlichst bekannt ist und bereits 53 Jahre besteht. Achtungsvoll

F. J. Moldehnke, Architekt der 1-sten und 2-ten St.-Petersburger, sowie der Salamander Feuer-Versicherungsgesellschaft. Wohnhaft in Kowno im Hause Woller.

Kowno im December 1862. 1—993

opartéj na majątku Łoszanach za czas tradycyjnego władania nim Kamińskich summy kapitalnéj 4,387 rub. 74 k. pp. Wizytek wileńskich,— wystawiony został na sprzedaż publiczną osiadły majątek wyż pomienionéj Zofji Kamińskiéj, nazwany Miedniki, łącznie z należném doń miasteczkiem Miedniki, folwarkiem Józefowem i wsiami Dworce i Kurhany, położony w pow. wileńskim w 5-tym okręgu, liczący czasowo-obowiązkowych włościan płci męzkiéj 139 i żeńskiéj 138 dusz i ziemi w ogóle 1,540 dziesięcin, oceniony 49,880 rubli, a dla uskutecznienia przedaży naznaczony w izbie posiedzeń tego Rządu targ 2 maja przyszłego 1863 r. od godz. 11 zrana, z prawnym we trzy dni przetargiem. Życzący rozpatrywać papiery odnoszące się do téj publikacji i sprzedaży mogą znaleźć je w 3-m wydziale w 8 stole tegoż Rządu. Dnia 20 grudnia 1862 r.

Radca *Giecold*.
Sekretarz *Komar*.
Nacz. stołu *Kodź*. 2—971

Doniesienie dotyczące Bandażów elektro-medycznych D-rów Marie.

Niżéj podpisani oznajmiamy publicznie, że Bandaże Elektro-medyczne naszego wynalazku, za które otrzymaliśmy Brewet we Francji, leczące ruptury wszelkiego rodzaju, znajdują się w Warszawie jedynie u p. Mrozowskiego, na ulicy Podwal N. 482 i u p. Chróścickiego w Wilnie. Te o których p. Pik, optyk w Warszawie donosi publiczności, jakoby od nas pochodzących są podrabianem i niedokładnem naśladownictwem, nie mogącem wywierać podobnego naszym działania.

Aby publiczność nie dała się pochwycić kłamliwym ogłoszeniom p. Pik tak co do ceny, jak i co do pochodzenia bandażów, mamy sobie za obowiązek oznajmić, że na bandażach naszych wyryty jest napis: „Marie Freres médecins inventeurs." Sposób użycia również dołączony jest do każdego bandaża.

Paryż, dnia 26 grudnia 1862 r.—Bracia Marie Lekarze na ulicy de l'Arbre Sec N. 44 w Paryżu. 1—6

MASZYNKI DO NAKŁÓWANIA CIAŁA

Słynne narzędzie zwane ożywicielem (Lebenswecker, Le Reveilleur), wynalazku d-ra Baumscheid, sprowadzające na zewnątrz ciała wszelkie humory szkodliwe, otrzymało upoważnienie francuzkiéj akademji Medycznéj. Wprowadzone do Francji przez Polaka d-ra Lipkau, sprawia do zadziwienia pomyślne skutki w chorobach nerwowych, przeciw reumatyzmom, podagrze, sparaliżowaniu ciała po apoplexyach, jak również przeciw chronicznemu osłabieniu żołądka, piersi i t. d. Nieoceniona metoda leczenia za pomocą tego narzędzia tém większą ma wartość dla chorych, że jest dla każdego łatwą i przystępną, a sprawia nieuchronnie pomyślny skutek w licznych cierpieniach.

Książeczki z opisem użycia w języku francuzkim przez d-ra Lipkau jak i samo narzędzie pod jego nadzorem w Paryżu najdokładniéj wykończone znajdują się u panów aptekarzy Chróścickiego w Wilnie i Ruckera we Lwowie. 2—982

ROB LAFECTEUR dozwolony i aprobowany w Rossji Rob Boyveau lafecteur do pasteur Girardeau de s. Gervais, jeden tylko z zezwolonych we Francji, lekko bardzo trawiący się w żołądku, mający przyjemny smak i zapach, używa się ze skutkiem pomyślnym w chorobach skóry, liszajach, puchlinie a także i w zepsuciach krwi, wybornym jest środkiem krew oczyszczającym i bardzo jest pomagającem i skutecznem do wzmocnienia i podtrzymania organów.

Składy w aptekach Petersburgskich, Moskiewskich i w Wilnie u p. Chróścickiego. 1—981

Sprzedają się DWA DOMY w MIŃSKU należące do W. Półkownikowéj Rogowskiéj 1, przy ulicy Trojeckiéj duży dom drewniany o dwóch skrzydłach, z których jedno dwupiętrowe, ze stajnią na 12 koni, wozownią, chlewem, składem, łaźnią, słowem ze wszelkiemi wygodami, prócz tego z ogrodem owocowym i kwiatowym; 2, przy ulicy Michalskiéj, z ogrodem, składami, lodownią i z innemi wygodami. 2—979

PEŁNOMOCNIK JENERALNY.

Ss-rów śp. Władysława Pusłowskiego ogłasza niniejszem, że od dnia 23 kwietnia 1863 roku są do oddania, w sześcioletnią administracją na stale wyliczony dochód, których szczegółowe warunki będą przy ostatecznéj umowie określone, następujące dobra ziemskie.

1) Rakanciszki w powiecie Wileńskim wiorst siedm od miasta Wilna odległe.

2) Kuleliczyn w powiecie Pińskim gubernji Mińskiéj nad kanałem Ogińskiego,— a to osobie zapewniającéj w piśmiennéj deklaracji do dnia 1 marca 1863 r. złożonéj najwyższy dochód, przy któréj dziesięć procentów oznaczonego dochodu złożyć należy w gotówce lub biletach, na pewność, i te bez procentu zwróconemi zostaną, a obejmujący administracją złoży na kaucją ółroczną intratę. Szczegółowa informacja w Rakaciszkach u administratora fabryki papierów pod Wilnem, i o obu dobrach w Albertynie pod Słonimem w głównym zarządzie dóbr JW. Pusłowskich.

Deklaracje opieczętowane składać należy pod adressem JW. Aleksandra Jelskiego przez Słonim w Albertynie. 2—983

OGŁOSZENIE.

Podaje się do publicznéj wiadomości że z klucza Wojtkuskiego hrabiego Stanisława Kossakowskiego w powiecie Wiłkomierskim gubernji Kowieńskiéj, pięć wiorst od Wiłkomierza, dziewięć mil od Wilna, dziesięć mil od Kowna, wypuszczają się na sześcio letnią dzierżawę, od 23 kwietnia 1863 roku następujące Fermy bez robocizny.

DZIEWAŁTOW, Wojtkuszki, ziemi klassy pierwszéj razem morgów 471 wysiewu oziminnego purów 162 za r. sr. rocznie 1,600.

JÓZEFOW ziemi klassy drugiéj razem morgów 237½ wysiewu oziminnego purów 83 za rubli srebrem rocznie 650.

Wypuszcza się nie inaczéj jak po jednéj fermie razem. Przy podpisaniu kontraktu składa się kaucja wartości danego ze dworu inwentarza. Bliższe warunki przejrzeć można w kancellarji kontroli dóbr p. Kossakowskiego w Wojtkuszkach pod Wiłkomierzem.

Dziedzic sam zawierać będzie kontrakta w Wojtkuszkach mil 9 od Wilna od 1 stycznia do 1-go lutego 1863 r.

Znajduje się także Browar piwny i propinacja do wzięcia razem od 23 kwietnia 1863 r. za rsr. 1,700 rocznie. 1—995

Продается мѣстечко Александрія Могилевской губ. Оршанскаго уѣзда при рѣкѣ Днѣпрѣ противъ г. Копыся, между г. Оршей и мѣстечкомъ Шкловомъ изъ 121-й души при 1110 десятинахх земли, господскимъ домомъ съ мебелью, двумя мельницами съ вальней, со всѣми хозяйственными принадлежностями, скотомъ, красиво вновь отстроеннымъ фольваркомъ, большими оброчными статьями, приносящее ежегоднаго дохода до 3½ тысячъ руб. Цѣною [illegible] впрочемъ при продажѣ цѣна можетъ быть значительно убавлена.

Подполковникъ Герасимовъ 1.
Ротмистръ Герасимовъ 2.

Sprzedaje się miasteczko Aleksandrja gubernji Mohylewskiéj, pttu Orszańskiego nad rzeką Dnieprem przeciw m. Kopysia, pomiędzy Orszą i miasteczkiem Szkłowem położone, ze 121 duszami przy 1110 dzies. gruntów, z domem dworskim umeblowanym, dwóma młynami z waluszem, ze wszelkiemi akcydencjami gospodarskiemi i bydłem, z nowopobudowanym pięknie folwarkiem, wielkiemi artykułami czynszowymi, przynoszące dochodu rocznego do 3½ tysięcy rub. Cena téj nieruchomości postanowiona została na 45,000 r. lecz takowa może być znacznie przy sprzedaży zmniejszona.

Podpółkownik Gierasimow 1.
Rotmistrz Gierasimow 2. 1—999

PERLES PURGATIVES W. GUYON

Perles purg. perły zwalniające, d-ra Gujon.

Прибывшіе въ Вильно отъ 2 до 6 января 1863 г.

ГОСТИННИЦА НИШКОВСКИ. Пом.: Иванъ Карловичъ; Станис. Олендзки; Өеодоръ Матусевичъ съ женою; Кон. Скирмунтъ; предв. двор. Свiонтецки; Адамъ Слотвински; Оттонъ Миликонтъ-Нарвойшъ; Викторъ Савримовичъ; Викт. Гаронски; г-жа Елисавета Гласко съ сыновьями; Адамъ Медекша съ женою; Влад Гейшторъ; генер.-лейтен. Синельниковъ; колл. сов Ржонсневецки; отст. шт. ротм. пом. Фельдманъ; полков. пѣх. Дейбнеръ; колл. сов. Лавриновичъ; инж. капит. Евген. Клочковски; Черногор. кап. Негушъ Спиридонъ; надв. сов. Бѣлевичъ; инж. капит. Слободзински; Пружанскій городничій Коишевски съ сыновьями; поруч. кав. Массино; кол. секр. Сперски; пор. Дубочински, подпор. Александръ Рудзки; юнкеръ Юліянъ Рудзки; корнеты: Экартъ и Санкинъ; лекарь Крестниковъ; кандид. математ. Милашевичъ; учитель Бѣлосток. гимн. Руковичъ; фонъ Дейнгеймъ-Хотомски; купцы: Якоби Густавъ, Иванъ Миллеръ, Адольфъ Бернекеръ; агрономъ Игн. Янковски; пом. Ярошъ Померлацки.

ГОСТИННИЦА ПОЗНАНСКИ. Гр. Тыманъ; пом. Довгирдъ съ женою; пом. Шерлецкая; пом.: Шишко, Кенцевичъ, Грабовски съ женою; Юрцевичъ, Кращевски, Адамовичъ, Гейшторъ, Веймарнъ; зем. исправ. Серебряковъ; поруч. Дембски; колл. асс. Остромецки; отст. кап. Влад. Обырнъ; лекарь Завадзски; пом. Жегартовичъ; чинов. Вержб. тамож. Брудницки и Мироновски.

Выбывшіе.

Шнабель, Эйсенбергъ, Гутманъ, Собанская, Киллихъ, Леду, Деспанъ, Тирманъ, Линднеръ, Виноградовъ съ сыномъ, Загорскіе Мечис. и Устинъ, г-жа Дрелингъ, Корженевски, Эмануэль, Наржимски, Важински съ семействомъ, Каспржицки, Фробенъ, Гине, Дворжицки, Сеніусъ, Эрнъ, Фремо, Сулистровски, Холоповъ, Именински, Ярачевски, Мештовичъ, баронъ Клингенбергъ съ женою, Жуковъ.

ТЕАТРЪ.

Пятница 11 января Истинное Благородство, комедія въ 3 д. Школьный учитель, водевиль въ 1 д.

KORDYAŁ żółty Królewskiéj Chiny. Gorycz w nim Chiny jest stracona nowo wynalezionym sposobem, zawiera w sobie Chinę we wszystkich tejże pierwiastkach.

Działanie jest poczwórne: działanie wina i syropu Chiny staréj.

Skutki są toniczne, żołądkowe, antygor czkowe i wzmacniające siły i apetyt. 3—831

Pigułki z roślin p. CAUVIN,

Aptekarza—chemika, ucznia szkoły wyższéj w Paryżu, przy placu tryumfalnéj Bramy N. 10.

Cena pojedyńczych o 30 pig. 50 kop. podwójnych o 60 pigułkach k. 90.

Pigułki te pomagają trawieniu pokarmów są toniczne i krew czyszczące. Użycie ich łatwe a skuteczność niezawodna. Są jedynym środkiem przeciw niestrawności, złym humorom, ostrości krwi a najlepszem lekarstwem na powrócenie do normalnego stanu funkcij żywotnych. Przygotowane wyłącznie z roślinnych substancij wzmacniają kiszki i trzewa, czyszczą nie utrudzając żołądka i nie osłabiając żadnego z organów ciała. Użycie ich nie wymaga ani djety, ani osobnego napoju; pod tym względem są one jednym z najdogodniejszych i najskuteczniejszych środków czyszczących, dotąd znanych; i dla tego w słabościach gwałtownych, a zwłaszcza chronicznych, jak zamulanie żołądka, astma, mocny katar, liszaje, migrena, ból głowy, szkrofuły i t. d pożądany sprawiają skutek.

Wartość pigułek p. Cauvin w dwóch słowach da się skreślić: „przywracają zdrowie." 3—755

DONIESIENIE.

Nie masz jednego lekarstwa, któreby w praktyce medycznéj zaprowadziło tak zupełną przemianę jak Pigułki czyszczące krew i przeczyszczające p. Cauvin.

Najznakomitsi lekarze używają ich dziś i przepisują swym chorym, wspierając się na zasadzie następujących uwag:

1) Pigułki te są czysto z roślin przygotowane.
2) Miłe dla oka i przyjemnego smaku.
3) Bardzo skuteczne i działanie ich nie wystawia na żadne niebezpieczeństwo, oczyszczają one ciało ze wszelkich zepsutych humorów.
4) Działają wprost na cyrkulacją krwi w arterjach, przywracają i odnawiają krew zupełnie.
5) Lekarze, którzy rozbiór chemiczny tych pigułek zrobili wprzód, i im je swym chorym przepisali, jednozgodnie oświadczyli, że Pigułki czyszczące krew i przeczyszczające P. Cauvin są najlepszém lekarstwem tego rodzaju aż do dziś znanem. Po tak licznych świadectwach, ktożby mógł wątpić o ich dobrym skutku. Pudełko z 30 pigułek złożone kosztuje dwa franki, z sześćdziesięciu pigułek 3 franki 50 centymów.

Sprzedaje się w Krakowie u pana Molendzińskiego; we Lwowie u pana Tomanek; w Samborze u pana Riddel i u pana Franzos w Brodach w Galicji. 3—756

Siemga, kawior

rzadki i gęsty, otrzymał EDWARD FECHTEL. 3—972

Przyjechali do Wilna od 2 do 6 stycznia 1863 r.

HOTEL NISZKOWSKI. Ob. Jan Karłowicz; Stanisław Olendzki; Teod. Matusewicz z żoną; Konst. Skirmunt; marszałek Swiątecki; Adam Słotwiński; Otto Milikont-Narwoisz; Wik. Sawrymowicz; Wik. Gawroński; pani Elżb. Hłasko z synami; Adam Medekza z żoną: Wład. Gejsztor; jenerał-lejten. Sinielnikow; radca koll. Rząśniewiecki; dymis. szt. rotm. ob. Feldman; półkow. piechoty Deubner; radca koll. Ławrynowicz; dym. inż. kap. Eug. Kłoczkowski; kapit. Czarnogorski Spirydon Nehusz; radca dworu Bielewicz; inż. kapitan Słobodziński; Prużański horodniczy Koiszewski; z synami; porucz. kaw. Massino; sekr. koll. Sperski; porucz. kaw. Duboczyński; podpor. Aleks. Rudzki; junkier Juljan Rudzki; korneci: Ekart, Sankin; lekarz Krestników; kandyd. matemat. Miłaszewicz; nauczyciel Białostckiego gimn. Rukowicz; von Dunhejm-Chotomski; kupcy: Gustaw Jacobi, Jan Muller, Adolf Berneker; agronom Ignacy Jankowski; ob. Jarosz Pomernacki.

HOTEL POZNAŃSKI. Hr. Tyman; ob. Dowgird z żoną; ob. Szerlecka; ob. Szyszko; ob. Kiencewicz; ob. Grabowska z żoną; ob. Jurewicz; ob. Kraszewski; Adamowicz; Giejsztor; ob. Wejmarn; sprawnik Sieriebriakow; por. Dembski; ass koll. Ostromecki; kap. Wład. Obyrn; dokt. Zawadzki; ob. Zegartowicz; urzęd. komory celnéj Brudnicki Mironowski.

Wyjechali.

Schnabel, Ejsenberg, Gutman, hr. Sobańska, Kuhlich, Ledoux, Despań, Tirman, Lindner, Winogradow z synem, Miecz. i Justyn, Zagorscy, pani Dreling, Korzeniewski, Emannel, Narzymski, Ważyński z rodziną, Kasprzycki, Frobeen, Ginne, Dworzycki, Senius, Ern, Fremaux, Sulistrowski, Chołopow, Imieniński, Jaraczewski, Mesztowicz, baron Klingenberg z żoną, Zukow.

TEATR.

Piątek 11 stycznia Szlachectwo duszy, komedja w 3 aktach, Bakałarz wodewil w 1 akcie.

Дозволено Цензурою. 7 Января 1863 г. Вильно.
W drukarni A. H. Kirkora.

Część Nieurzędowa.

Wilno, d. 7 stycznia.

Uboga ludność przemysłowa naszego niezbyt przemysłowego miasta, dolegliwościami zastałości trapiącemi jéj warstaty nawiedzana, współzawodnictwem obcém ku ziemi przytłoczona, z początkiem roku bieżącego na nową upadku pokusę wystawioną została. Skoro dzierżawa wyszynku gorzałki od skarbu przez jednego na całe miasto propinatora uległa słusznemu losowi zagłady, wnet z dniem Nowego Roku wystąpiło mnóstwo drobnych karczmarzów, prowadzących rzemiosło na własną rękę. Zamiast pięciudziesiąt przeszłorocznych szynków jednego propinatora, a więc niepodżeganych współzawodnictwem pomiędzy sobą, znalazło się teraz od razu w Wilnie około dwóchset, i cena gorzałki pod natarczywém parciem współubiegania się niemal o połowę spadła. Zjawisko to bardzo naturalne, w każdym innym względzie nader dla kraju pomyślne, i w niejednéj gałęzi przemysłu, jak np. w cukrowarstwie, upragnione — ile się ściąga do gorzałki, zatrważać tylko musi.

Gdyby mniéj oświecona ludność nasza była wdrożoną do pomiernego używania napojów mocnych, gdyby czas wolny od pracy mogła i umiała trawić na przyjemném czytaniu lub w kole towarzyskiém, pod strażą zobopólnego czuwania jednych nad drugimi, iżby naganna jakaś namiętnostka z kluby przyzwoitéj niewychodziła,— pomnożenie karczem i stanienie gorzałki w takim razie pozostałoby bez żadnych złych wpływów. Ale tak niejest. Ludność nasza wyrobnicza stoi w pośrodku pomiędzy stanem dzikiego, który raz dorwawszy się napoju, dopóty od ust go nieodejmie, aż pozbawiony zmysłów runie na ziemię, a stanem ucywilizowanego rzemieślnika niemieckiego lub belgijskiego, który za granicę orzeźwienia w dzień powszedni, podochocenia w świąteczny niewychodzi, lub wyjdzie arcy rzadko. Przechylenie się szali w takim stanie jak u nas, nader snadno może nastąpić; a skoro się przechyli, któż upadkowi naznaczy granice głębokości?

Tego niedosyć; nikt z nas niemoże się pochlubić, iż nigdy mu się nie zdarzyło potknąć na gołoledzi téj naszéj ziemskiéj drogi. Gorzéj daleko, że ludność nasza wyrobnicza, popychana rozmaitemi okolicznościami, musi zbyt często utykać. Pochodzi to stąd przeważnie, że nikt jéj dotąd nienauczył, nikt niedopomógł do nabycia środków roztropnego używania chwil wolnych od pracy. Szare godziny powszednie, całe długie dni świąteczne, jak ołowiane chmury wiszą dziś nad przywykłym do pracy, a niczém téj pracy w chwilach wolnych zastąpić nie mogącym wyrobnikiem. Czytać nieumie, lub jeśli umie, to zaledwie tyle, iżby powtarzać z książki napół zrozumiałe sobie wyrazy modlitwy. Mechaniczność uczenia w domu i w szkółkach początkowych, jest tego ciężką przyczyną. Ale nawet, gdyby umysł początkowo zdołał się przebojem wyłamać z twardych pieluch ciemnoty, w późniejszém życiu rzadko lub nigdy nieznajdzie zasiłku, i wespół z nierozwiniętemi gnuśnieć musi. Niemamy ani jednéj czytelni, coby dostarczała mu lekkiego, ale pożywnego chleba, żadnéj szkoły rzemieślniczéj, coby książkę naukową objaśniła. Pozostawałoby jeszcze jakieś przyzwoitsze od karczmy, a nadewszystko bezpieczniejsze dla głowy, serca i kieszeni, kółko zabawy, gdzieby rzemieślnicy zgromadzać się w dni świąteczne dla przyjemnego spędzenia chwil swobodnych mogli. Ale i tego wcale niema. Tymczasem w przyrodzeniu odbywa się bez wytchnienia ciągła przekształcania się praca: i w duchu ludzkim, jeżeli ma iść właściwą koleją, to samo dziać się koniecznie musi. Zatrzymać téj czynności, uskromić tego głodu pracy duchowéj niemożna inaczéj, jak tylko uśpieniem ducha,— i wyrobnik nasz chwile wolne od mozołów ręcznych usypiać musi: „morzy robaka, zalewa próżnię w głowie," jak sam o sobie powiada. Ponieważ zaś, jak rzekliśmy wyżéj, utrzymanie się na potoczystości jest trudném dla naszego wyrobnika, a stanienie gorzałki przyśpiesza spadek: nic tedy dziwnego, że to morzenie robaka przerażające czynić poczęło od Nowego Roku postępy.

Patrząc na to poniewieranie się zacności ludzkiéj w kałuży obłędu, niepodobna pohamować boleści, niesposób jest niemyśleć o zaradzeniu złemu, choćby myśl nasza miała pozostać bezowocną.

Ze wszystkiego tego, cośmy dotąd powiedzieli, widoczną jest rzeczą, że niemożemy winy pijaństwa zwalać na swobodną wyprzedaż napojów, ani też widzieć w przymusowéj wstrzemięźliwości istotnego na tę chorobę lekarstwa. Jedno jest przyczyną tylko pomocniczą do szerzenia się złego, drugie takąż tylko przyczyną do wyniewolenia na ludziach baczności. Jeżeli drożyzna napojów i działanie towarzystw wstrzemięźliwości zostawione będą sobie samym, widzimy z doświadczenia, iż mogą wprawdzie coś zrobić, lecz choroby pijaństwa nigdy w zupełności nieuleczą, bo są tylko środkami zewnętrznemi, gdy ta przeciwnie wewnątrz się gnieździ. Jeszcześ na wsi, i drożyzna lub niełatwość dostania napojów, i działalność towarzystw wstrzemięźliwości, jest nieporównanie skuteczniejszą; lecz w mieście, gdzie wyplenienie szynków i czuwanie nad dającymi obietnicę trzeźwości jest niemal niepodobne, a grosz gotowy częstszy, a chwil swobodnych więcéj, oba te środki całkiem maleją. Tu dźwignia musi być daleko silniejszą i głębiéj sięgać w istotę rzeczy. Ponieważ społeczności chodzić musi nie tyle o to, iżby jéj członkowie niepili, ile raczéj o to, iżby się nieupijali, a miara tego leży wewnątrz naszéj istoty duchowéj: działając więc tylko na ducha, skutecznie pracować można. Lecz w takim razie niedosyć jest odsuwać środki do popełnienia złego postępku, potrzeba koniecznie zgnębić samą jego pobudkę: bo „kto chce psa uderzyć, kij zawsze znajdzie." Bijący do przekonania głos opinji, a nadewszystko podnoszenie oświaty i umiejętne wyszukiwanie środków na zapełnienie chwil wolnych od pracy: oto podług nas najpotężniejsze dźwignie wstrzemięźliwości klassy roboczéj.

Obu tym ostatnim warunkom, co do Wilna, najlepiejby odpowiedziało stowarzyszenie naszych wyrobników—stowarzyszenie, którego celem byłaby „towarzyska zabawa i wzajemne pouczanie się w rzeczach przemysłu," jak to uczyniło Towarzystwo przemysłowe poznańskie. W następnym artykule naszym postaramy się bliżéj zapoznać czytelników z tą piękną instytucją i pożytecznością jéj pod każdym względem, oraz wskazać, w jaki sposób coś podobnego zakwitnąćby u nas mogło. Na ten raz poprzestajemy na wyłuszczeniu potrzeby takiego stowarzyszenia pod względem oddziaływania na uskromienie pijaństwa.

Wilno, 7 stycznia.

Odgadliśmy, że odpowiedź Napoleona III w dzień Nowego roku była dla tego tak bezbarwna, iż cesarz wkrótce, w uroczystszéj chwili, przy otwarciu parlamentu, miał obszerniéj przemówić do Francji i świata. Jakoż wczoraj tydzień, w poniedziałek dnia 12 stycznia, ze zwykłemi obrzędami, cesarz osobiście otworzył w wielkiéj sali pałacu Louvre, obrady prawodawcze na rok 1863, następną mową:

„Panowie senatorowie, panowie deputowani. Ciało prawodawcze ma rozpocząć swoje ostatnie obrady. Uprzedzać kres naznaczony przez konstytucję, byłoby w oczach moich, dowodem niewdzięczności dla izby i niedowierzania dla kraju. Minęły te czasy, w których uznawano potrzebę korzystania z każdéj szczęśliwéj zręczności, by zapewnić sobie głosy ścieśnionéj liczby wyborców. Dziś, gdy wszyscy głosują, ogół ludu nie jest uległy dawniejszéj zmienności i przekonania nie chwieją się za lada powiewem, zdającym się poruszać atmosferę polityczną. Ponieważ zgromadziliśmy się po raz ostatni, nie będzie bez pożytku zwrócić oczy na to, cośmy razem w przeciągu lat pięciu dokonali; bo tylko obejmując okres pewnego trwania, można ocenić duch ciągłości, który kierunkowi spraw przewodniczył.

„Zwykle powszechność lubi w działaniach panujących, szukać ukrytych sprężyn

---

PODANIE O ZAMKU RUDAWSKIM.

(Dokończenie ob. N. 1).

Na Rudawskim zamku północ wybiła; całodniową walką żołnierz znużony jednak nie spoczywa, snu jeszcze nie żąda. W zamku zabrakło prochu, już chleba nie staje; zwołana wojenna rada. W obszernéj komnacie, zasiadł sędziwy starzec ze starszyzną, w około dużego dębowego stołu. Na żelaznych łańcuchach u sklepienia zawieszona lampa, drżące światło dokoła rzucała. Na ścianach wizerunki antenatów Chodkiewicza, zdawały się chcieć być świadkami tego, co w téj ostateczności ich potomek pocznie. Milczenie długo trwało, nikt go przerwać nie śmiał, każden spoglądał na wodza, z ufnością w nim, z przekonaniem, że to co postanowi, każdy z nich spełni. Milczał starzec, siwą głowę opierał na ręku; zdawało się, iż w oczach jego już niebyło spójrzenia, iż serce bić przestało, rozpacz pokonała życie: „Panowie i bracia, rzekł nakoniec silnym głosem, zabrakło nam prochu i chleba, większa połowa naszych żołnierzy poległa, już się dłużéj bronić nie jesteśmy w stanie. Dwa nam tylko pozostają środki: albo jutro pod gruzami Rudawskiego zamku chwalebną śmierć znaleźć, albo natychmiast, korzystając z ciemności nocy, wyjść z niego i przedrzeć się z orężem w ręku przez obóz szwedzkich żołnierzy uśpionych całodziennéj walki znużeniem. Przyznam wam się szczerze, iż gdybym miał sam wybierać, pierwszy bym środek obrał, ten co mnie prędzéj z moją Marją połączy." „Wodzu! przerwał młody Ostafi Wołłowicz, dowódzca pancernéj chorągwi; nie czas tobie myśleć o śmierci, gdy kraj twojego potrzebuje ramienia; ponieważ się już dłużéj w Rudawskim zamku bronić niemożemy, wychodźmy z niego, otoczymy cię piersiami naszemi, i z szablą w ręku utorujemy sobie drogę pośród szwedzkich zastępów." „Zgoda, zgoda! do broni, do broni!" zawołali wszyscy.

Powstał z miejsca Chodkiewicz, a zwolna wychodząc z komnaty, zatrzymał się u progu, raz jeszcze rzucił okiem dokoła, jak gdyby

1.

obrazy przodków swoich, raz jeszcze chciał pożegnać.

W kaplicy zamkowéj, przed ołtarzem Pana zastępów sędziwy kapłan wiernym udzielał błogosławieństwa. Wódz klęczał, w koło niego cała załoga zamkowa przed obrazem cudownym Matki Boskiéj, zasyłała gorące modły do Boga. Modlitwa skończona, a kapłan wyciągnąwszy drżące ręce nad siwą głową Jana Kazimierza Chodkiewicza: „Idź, rzekł, wodzu, gdzie ciebie powołuje powinność, pomnij, że kto z Bogiem, Bóg jest z nim, idź, p r o ś a u f a j!"

Nazajutrz z pierwszym brzaskiem poranku, wojsko szwedzkie szło znowu do szturmu, odezwały się trąby, zahuczały armaty, lecz na wałach grobowa panowała cisza; już w zamku nikogo nie było. Przez dzień cały chorągiew szwedzka powiewała na baszcie Rudawskiego zamku, a gdy noc nadeszła, szeroka łuna po niebie oznajmiła wsiom okolicznym, iż dawny gród Chodkiewiczów oddany na pastwę płomieni!

Przez rok jeszcze trwała wojna ze Szwedami. Bitwa następowała po bitwie, ale odmienne losów koleje przeważyły szalę zwycięztwa na stronę Polaków. Stefan Czarniecki wszędzie zwycięzca, niedając chwili wypoczynku nieprzyjacielowi, póty Karola szwedzkiego gromił, ścigał, aż go z granic Polski wyrzucił, a Jana Kazimierza króla, na nowo na tronie przodków osadził. Wśród polskich zastępów, widziano nieraz oddział mężnych Litwinów, wiódł ich do boju Jan Kazimierz Chodkiewicz, a nad nimi powiewała chorągiew, na któréj czytać można było napis: P r o ś a u f a j.

Lat pięćdziesiąt minęło, napad Szwedów na kraj polski już był podaniem; synowie tylko powtarzali co zasłyszeli od ojców o owéj wojnie, o spustoszeniu, okrucieństwach, pożodze, a zwaliska dawnych grodów, opustoszałe miejsca, kędy niegdyś ludne wsi istniały, świadczyły o owéj boskiéj pladze, która Polskę przez lat kilka trapiła. Na gruzach Rudawskiego zamku, stół skromny krzyż drewniany, lud pobożny u jego stóp się modlił, prosił, ufał, i pocieszony do domu powracał. Odtąd miejsce, kędy niegdyć grzmiały armaty, a odgłos trąb i wojennéj wrzawy wznosiły się w niebiosy, słynne cudami, stało się miejscem zebrania wiernych, przytułkiem proszącego, pociechą nieszczęśliwych. Na ogniem zniszczonych rumowiskach, powstała świątynia Pańska, ucichło hasło wojenne, słowo boskie w domu bożym słyszeć się dało. Nad wielkim ołtarzem ujrzano znowu obraz cudowny Matki Zbawiciela, ten sam, przed którym Jan Kazimierz Chodkiewicz siwą głowę korzył, a na nim tenże sam sznur drogich pereł, który drżącą ręką przed pięćdziesięciu laty zawiesił. Na miejscu obronnego zamku, klasztor księży reformatów istniał przez lat kilkadziesiąt; przypadkowo stawszy się pastwą płomieni, gorące popioły klasztoru, zasypały szczątki Chodkiewiczowskiego grodu.

Było to na wiosnę 1861-o roku, przyjechawszy z Wilna w Grodzieńskie, postanowiłem zwiedzić niektóre strony, w których od dwudziestu kilku lat niebyłem. Jużem minął Indurę, Olekszyce, Brzostowicę Wielką; droga była piaszczysta, słońce już się ku zachodowi nachylało. Wysiadłem z pojazdu i wolno szedłem przed końmi. Wtém po prawéj stronie drogi, odsłoniło się przed oczyma mojemi długie pasmo prześlicznych łąk okrytych różnobarwném kwieciem, a za niemi kilka wiosek, na pochyłościach niewielkich pagórków, malowniczo porozrzucanych. „Do kogo te wioski należą?" zapytałem wracających chłopów z pola. „Do majątku Rudawskiego, opowiedzieli,—a tam za tą dąbrową jest dwór,"—dodali.

Zadumany szedłem daléj, a myśl moja bujając na skrzydłach marzeń, unosiła mnie w stecz o dwa wieki i rozwijała przedemną owe pasmo krwawych wojen i nieszczęść, które przez lat tyle trapiły ziemię, po któréj stąpałem. Przypomniawszy sobie podanie o zamku Rudawskim, o jego obronie przez starego Chodkiewicza, przeszedłem przez gęstą dąbrowę, i zapuściłem się topolową ulicą, chcąc zwiedzić miejsca, które przeszłość niezatartym rylcem, w dziejach litewskich naznaczyła.

Wychodząc z ciemnéj alei, po lewéj stronie drogi, nowoczesnéj architektury pałac odkrył się przedemną, zaledwo od lat trzydziestu wybudowany, a już niemieszkalny, już blizką zapowiadający ruinę. Opodal wśród wysmukłych topoli, nad samym grzbietem dosyć stromego pagórka, wznosił się mały kościołek drewniany, na tém samém miejscu gdzie przed dwiestu laty istniał Chodkiewiczowski zamek! Nade drzwiami kościoła, czytać można było napis: p r o ś a u f a j!" Wszedłem do środka świętego przybytku i nad wielkim ołtarzem ujrzałem obraz Boga Rodzicy, ale nie ten sam, który cudem po dwa razy uratowany został z płomieni, i pereł już na nim niebyło, uroniła je świętokradzka ręka. *).

Przed ołtarzem paliła się lampa. Wtém zachodzące słońce pożegnalny promień przez okno do kościoła rzuciło, zadzwoniono na Anioł Pański. Zmówiwszy pobożną modlitwę, gdym wychodził z kościoła, raz jeszcze spójrzałem na przechowany na nim napis: „P r o ś a u f a j." **).

L. P.

*) Obraz cudowny Matki Boskiéj, nad którym Chodkiewicz zawiesił sznur pereł, po spaleniu zamku widziano jeszcze po nad wielkim ołtarzem w kościele reformatów w Rudawie; lecz skoro i ten stał się pastwą płomieni, a Mniszchowie, dziedzice Wielkiéj Brzostowicy, w dziedziczném swojém mieście wymurowali parafjalny kościół, przenieśli do niego obraz cudowny z perłami. Obraz dotąd tam istnieje, a sznur pereł Chodkiewiczowskich, zniknął na zawsze: kto się świętokradztwa dopuścił, niech odpowie przed Bogiem.

**) Jan Kazimierz Chodkiewicz, z Zofji Pacownéj podkanclerzanki wielkiego księstwa litewskiego, miał trzy córki, Marją, Teressę i Annę (heraldycy o Marji przemilczają). Marja umarła podczas oblężenia Rudawskiego zamku. Teressa była za Janem Bonawenturą Krasińskim, wojewodą Płockim i wniosła mu w posagu Rudawę. Anna była za Jerzym Mniszchem starostą Sanockim, potém wojewodą Wołyńskim i dostała po ojcu Brzostowicę Wielką. Skoro Krasińska umarła bezdzietnie, Rudawa spadła na jéj siostrę Annę, i weszła w dom Mniszchów. Te dwa majątki połączone z sobą przeszły posagiem od Mniszchów do Potockich, od Potockich do Kossakowskich; odtąd rozdzielone na nowo, Brzostowica pozostała dziedzictwem hrabiego Stanisława Kossakowskiego, Rudawa przez Potockich, należy dzisiaj do Jadwigi z hr. Potockich, baronowéj Brunnow.

i tajemniczych pomysłów; tymczasem polityka moja była bardzo prostą: — zwiększyć pomyślność Francji i jéj wpływ moralny, bez nadużyć i bez zwątlenia władzy złożonéj w mojém ręku; zewnątrz, dopomagać w obrębie prawa i traktatów, prawowitym dążeniom ludów ku lepszéj przyszłości, rozwijać nasze stosunki handlowe z krajami, z któremi zbliża nas większa spólność potrzeb; wyrugować z kartonów dyplomatycznych dawne sporne zadania, aby znieść pozory nieporozumień; śmiało nakoniec dochodzić odwetu, za każdą obelgę naszéj chorągwi, za każdą krzywdę zadaną naszym spółrodakom. Danêm mi było zastosować te zasady, stosownie do okoliczności, w następny sposób. Na Wschodzie, pragnienie narodowe krajów nad-dunajskich zlania się w jeden lud, nie mogło nas znaleźć nieczułymi, nasze przeto spółdziałanie przyczyniło się do skojarzenia ich jednoty. - Stanęliśmy z pomocą w tém co było uzasadnionego w krzywdach Serbji, Czarnogórza i chrześcijan syryjskich, bez zapoznania jednak praw Porty Ottomańskiéj.

„Oręż nasz bronił niepodległości włoskiéj, bez wkroczenia przecięż w przymierze z rewolucją, bez skażenia, daléj jak za obręb pola bitwy, dobrych stosunków z naszymi chwilowymi przeciwnikami, bez odstąpienia ojca świętego, którego wspierać nakazuje nam cześć nasza i nasze przeszłe zobowiązania.

„Usunęliśmy przyczyny zatargów, do których mogły dać z Hiszpanją powód bądź niepewność granic, bądź dawny dług 1823 roku, a ze Szwajcarją spór o dolinę Dappes.

„Traktaty zostały albo mają być zawarte z Anglją, Belgją, Prusami, Włochami i Szwajcarją.

„Nakoniec wyprawy do Chin, do Kochinchiny i do Meksyku, dowodzą, że niema tak odległéj strony świata, gdzieby ubliżenie czci Francji, mogło ujść bezkarnie.

„Podobne zdarzenia nie mogły wynurzyć się bez wywołania powikłań, droga powinności zawsze jest ciernista. Niemniéj jednak Francja powiększyła się o dwie prowincje; zapory, które nas oddzielały od naszych sąsiadów, zostały zniżone; rozległy ląd otworzył się dla naszéj działalności na najdalszym wschodzie, i co więcéj waży niż zdobycze, zjednaliśmy sobie prawa do spółczucia ludów, nie straciwszy ani ufności, ani poważania rządów.

„W ciągu tych lat upłynionych, miałem sposobność zjeżdżania się z wielką liczbą panujących; z tych osobistych rozmów, wyniknęły stosunki przyjazne, będące tyluż rękojmiami pokoju Europy. Nie zachwieją tego pokoju świeże zdarzenia w Grecji.

„Bystry obraz przeszłości, ręczy wam za przyszłość, i mimo nacisk przeciwnych zdarzeń i opornych mniemań, spodziewam się, iż uznacie, że zawsze trzymałem się niezłomnie jednéj drogi postępowania.

„W tém, co szczególniéj ściąga się do stanu wewnętrznego, chciałem z jednéj strony przez zupełną amnestję zmazać o ile to odemnie zależało pamięć naszych domowych niezgod, a z drugiéj podnieść znaczenie wielkich ciał państwa. Powołałem was do uczęstnictwa w sposób bardziéj bezpośredni w sprawach rządowych, otoczyłem wasze obrady wszelkiemi rękojmiami, jakich swoboda rozbioru żądać mogła; zrzekłem się prerogatywy mianéj dotąd za niezbędną, i pozwoliłem ciału prawodawczemu, obszerniéj kontrolować rozchody, a to dla nadania większéj trwałości podstawom, na których krajowy nasz kredyt spoczywa.

„Dla przyniesienia ulgi naszemu skarbowi, wojsko lądowe i morskie przyprowadzone zostało do szczuplejszych rozmiarów. Dług ruchomy mógł być zmniejszonym; przez szczęśliwą zamianę renty, uczyniono krok wielki do ujednostajnienia długu. Przychody pośrednie ustawicznie wzrastają, z prostéj przyczyny powiększenia pomyślności ogólnéj, i stan cesarstwa byłby kwitnący, gdyby wojna amerykańska nie osuszyła jednego z najobfitszych źródeł naszego przemysłu. Przymusowe wstrzymanie pracy, na wielu miejscowościach dało początek nędzy, godnéj całéj naszéj troskliwości; rząd odezwie się do was o kredyt, dla dopomożenia tym, którzy z poddaniem się ulegają skutkom nieszczęścia, którego ustanie nie od nas zawisło.

„Pragnąłem jednak przenieść za Atlantyk, rady natchnione przez szczere współczucie; lecz ponieważ wielkie mocarstwa morskie nie sądziły jeszcze, aby mogły połączyć się ze mną, musiałem odłożyć do pogodniejszéj pory wystąpienie z pośrednictwem, mającém na celu rozlew krwi powstrzymać i odwrócić wyczerpanie kraju, którego przyszłość nie może być dla nas obojętną.

„Nie wdam się przed wami w szczegóły mnogich ulepszeń administracyjnych, takich naprzykład, jak utworzenie zapasu wojska, przeobrażenie floty; ustanowienia na rzecz warstw ubogich, wielkie roboty publiczne; zachęty rolnictwu, naukom i sztukom; utrzymanie pomyślności naszych osad mimo zniesienie wychodztwa czarnych; utrwalenie naszych posiadłości afrykańskich przez usilność zjednania coraz głębszéj miłości ludu arabskiego i przez opiekę nad osadnikami. Wykaz stanu cesarstwa rozwinie przed wami wszystkie te środki.

„Prace pożyteczne odznaczą koniec waszego umocowania, a gdy wrócicie do swoich departamentów, dajcie to im poznać, że jeżeli pokonaliśmy mnogie zawady i spełniliśmy wiele rzeczy ważnych, stało się to dzięki pełnemu poświęcenia spółdziałaniu wielkich ciał państwa i zgodzie między nami panującéj; lecz mimo to wiele jeszcze pozostało pracy dla udoskonalenia naszych ustanowień, rozpowszechnienia prawdziwych wyobrażeń i wdrożenia kraju, aby nauczył się na samym sobie liczyć. Powiedzcie waszym spółobywatelom, że zawsze gotowym będę do przyjęcia wszystkiego, co jest w duchu potrzeb większości, ale jeżeli leży im na sercu ułatwienie rozpoczętego dzieła, uniknienie zatargów prowadzających kłopoty, wzmocnienie konstytucji będącéj ich dziełem,—niech przyszlą na nowy sejm mężów, którzy tak jak wy, przyjmą bez myśli wstecznych, rząd dzisiejszy; mężów, który ożywieni duchem epoki i prawdziwego patryotyzmu, oświecać będą z całą niezależnością postępowanie rządu i nie zawahają się nigdy, wznieść nad widoki stronnictw, trwałość państwa i wielkość ojczyzny.“

Ta mądra mowa stała się już przedmiotem rozpamiętywań i uwag, domowych i zagranicznych publicystów. Dziś obfitość wiadomości politycznych, a głównie telegraficznych, niepozwala nam powtórzyć ich dla naszych czytelników i dołączyć własnego naszego zdania. Musimy tymczasem poprzestać na pobieżném doniesieniu co po otwarciu izb francuzkich, tak w cesarstwie jako też i w innych krajach, pod względem politycznym zaszło.

Podług niedawno wprowadzonego zwyczaju, rząd francuzki zwykł corok składać parlamentowi, natychmiast po jego otwarciu, wywód zewnętrznéj i wewnętrznéj polityki, w ciągu upłynionego roku. Prócz tego, dla poparcia treści rzeczonego wywodu, wydaje na jaw zbiór najważniejszych dokumentów dyplomatycznych w ciągu roku, głównie z ministerstwa spraw zagranicznych wysyłanych i przez toż ministerstwo otrzymywanych. Są to prawdziwe acta Tomiciana czasu, w którym żyjemy. Podaliśmy już pod depeszami telegraficznemi krótkie z nich wyjątki, czytelnicy Kurjera przekonają się o całéj ważności téj tak zwanéj francuzkiéj Żółtéj księgi. Postaramy się w następnych numerach Kurjera, tak samo sprawozdanie jak i najważniejsze dokumenta, będące zwłaszcza w związku z polityką włoską, czytelnikom naszym udzielić.

Ta polityka przechodzi teraz w nową i zbawienną dla ludzkości przejawę. Przeminął dla Włochów wiek młodzieńczego zapału, nastąpiła męzka dojrzałość. Napoleon III zdumiał się, że wówczas, kiedy pan Drouyn de Lhuys wmawiał mu, że gabinet Farini, zastraszony dąsami nowego ministra spraw zagranicznych francuzkich, i szalonemi wyskokami pana de la Gueronnière okaże się powolnym jak dziecko, nagle wynurzyła się ze mgły dyplomatycznéj, poważna postać dojrzałego przedstawiciela praw włoskich, która spokojnie ale stanowczo zapowiedziała Francji, że rokować z nią o Rzym nie myśli.

Zaiste doradcy Wiktora Emmanuela nie mogli obrać właściwszéj drogi. Niech Francja bierze na siebie całą odpowiedzialność zdeptania własnych zasad. Ta nowa droga, którą rząd włoski poszedł, jest tém dla pana Drouyn de Lhuys kłopotliwszą, że Anglja wyraźnie politykę francuzką w Rzymie potępia i jawnie oświadcza, że do niczego innego doprowadzić ona nie zdoła, tylko zmusić papieża do opuszczenia Rzymu. Już nawet Odo Russell, poufny ajent rządu angielskjego, z jego rozkazu, radził Piusowi IX przenieść się na wyspę Maltę i tam oczekiwać, nim rząd włoski wszystko przygotuje na jego powrót do wiecznego miasta, w którém przy grobach Apostołów znowu zasiędzie tron najwyższéj i najzupełniejszéj duchownéj władzy. Pius IX odrzucił to przełożenie Anglji, a pan Dronyn de Lhuys tak dał się niezręcznie złowić przez ten objaw gabinetu angielskiego, że najnieostrożniéj wymówił się, iż w razie konieczności ustąpienia z Rzymu, ojciec święty raczéj Francję niż kraj posiadany przez Anglję na miejsce pobytu swego obierze. Urok, otaczający niemylność polityki angielskiéj, jest w Europie tak potężny, że nic może nie poda w większą niewiarę trafności polityki francuzkiéj w Rzymie popieranéj, jak objaw zimny ale stanowczy przekonania lorda Russell, że Napoleon gubi papieża. Ale dosyć o tém na dzisiaj, bo wkrótce przyjdzie nam powrócić do tego światodziejowego przedmiotu.

Dzienniki zaczynają być nadzwyczaj zajmujące. Parlament francuzki już otworzony; sejm pruski zebrał się znowu dnia 14 stycznia; król osobiście nie mógł go dla niezdrowia zagaić, ale pan von Bismarck, o ile wnosić można z treści mowy, którą czytelnicy w dzisiejszych depeszach telegraficznych znajdą, zdaje się, że wytrzeźwiał z tego zuchwalstwa, które piérwsze jego kroki tak wybitnie oznaczało.

Parlament włoski otworzy się dnia 28 bieżącego miesiąca; angielski w lutym; sejmy ziemskie austryjackie jedne po drugich pootwierają się w ciągu stycznia, a sejm szwedzki właśnie teraz roztrząsa największe zadanie, zmiany swojéj konstytucji. Kortezy hiszpańskie obradują; przedmioty wielkiéj wagi zostały na rozbiór wytoczone, zdawało się, że rozstrzygniętém będzie zadanie, czy półwysep pyrenejski połączy zamorską politykę swoją z polityką Francji, a lubo większość izby poselskiéj w zagłosowanéj na mowę królowéj odpowiedzi, pochwaliła wycofanie się Hiszpanji z wyprawy meksykańskiéj, przecięż gabinet nie wytrwał i ostać się nie mógł pod potężnemi ciosami, jakiemi weń ugodzili odważni i rozumni posłowie, którzy w zespoleniu się Hiszpanji z Francją widzą wielką przyszłość dla swéj ojczyzny, a w gabinecie schlebianie osobistéj niechęci donny Izabeli, która nienawidzi Napoleona jako Burbonka, zapomnienie dla samolubnych widoków rzeczywistego szczęścia kraju.

Dodajmy jeszcze, że w tymże miesiącu, sejm frankfurcki jest powołany do rozstrzygnienia sporu między Prusami, z jednéj a rządami niemieckiemi z drugiéj strony, w rzeczy reformy związkowéj; że nieprzyjaźń między Prusami i Austrją nie jest już żadną tajemnicą, że oba rządy w poufnych notach do dzienników przesyłanych cierpko obustronne zażalenia wypowiadają, a każdy przyzna, że może nigdy jeszcze nie było tyle treści politycznéj, zwracającéj na siebie uwagę myślicieli. Dzienniki będą nadzwyczaj ciekawe; ostatnie głosy w sprawie ludzkości dadzą się słyszeć spółcześnie na tylu parlamentach europejskich, wyrok w niéj zapaść musi, a jeśli niepodobna będzie spełnić go polubownie, wiadomo, że Fryderyk Wielki na działach swoich położył godło ultima ratio regum!

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— **Złote góry.** — Donoszą z Kijowa: Rok upłyniony był dla nas nader szczodrym w projekta, poruszał mnóstwo zagadnień mających na celu pożytek naszego grodu i dobre zdrowie tego staruszka. Brzmiała nam długo w uszach kwestja wykładania ulic kamieniami, obracano ją na różne strony przez całe dwa lata z górą, i skończyło się na niczém: brukowanie ulic przeszło napowrót w zawiadowanie rady miejskiéj i sprawa zamilkła. Następnie wynurzały się kolejno jak bańki tęczowe, zagadnienia: o urządzeniu wodociągów w Kijowie, o lepszém straży ogniowéj usystematyzowaniu, o oświetleniu miasta podczas nocy, i Bóg wié czego jeszcze nie gadano. Rok 1862 śmiało powiedzieć można, iż był dla nas pod wpływem nieodkrytéj jeszcze planety, zowiącéj się Projektomanją. Wszystkie te jednak projekta pozostały tylko projektami, a w Kijowie nic ani na jotę się nie zmieniło w rzeczach traktowanych, wszystko tak samo idzie, jak szło przed pięcią i przed dziesięcią laty; tylko niedostatku i biedy może trochę więcéj przybyło. O Kijowie w ogólności powiedzieć można, że jest nader pracowitym w układaniu rozmaitych pomysłów; chwyta się ich z początku gorąco, a potém z najzimniejszą obojętnością rzuca w przepaść niepamięci, ani myśląc o wytrwałém i upartem prowadzeniu do końca. Ta nader szybko przemijająca chwalebna rzutkość Kijowian każe nam się obawiać o złe powodzenie najnowszego dziś projektu Towarzystwa wzajemnego ubezpieczenia od ognia. Właściciele domów zgromadzali się już niejednokrotnie, roztrząsali pytanie najdrobiazgowiéj, powiadają nawet, że całkiem wygotowany projekt ustawy ma być temi dniami wysłany do Petersburga na zatwierdzenie. Daj Boże, ażeby przynajmniéj ze wszystkich gór złotych to jedno przyszło do skutku. Zabezpieczenie nieruchomości na trwalszych i dogodniejszych niż dotąd zasadach, od dawna jest u nas pożądaném.

— **Składy machin.** — Fabryka machin hr. Andrzeja Zamojskiego w Warszawie, używająca od dawna zasłużonego powodzenia w Królestwie Polskiém, rozszerza obecnie zakres swojéj działalności, przez urządzenie składu wyrobów swoich dla naszéj prowincji w Brześciu Litewskim u p. Gluchowskiego i w Berdyczowie u p. Szafnagiela. Oprócz machin rolniczych, w składach pomienionych znajdować się będą rozmaite przyrządy pożarne, machiny parowe i takież kotły do fabryk. Przysługa, jaką oddadzą te składy naszym ziemianom, będzie zaiste niepospolitą.

— **Wywozowy handel zbożem.** — Wywóz zboża stanowi jeden z najważniejszych artykułów naszego handlu zagranicznego. Otwarcie kolei żelaznéj z Warszawy do Torunia, bez wątpienia musi podziałać dobroczynnie na ten handel. „Gazeta Gdańska“, mówiąc o prawdopodobieństwie takiego pomyślnego wypadku, wskazuje wszakże jedną niedogodność, utrudniającą bieg operacij handlowych zbożem. Oto są jéj słowa: „Handel naszego miasta i w ogóle całego kraju, wzmógł się widocznie z otwarciem toruńsko-warszawskiéj kolei żelaznéj, mianowicie handel zbożowy szybko wzrastać począł; ale jest jedna zawada bardzo dokuczliwa dla téj właśnie gałęzi handlu, i o usunięcie jéj nasza Izba handlowa ma prosić rządu rossyjskiego. Zawada, o któréj mowa, leży w tém: że na komorze celnéj stacji Aleksandrowskiéj pobiera się po 5 groszy cła od każdego próżnego worka, wysyłanego z téj lub z owéj strony granicy dla nabrania zboża. Podatek ten jest bardzo uciążliwym dla stosunków handlowych stron obu, a do tego pobiera się tylko na jednéj komorze Aleksandrowskiéj, gdy na żadnéj innéj komorze celnéj rossyjskiéj lub polskiéj takiéj opłaty się nie wymaga. Kupcy gdańscy i szczecińscy wystosowali w téj rzeczy petycję do rządu cesarsko-królewskiego w Warszawie.“

— **Pani Twardowska.** — W dalszym ciągu swych wydań ozdobnych arcy-dzieł poezji polskiéj, p. J. K. Żupański wydrukował teraz balladę A. Mickiewicza: Pani Twardowska, z rysunkami A. Zaleskiego (illustrator pamiętników Paska), sztychowanemi przez S. Łukomskiego. Wydanie jest przepyszne, ale główną wartość jego stanowią rysunki Zaleskiego, z wielkim talentem rylca odtworzone przez p. Łukomskiego.

— **Wybór posła.** W d. 29 z. m. deputowanym na sejm krajowy w obwodzie Żołkiewskim wybrany został w miejsce księcia Jerzego Lubomirskiego, który złożył mandat poselski — p. Stanisław Polanowski. (G. P.)

— **Oderwane kartki**. — Wkrótce pod tym tytutem wyjść ma w książce zbiór artykułów p. Edwarda Chłopickiego, umieszczanych wczęści poprzednio w Tygodniku illustrowanym i w piśmie naszém. Dzieło to obejmie: Notatki z różnoczasowych podróży po kraju, — powieść p. t. Łatwiéj o skrę w popiele niż w plewach o ziarno,— i niektóre nowsze poezje.

— **Towarzystwo literackie łotyskie** w Rydze, na odbytém w dniu 3 grudnia r. z. posiedzeniu, postanowiło zwiększyć od początku roku bież. objętość i ulepszyć programat swojego pisma zbiorowego, wychodzącego w Mitawie p. t. „Latweeschu avises", a nadto wcielić do tego zbioru pismo specjalne przeznaczone do roztrząsania kwestyj dziennych, p. t. „Zella beedris." Dwa te pisma wychodzić będą jednocześnie w przerwie dwutygodniowéj.

— **Nowa ustawa uniwersytecka**. — W Dorpacie wyszły niedawno nowe Przepisy dla studentów (Vorschriften fuer die Studirenden), złożone ze 103 paragrafów. Przepisy te zatwierdzone w d. 2 listopada r. z. przez kuratora, stały się na przyszłość obowiązującemi i zastąpiły miejsce dawnego w roku 1838 wydanego statutu, który przez ćwierć wieku obowiązywał w uniwersytecie dorpackim.

— **Ceny w Żytomierzu**. — W zeszłym miesiącu na rynku żytomierskim ceny były następujące: beczka żyta 7 rub. 50 kop., pszenicy 10 rub., jęczmienia 6 rub. 60 kop., grochu 10 rub., owsa 5 rub. 60 kop., gryki 7 rub. 20 kop., prosa 6 rub. 60 kop. Mąki żytniéj pud płacono 75 kop., pszenicznéj 1 rub. 20 do 50 kop. Mięso wołowe funt 3 kop., wieprzowina od 4 do 5 kop. Za pud siana płacono po 18 k.

— **Nowe dzieło dra Oettingera**. — Z drukarni uniwersyteckiéj w Krakowie wyszło dzieło p. t. „Umiejętność lekarska w obec szkół, a w szczególności w obec urojonéj szkoły dawnéj i nowéj; badania historyczno-krytyczno-lekarskie, skreślone przez d-ra Józefa Oettingera." Książka ta, mająca za przedmiot ocenienie różnych metod lekarskich i różnych szkół dawnych i nowych, pomimo tryskającéj z niéj wielkiéj nauki autora, odznacza się niepospolitą popularnością, co dzieło dra Oettingera czyni przyjemném nawet dla ludzi niepoświęcających się sztuce lekarskiéj.

— **Obrazy na szkle do kościoła św. Jana**. W N. 1032 Illustracji francuzkiéj znajdujemy pięknie odwzorowany rysunek obrazu na szkle z fabryki pp. Laurent i Gsell w Paryżu, wykonanego dla kaplicy Bożego Ciała w kościele św. Jana w Wilnie. Wyobrażony jest na nim ś. Jan Kanty, spajający cudownie rozbite naczynie z mlekiem, według obrazu Czechowicza. Takich szyb ma być dwanaście, z rozmaitemi wizerunkami. Zamówiono je do kaplicy kosztem księcia Ireneusza z Kozielska Ogińskiego, a wykonano podług wskazówek p. J. Wilczyńskiego. Były one w tym roku posyłane na wystawę powszechną w Londynie, gdzie zwracały uwagę znawców i wykonawcy ich pp. Laurent i Gsell otrzymali medal.

— **Cyfra ludności**.—W kalendarzu akademickim petersburskim na rok bieżący podano cyfrę ludności co do Cesarstwa z r. 1858, co zaś dał Królestwa Polskiego z r. 1860, podług materjałów posiadanych przez centralny komitet statystyczny przy ministerstwie spraw wewnętrznych, oraz rozległość gubernij podług akademika Keppena. Z wiadomości téj niektóre cyfry tyczące się gubernij Zachodnich i Królestwa Polskiego, bierzemy dla naszych czytelników. Gubernja Augustowska (na przestrzeni mil 342) ma ludności 636,531; Grodzieńska (692) 881,881; Kijowska (918) 1,944,334; Kowieńska (758) 988,287; Mińska (1622) 986,471; Mohylewska (885) 884,640; Płocka (303) 561,903; Podolska (774) 1,748,466; Radomska (438) 946,737; Warszawska (672) 1,728,990; Wileńska (768) 876,116; Witebska (810) 781,741; Wołyńska (1296) 1,528,328.

— **Historja literatury powszechnéj** F. H. Lewestama szybko postępuje w druku: otrzymaliśmy już w Wilnie zeszyt jéj trzeci, kończący się na 288-éj stronicy piérwszego tomu. Cały ten zeszyt poświęcony jest jeszcze literaturze greckiéj, a mianowicie ostatni ciąg studjów nad poezją zawiera dokończenie dziejów tragedji greckiéj, dzieje komedji, sielanki i epigrammatu z czasów kwitnących i wzmianki o poetach późniejszych; wreszcie z historji prozy objęto tu początek studjów nad dziejopisami. Praca ta, zalecająca się, zwłaszcza co do dziejów literatury greckiéj, mnóstwem szczegółów wybiegających po za obrąb małéj książki podręcznéj, zdaje się, iż przybierze znacznie szersze rozmiary, niż dwa tomy poprzednio zapowiedziane. Ubogie pod tym względem piśmiennictwo nasze, pewno za taką niespodziankę wdzięczne będzie i autorowi i wydawcy.

— Piszą do nas z **Szawel**: W powiatowém mieście naszém, obywatelstwo dnia 10 z. m. zebrane u marszałka, na wniosek jednego z ziemian o koniecznéj potrzebie rozszerzenia wstrzemięźliwości, uważając, że jedyny środek zaradczy leży w zamknięciu browarów i szynków po wioskach, postanowiło tych dwóch parobków niemoralności zniszczyć. Że to spełnią, jest rękojmią dane słowo uczciwych ludzi i jednogłośne przyjęcie téj myśli.

Po przeprowadzeniu tej kwestji przystąpiono do drugiéj, a mianowicie do złożenia składki dla rodziny naszego zgasłego lirnika. Ponieważ najstosowniéj było uczynić równymi wszystkich zebranych w ofierze, z rady wypadło, ażeby każdy właściciel dał po 10 kop. srebr. od włoki. Projekt został przyjęty i wykonany; a jesteśmy pełni ufności, że to, co zgromadzona większość postanowiła, zostanie przyjętém i przez nieobecne obywatelstwo.

Nazajutrz, t. j. dnia 11-go, odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. lirnika naszego, odprawione przez kanonika Narkiewicza. Złożone pieniądze na egzekwje i ubranie kościoła, zostały przez kapłanów oddane na korzyść biednych uczniów i ochronki miejscowéj.

Jan Bębnowski.

— **Konkurs**.—Hrabiowie Jan i Stanisław Zamojscy złożyli w redakcji Roczników Gospodarstwa krajowego summę złp. 4000, jako nagrodę za najlepszą rozprawę konkursową, mającą wskazać „najskuteczniejsze środki ukrócenia pijaństwa, a zarazem zastąpienia koniecznego stąd ubytku dochodów z gorzelni i propinacji." Programat przez redakcję Roczników ogłoszony wkrótce podamy w całości.

— **M. Urbanowicz**.— Korespondent wileński Gaz. Polsk. podaje następujące szczegóły o zmarłym w roku przeszłym Mikołaju Urbanowiczu, którego żywot w ubóstwie i zagadkowe bogactwa wiele w swym czasie budziły u nas interesu:—M. Urbanowicz pochodził z niezamożnéj szlacheckiéj rodziny, z Lidzkiego. Początkowe życie jego oraz wychowanie całkiem nam nieznane; wiadomo tylko, że rodzina jego różnoczasowie złożyła 3,000 rs. i powierzyła mu ją na starania około wyrobienia legitymacji w Petersburgu. Ur., odznaczający się zawsze oszczędnością, ale i szlachetnością przytém charakteru, postanowił innemi środkami dokonać poruczonéj sobie sprawy, a pieniądze użyć na sformowanie kapitału, przeznaczenie którego było, jak dziś wnosić potrzeba, prawdziwie filantropijne.

W Petersburgu, dowiedziawszy się o słynnym swoim czasie adwokacie Rupejce, który ułatwiał heraldyjne i inne interesa ziemian litewskich, starał się z nim zapoznać i ofiarował mu swoje usługi, byle tylko za jego pomocą wywiązać się z przyjętego na się zobowiązania. Zjednał następnie przychylność i wiarę Rupejki, a to do tego stopnia, że kiedy ten adwokat około r. 1812 robił wielkie interesa pieniężne pomiędzy domami Branickich i Czartoryskich i kiedy wypadła potrzeba przewiezienia ks. Adamowi na kijowskie kontrakty znacznéj summy, Rupejko powierzył ją Urbanowiczowi. Wdzięczność księcia i adwokata za sumiennie wykonaną sprawę, powiększyła nieco pierwotną sumkę, a następnie wygórowana oszczędność i obróty rozmaite dokonały tego, że przyjechawszy do Wilna, Urb. miał jak mówią, do 30,000 rs. Charakter tego człowieka tém głównie interesuje, że pracę podniósł do możliwych granic, pojmował ją jako konieczny warunek życia w społeczeństwie, a stosując to do siebie, tak był ścisłym wykonawcą zasad przez siebie wyznawanych, że często nie jadał nawet, kiedy mu się nie udało zapracować jakiego dnia. Na schyłku życia, nie mogąc inaczéj pracować, trudnił się rybołówstwem w Wilji i Wilence, i z tego jakoś dostarczał sobie środków na przeżywienie dzienne;—a kiedy w końcu obok niemocy starości, choroby obalały go często, kiedy już i rybołówstwo było dlań uciążliwém, naówczas udawał się do osób znajomych i ci mu udzielali strawy, gdyż fundusz zebrany przez się uważał za własność publiczną i poruszyć go nigdy nie śmiał. Jeżeli mu kto wyrzucał po co szuka wsparcia, kiedy ma dostateczne zasoby do wygodnego przeżycia, odpowiadał zwykle: „co mam, to cudze; a pracować nie mogę, więc proszę." Kilka razy w ciągu ekscentrycznego życia swego stał się ofiarą łatwowierności, która mu znacznie fundusz jego uszczupliła; opowiadają nawet, że przyjacielowi swemu, który pożyczył był u niego do 10 tysięcy, i gdy nie łatwoby mógł się uiścić, darował tę summę. Z opowiadania Dra T. wiém nadto o nim, że miał pewien stopień oświaty, gdyż oprócz zdrowego sądu o rzeczach i ludziach, mowę swoję starym obyczajem zaprawiać lubił cytatami łacińskich klassyków, któremi zawsze rad się posługiwał, ile razy myśl zbiegła na jakiś poważniejszy przedmiot.

Kiedy umarł w sierpniu 1861 r. pokazało się, że zostawił funduszu 18,370 rs., oprócz zaległych za wiele lat procentów. Z summy téj tylko 2,100 rs. oddał dalszéj rodzinie, a resztę na kościoły (2,800), lub na biednych przeznaczył, w ogóle 8,060 rs.; większą zaś połowę funduszu legował jako kapitał żelazny na wychowanie kilku uczniów przy konwikcie wileńskim, bądź z rodziny Urbanowiczów, bądź też innych prawdziwie biednych a uzdolnionych młodzieńców. Summa ta w ogóle wynosi dziś 14,000 rs., z któréj będzie brać wychowanie pięciu uczniów; a oprócz tego z pozostałych kilkuset rubli i z pozostałych procentów wedle pięknego projektu dyrektora wil. gimnazjum pana Kurnatowskiego, jeden z celujących uczniów będzie miał wychowanie i w uniwersytecie.

W chwilach obecnych, kiedy życie nad skalę tak się rozpowszechniło, kiedy radzi jesteśmy choć kłamanym, szychowym blaskiem jedni przed drugimi się popisywać, wspomnienie o życiu tego Dyogenesa wileńskiego może nie będzie niewczesném; a to tém bardziéj, że życie tak wyjątkowego człowieka pospolicie pojmowane jako życie miernego sknery, zupełnie w inném przedstawia się świetle, skoro wiémy, jak on pojmował znaczenie pracy w społeczności, oszczędzał dla siebie, może dla tego tylko, żeby tém więcéj społeczność na tém skorzystać mogła. Postawiszy go przeto w paralleli z tylu możnymi ludźmi, którzy fundusze swoje tylko w egotyczném gronie rodziny zamykają; przyznamy tu choć zapóźno, że ów nasz mniemany żebrak wileński wyżéj się wzniósł nad ów pospolity tłum pieniężnych egoistów: bo pamiętał o obowiązkach dla społeczności swojéj i wśród najpiękniejszéj cząstki téj społeczności, wśród młodzieży, wiecznie trwałą chciał zostawić pamięć.

— **Ś. p. Professor Fr. Miłosz**.—Piszą z Puław, pod dniem 8 b. m. i r. Niedawno otwarty tu Instytut politechniczny i rolniczo-leśny, drugiego utracił professora. W z. m. o czém doniosła Gazeta Polska, zmarł ś. p. Tabęcki, a dziś przychodzi nam donieść o skonie ś. p. Fran. Miłosza, professora gospodarstwa wiejskiego. Zacny ten mąż, wysoko naukowo wykształcony, od niejakiego czasu mocno cierpiący, zgasł z powszechnym żalem wszystkich. Koledzy i uczniowie szczerze go kochali, bo na to zasługiwał. (G. P).

— **Dziecię Żmujdzi**, powieść Władysława Maleszewskiego, drukowana w „Tygodniku Illustrowanym" wyjdzie wkrótce nakładem Gebethnera i Wolfa w książce.

— **Szarańcza**.— „Besarabskie Wiadomości" donoszą, że szarańcza w Bessarabji zakopała się w ziemi na przestrzeni niemal 17,000 dziesięcin.

PRZEGLĄD ROLNICZY.

Trzy lata się już skończyły, jak redagujemy dział rolniczy w piśmie tutejszém, nie równie dawniéj—bo już lat 12 upływa—jak orzemy tutejszą niwę, skrapiając ją potem pracy i znoju; przebyliśmy wspólnie wszystkie kłopoty, wszystkie zmiany, jakie dotychczas rolnika tutaj dotykały; zjedliśmy, jak to mówią, z sobą nie jedną beczkę soli, znamy się więc dokładnie, i stąd mamy prawo, łaskawi czytelnicy, otwarcie z sobą pomówić. Jakeśmy się dotąd w pracy naszéj, na polu piśmiennictwa rolniczego podejmowanéj, z obowiązków naszych wywiązali, to sąd o tém całkowicie do was należy. Dalecy jesteśmy od tej zarozumiałości, żeśmy dotknęli wszystkich kwestij, odkryli wszystkie potrzeby, jakie w tym czasie rolnictwo nasze przedstawiało, lub kwestje przez nas podjęte do gruntu wyczerpnęli. Wiemy o tém sami, że socha nasza orząc twardszą skibę, nie raz zadrgała nam w ręku, że trafiając na kamień, często w bok uskoczyła, że wiele jeszcze w orce naszéj zostało caliku, lecz to nas nie zraża. Rozpoczynając z nowo zaczynającym się rokiem pracę naszą, wyciosaliśmy znów sochę z litewskiego drzewa, nastalili stare narogi, podnieśli grządzieli, by pogłębić orkę i silni wiarą, silni miłością, stajemy na wspólnéj niwie, pewni użątku, pewni plonów pracy. Śledząc ogólny postęp rolnictwa, zwracamy szczególną uwagę na każdy czyn, chęć i myśl, chcielibyśmy na każdym kroku tym nowym pracownikom w dziedzinie rolniczéj powstałym, dodać energji i do usilnéj pracy i wytrwałości chęcić.

Reforma naszego gospodarstwa, która szybko obecnie postępować winna,—ten skok wielki, bo zawierający w sobie przynajmniéj lat dziesiątek, który rolnictwo nasze przechodząc z rutynizmu na drogę racjonalną od razu dać musi—wymaga zapewne pracy, nakładu, a nadewszystko znajomości rzeczy, aby krok ten stanowczy fałszywym nie był. Lecz pod tą znajomością rzeczy rozumiemy gruntowną znajomość stanu swego gospodarstwa, jego istotnych miejscowych potrzeb, potrzeb ogólnych gospodarstwa krajowego, środków miejscowych rozporządzalnych, do zaspokojenia tychże potrzeb użyć się dających, a to nam będzie podstawą naszych działań, wskazówką właściwéj drogi, to jest zasadą naszéj właściwéj, swojskiéj racjonalnéj gospodarki. To nam da wiarę w własne swe siły, wpoi przekonanie, że tylko my sami dla siebie możemy sobie stworzyć własne odpowiednie, trwale produkujące, a zatém właściwe racjonalne gospodarstwo.

Bez wątpienia zagranica, Anglja i Niemcy, stojące dziś na czele rolniczego postępu, mogą nam wiele dać w tym względzie pojedyńczych wzorów, wiele rozświetlić i rozwiązać zadań, wiele specjalności nauczyć, lecz nie mogą one nigdy być dla nas rozsadnikiem do flancowania u nas hodowanych w nim roślin, ani wzorem ogólnym do ślepego naśladownictwa służącym. Z takiego stanowiska zapatrujemy się na gospodarstwo zagraniczne, na tameczny postęp i rozwój rolnictwa, i z tém co dla nas właściwe, co da się u nas przyswoić, co jest dla nas teraz na dobie, t. j. odpowiednie stanowi obecnemu rolnictwa i jego potrzeb, staraliśmy się i nadal starać się będziemy ogół zaznajamiać.

Nie podzielamy zdania i nie pochwalamy dążności tych pisarzy, którzy dając nam szumne opisy gospodarstw zagranicznych, podnoszą te rzeczy do ideału. Zdarzyło się nam czytać wiele podobnych opisów, mianowicie gospodarstw niemieckich, gdzie niejeden autor posunął się daléj i sięgał po za granice gospodarki, bo aż do domowego życia, moralności i t. d. i t. d., chcemy to położyć na karb powierzchownego traktowania przedmiotu, że nie badał wnętrza, ale patrzał tylko na kulisy życia. O, znamy te świetne kulisy, znamy te groby pobielane, które dla tego tak systematycznie ustawione stoją wciąż w jednéj pozycji, i dla tego takie świetne, by zwabić przechodnia, a dla tego tak szczelnie same w sobie zamknięte, bo wewnątrz śmierć i zgnilizna.

Jeżeli kiedy, to dziś należy nam się na te przedmioty zdrowo zapatrywać i właściwie je sądzić. Wrażliwość naszego charakteru natworzyła nam dosyć, gdyśmy jeszcze dla zabawki tylko podróżowali, anglomanów i pseudo-Francuzów, powprowadzała dość w życie nasze zagranicznych narowów, pogubiliśmy dość w tych podróżach ze skarbów cnót ojczystych, goniąc za czczemi cackami. Cóż dopiéro, gdy dziś znagleni interesem materjalnym, dla nauki, przeświadczenia się naocznego i t. p. celów, z żywą wiarą we wszystko co nam tak szumnie opisywano, podróżować poczniemy, gdy będziemy przyjmować w dobréj wierze wszystko co nam tam podadzą za czyste złoto, niewiedząc, że to szych najpodlejszy, że zżywając się z tém wszystkiém co nas tam otacza, mimowolnie tracimy cząstki swego ja, a natomiast absorbujemy obce, które jak mijazma zarazy z sobą przyniesiemy. Dla tego też dzisiaj, gdy bliższe zaznajomienie się z zagranicą a mianowicie Niemcami, w celach gospodarskich, specjalnych, handlowych, jest nietylko potrzebném, ale nawet koniecznem, dziś zdrowość sądu, właściwość poglądu jest konieczną; dziś powinniśmy umieć zrobić trafny wybor, co z tamecznych wzorów pojedyńczych przyswoić, a co jak zatruty owoc odrzucić, co nam przyniesie istotną korzyść i jest prawdziwie pożytecznym i praktycznym wynalazkiem, machiną lub narzędziem, a co pastką umyślnie na naszą nieznajomość i łatwowierność zastawioną. Jedném słowem, uczmy się, pracujmy, korzystajmy ze wszystkiego, co nam inne kraje wyżéj od nas w kulturze stojące dać mogą, jak nie anglomanizujmy, a tém bardziéj nie germanizujmy siebie i naszych gospodarstw. Jak cały postęp naszéj cywilizacji jest do tyla prawdziwy i trwały, o ile on z pierwiastków rodzinnych powstał i na tle czysto swojskiém daléj się rozwija, tak samo i gospodarstwo nasze o tyle będzie racjonalném, póki będzie czysto naszém, t. j. wyrosłém z potrzeb kraju, ściśle zastosowaném do miejscowości i środków rozporządzalnych.

Rolnik i rolnictwo nasze powinny i muszą mieć swą właściwą i odrębną cechę. Jak w rolniku pragniemy widzieć dzielnego producenta, specjalistę, wykształconego gospodarza, ale razem co najważniejsza człowieka rozumu i serca, tak samo w gospodarstwie zarówno ogólném kraju, jak i pojedyńczém, zapatrując się na doskonałość kultury, bogactwo produkcji, na wszystkie meljoracje, jakie nauka i przedsiębierczy umysł człowieka zdziałać zdołały, patrząc na ogrom zdobytych umiejętną pracą korzyści, pragnęlibyśmy przecięż w tém samém gospodarstwie dopatrzeć czegoś więcéj, jak nagiéj prassy do wyciskania grosza, chcielibyśmy w tém wszystkiém dopatrzeć śladów widomych, że tu mieszka i rządzi człowiek, który orząc ziemię, umie patrzeć w niebo.

Oto jest nasz pogląd na cel i rozwój naszego krajowego rolnictwa, jest to nasza tendencja rolnicza, nasze wyznanie wiary, dla którego święciliśmy dotąd pracę słabych sił naszych i nadal ochotnie je poświęcimy, w tém przekonaniu, że na téj drodze rzetelnéj pracy, mającéj dobro rolnictwa, tego jedynego krajowego bogactwa, na celu, poczciwéj sprawie służymy.

Zmiana stosunków włościańskich, brak i drogość robotnika, doskonalenie się stopniowe kultury krajowéj, wywołały u nas potrzebę użycia machin i ulepszonych narzędzi rolniczych; potrzebowanie to obudziło działalność fabrykantów i przedsiębierców, i dziś już mamy w różnych miejscach tutejszéj prowincji składy machin; w samém Wilnie już pięć takich składów liczymy. W miarę rozkupywania machin, wiele się krzyku i skarg na machiny ozwało; skargi te niektóre słu-

szne, wiele zaś z nich powstaje z naszéj nieznajomości konstrukcji machiny, dobrego jéj ustawienia, nieumiejętnego lub niedbałego obchodzenia się z machiną, a czasami i ztąd, żeśmy nie wiedzieli czego nam potrzeba, kupiliśmy machinę lub narzędzie omackiem nie to, które dla gospodarstwa istotnie było potrzebném, lub wymagamy od machiny tego, do czego ona zupełnie nie jest przeznaczona.

Z tych tedy powodów, tak dla powściągnienia przesadzonych nieraz ogłoszeń przedsiębierców, jak niemniéj dla dokładnego oznajomienia ogółu, postanowiliśmy w przeglądach naszych dawać szczegółowe opisanie z kolei machin i narzędzi rolniczych u nas mogących mieć zastosowanie, z pokazaniem istotnéj praktycznéj ich wartości, ilości siły, nie na angielską lecz zwyczajną naszą uprząż obliczonéj, ilości wykonywanéj przez nie roboty, nie na minutowych fabrycznych próbach lecz w właściwém użyciu gospodarskiém dokonanéj, nareszcie oznajamiać ze sposobem użycia i utrzymaniem saméj machiny lub narzędzia. Opis ten za nadejściem drzeworytów wkrótce rozpoczniemy.

Toż samo co do zbóż i roślin pastewnych, a otwierający się obecnie skład nasion w Wilnie p. Albina Kohna i Dom handlowy Henryba Dębskiego, dają możność ziemianom naszym łatwiejszego zapatrywania się we wszelkie nasiona roślin pastewnych, oraz gatunki zbóż, gdzie indziéj z korzyścią uprawianych, oraz we wszystkie przedmioty w gospodarstwie potrzebne; nadto celem ostatniego jest zawiązać stosunki komisowe i handlowe z tutejszymi obywatelami, tak dotyczące handlu miejscowego jako i z zagranicą.

W następnych przeglądach zwrócimy uwagę gospodarzy naszych na te gatunki zbóż i roślin, które u nas istotnie, jako korzystnie wytrzymujące nasz klimat, na bezzawodną obszerną uprawę zasługują, z wskazaniem sposobu uprawy, gruntu, jakiego wymagają, ilości nasienia i celów dla jakich uprawiane być mogą, oraz tych, które probę doświadczenia u nas jeszcze odbyć muszą.

Sądzimy, że opisy sumienne tak machin i narzędzi, jak roślin gospodarskich, ułatwią niejednemu z ziemian naszych wybor i tém łatwiéj do miejscowych rzeczywistych potrzeb zastosować pozwolą. Oprócz tego, jeśliby ktokolwiek z ziemian naszych drogą prywatną życzył sobie zasiągnięcia rady tak co do wyboru machin lub nasion, jesteśmy zawsze gotowi takową udzielić, a nawet wybrać, wypróbować machinę, narzędzie lub nasiono, nadmieniając tylko, że robimy to z poczucia wzajemnéj usługi obywatelskiéj, dla rozpowszechnienia rzeczy istotnie pożytecznych, a ochronienia ziemian od strat, jakie z nietrafnego wyboru, niedokładności wyrobu, lub złego nasienia spotkać by ich mogły. Widzimy w tém interes krajowego rolnictwa, interes ogółu, chętnie więc na ten cel pracę swą poświęcamy. *).

(T. S.)

KORESPONDENCJA
KURJERA WILEŃSKIEGO.

WARSZAWA

d. 26 grudnia 1862.

Jedyny dzień w roku, dzień Bożego Narodzenia jest obchodzonym w Warszawie tak, że na ulicy znać, że to święto wielkie, powszechne, uroczyste. Prócz kilku karet prywatnych, prócz kilku bryk furmanów starozakonnych, którzy z odległych przybywając stron ściągają z ciężarem do miejsca przeznaczenia, nie spotka się na ulicy ani jednéj doróżki lub sanek, ani jednego omnibusu, nie dostrzeże się ani jednego sklepu, ani jednéj cukierni otwartéj; i tylko tłumy pobożnych z kościoła lub do kościoła całe przedpołudnie snują się po ulicach. Mianowicie po znacznie pomnożonym ruchu, jaki miał miejsce w wigilją, tak poważny, uroczysty a tak jednolity spokój rozlany w mieście robi wrażenie i podnosi ducha. A kościoły jakże zaludnione! Nie podobna oskarżać ogół mieszkańców Warszawy o brak pobożności; dowodem tego dostatecznym, że konfessjonały są prawie zawsze otoczone przystępującymi do sakramentu pokuty. Kazania też, mianowicie jeśli odznaczają się treścią, zgromadzają licznych słuchaczów.

Od kilku niedziel w kościele katedralnym ś. Jana ksiądz Goljan, przybyły tu podobno na stałe osiedlenie się z Krakowa, na tak zwane konferencje zbiera licznych słuchaczów. Nie podobna mu nie przyznać wyższych warunków wymowy. Myśli wzniosłe, sposób ich przedstawiania jasny, styl śmiały (może nie kiedy za śmiały), energiczny; język czysty i piękny. Niepodobna nie godzić się na wiele pojęć, myśli, sposobów zapatrywania się na rzeczy. W ogóle mówcę słusznie do znakomitszych mówców zaliczyć należy. Śmiałbym jednak dwie zrobić uwagi: jedną co do treści, drugą co do formy. Co do treści, rażącą jest tendencyjność ś w i a t o w a (byłoby tu może właściwszém inne wyrażenie), zbyt widoczne zmierzanie do otaczających nas okoliczności. Trudno nieraz zaprzeczyć racji; trudno nie przyznać, że wiele rzeczy, o których mówca myśli, godne surowego ocenienia i skarcenia. Prawda jednak sama w sobie bezwzględnie głoszona skuteczniéj działa, nie podburza namiętności, ale je uspakaja. Ambona, sąd i katedra powinny być wyższe nad chwilowe względy! Co do formy znowu, sądzę, że dla nas w klimacie chłodniejszym żyjących, więcéj sprawia wrażenia wymowa spokojna. Pojmujemy, że wzory francuzkie i włoskie mogły wpłynąć w tym razie na żywość dykcji i giestów; do czego wreszcie łatwo przywyknąć. Dotąd mieliśmy pięknie rozebrane cnoty roztropności, sprawiedliwości, mocy woli i rezygnacji. Same temata wskazują wysokość zadania, jakie mówca sobie obiera.

Myśląc o owym magnetycznym wpływie, jaki robi słyszane żywe słowo, trudno nie zabłądzić myślą do Szkoły głównéj. Najwięcéj tam są uczęszczane lekcje historji powszechnéj. Dr. Plebański wykłada historję rzymską trzy razy w tygodniu, a prócz tego dwie lekcje poświęca na propedeutykę. Studenci wszystkich wydziałów zbierają się, tak, że największa sala w całym gmachu pomieścić nie może słuchaczów. Nie ubliżając znakomitéj erudycji professora, odważam się zrobić uwagę. U nas znajomość historji tak była zaniedbaną, że bardzo niewielu z pomiędzy słuchających ma jakie takie o niéj pojęcie. Przy rozbudzonym zapale do nauk, młodzież czuje ten brak znajomości historji i dla tego się tak tłoczy na jéj lekcje. Ale ci słuchacze, nie będąc przygotowani do krytycznego rozbioru rozwoju dziejowego, przedewszystkiém pragną, aby im opowiedziano pragmatyczny ciąg dziejów, które im są tak mało znane. Jasny a pewny pogląd na rzeczy, prosty a żywy sposób traktowania, plastyczność w odtwarzaniu więcéj stanowczych epok dziejowych, wreszcie uchwycenie nici, któraby w tym labiryncie zabłądzić nie dała,—oto pożądane zalety wykładu w takich warunkach. Krytyczne traktowanie dziejów ze strony wykładającego jest oczywiście koniecznem; ale dla słuchaczów nieprzygotowanych, właściwiéj przedstawić sam tylko rezultat, nie analizę, którą się doszło do niego *). Wreszcie na propedeutykę za wiele, jak mi się zdaje, poświęcono czasu.

Na wydziale prawnym odznacza się prawdziwie wykład professora Holewińskiego (wykłada historją prawa francuzkiego, jako wstęp do wykładu kodeksu Napoleona, który jak wiadomo u nas obowiązuje). Gruntowna znajomość przedmiotu, pogląd na rzeczy szeroki i jasny i sposób traktowania ścisły a przystępny; dodajcie do tego organ głosu przyjemny, sympatyczną fizjonomję, — szczęśliwy to zbieg warunków w młodym professorze. Młodzież bierze się do pracy; lubo brak fundamentów w dotychczasowéj edukacji utrudnia jéj naukę.

KURSK. 19 grudnia 1863 roku.

Nie spodziewałem się odezwać się kiedyś do Kurjera od kończyn słowiańszczyzny siewierskiéj. Lecz słusznie powiadają: chłop strzela, a Pan Bóg kule nosi ... Pozwólcie mi więc zaciągnąć do znajomości waszych poczciwy Kursk z trzydziesto-tysięczną ludnością jego.

Dawniejsi mieszkańce Kurska odznaczali się dzielnością swoją. Znakomity piewca półku Igorowego uczcił ich przez usta Wsiewołoda Kurskiego: „A moi ci Kurszczanie roztropni kmiecie; pod trąbami powici, pod hełmami wypielęgnowani, ostrzem dzid wykarmieni; wiadome są im drogi, wertepy znane; wyprężone u nich cięciwy, pootwierane kołczany, szable ostrzone; uganiają się w stepach jak wilki szare, szukając sobie czci a kniaziowi swojemu sławy.“ W późniejszych czasach wsławili się mieszkańcy Kurska odparciem hetmana Zołkiewskiego w 1612 i ks. Jaremy Wiszniowieckiego w 1634.

Dzisiejszy Kursk odznacza się wspaniałym monasterem Znamenskim, dwiema ulicami popisowemi i teatrem.

Na 1,800,000 ludności, katolików w całéj gubernji liczy się 300. Kościoła katolickiego nie ma. Potrzeby nasze duchowne zaopatrują się w Charkowie, Czernihowie i Orle.

W Kursku jest kilka rodzin polskich. Z najserdeczniejszą wdzięcznością wymieniam dom półkownikowstwa Kukielów z Litwy. Półkownik długo był na Syberji przy hrabi Murawjowie-Amurskim; obecnie jest zawiadowcą akcyzy Kurskiéj. Czterdziestu Litwinów poczciwych winno mu chleb na podwładnych jemu posadach. Człowiek światły i prawy. Zona jego litwinka serdeczna, wychowana pod opieką i okiem hr. Konst. Tyszkiewicza. W tym roku ciężkie ich dotknęło nieszczęście: obie im matki umarły. Straszna to próba sieroctwo w odosobnieniu!.. Dzięki Państwu K.. mamy tu w Kursku Tygodnik Illustrowany, Gazetę Warszawską i Przegląd Europejski.

I jeszcze jedna znajomość, która na poetyczne zakończenie listu mojego wpłynie Chcę mówić o Janie Biesiadowskim, urzędniku tutejszym, muzyku i poecie. Pan B. był uczniem Kijowskiego uniwersytetu. W dalszych życia kolejach odtwarzać sobie począł wspomnienia stron rodzinnych z muzyki Szopenowskiéj. Ileż to marzeń bolesnych wysnuło z niéj serce młode. Zwolna, niewyraźne marzenia nabierały kształtów i barw, a z głębi tajemniczych akkordów wynurzały się myśli i słowa. Pan B. postanowił przełożyć wszystkie mazury Szopena. Muzyce ich odpowiadać miała rytmiczność wiersza. Założenie śmiałe i trudne; muzyka obejmuje cały ogrom uczucia, nie we wszystkich odcieniach swoich dostępny dla analizy słowa. Najszczytniejsza poezja nie obejmie i nie wyrazi w całości tego, co stanowi treść ducha muzyczną. Każda harmonja może mieć tysiące przekładów, te zaś o tyle tylko nazwać można wiernemi, o ile rytm wiersza i treść poetycznego obrazu odpowiedzą charakterowi muzyki saméj. Przeszkody, wynikające z nieskończoności muzyki i z pewnéj, wyraźnie określonéj potęgi słowa, wzrastają niesłychanie w obec utworów Szopena. Nieskończona rozmaitość Szopenowskich motywów w nieskończenie rozmaitym rytmie wyrażać się powinna. Ramki zwyczajnéj arji nie wystarczą dla żadnego mazura. Niejedna tam wprawdzie odzywa się śpiewka, dająca się ująć w wiersz krótki; lecz po chwili rozlewa się ona w strumienie łez, rozściela się mgłą rojeń brylantową, skupia się w hymn uroczysty... Wszystkim odcieniom tym nie podoła rytm piosenkowy. Pojął to Kornel Ujejski i w znanym mi marszu żałobnym wyrzekł się piosenkowéj rutyny, a tylko falowaniem się rytmu i treścią pogrzebowego obrazu naśladował ów śpiew sercowy, śpiew ducha, co wstrząsa nas, zaklęty w Szopenowskie akkorda.

Mam przed oczyma kilkadziesiąt piosenek przełożonych przez p. B. z Szopena. Niektóre są bardzo ładne a wszystkie warte wydania. Uważałbym prace podobne za studja niezmiernie pożyteczne dla poezji saméj. Zatapiając się w muzyce, przeświadczenie nasze zdobędzie niejednę tajemnicę uczucia i nazawsze oświeci ją słowem. Prócz tego rytm poetyczny coraz bogatszym stawać się będzie. Każde poruszenie uczucia ma odpowiedni sobie wtór muzykalny, który w poezji wyrażać się rytmem powinien. Nasi poeci najniesłuszniéj zasklepili się w budowie syllabicznéj, jednostajnéj i bladéj. Pora już wydrzeć wiersz polski z tych powijaków dziecinnych; pora go owiać muzyką, która mu w piersi naszéj przy urodzeniu wtóruje. Zniechęceni trudnościami form nowych zamilkną wierszokletów tysiące, a mistrze tylko odzywać się będą...

Załączam dwie piosenki p. Biesiadowskiego. Czytelnicy ocenią pomysł i wykonanie.

MAZUR SZOPENA. (Op. 7. n. 2.)

Brylantowym zdrojem
Dumki moje płyną;
Dzwonią pszczółek rojem
Ponad Ukrainą.

Tonąc we wspomnieniach,
Jam szczęśliwy prawie,—
Choć tylko w marzeniach
Zda się, że na jawie.

Ale wiotka mara
Z przed oczu ucieka;
Miła Ukraina
Daleka, daleka!..

Tak z bujnéj krzewiny
Róży kwiat opada,
A z pomiędzy liści
Kolec się wykrada.

Szczęśliwa, wesoła,
Luba mię nie woła. . .
Tęskno, głucho. . .
Grób dokoła. . .

Chmura księżyc mroczy,
Słowik smutnie śpiewa,
Biedne moje oczy
Gorzka łza zalewa.

Drużyna wesoła
Do grona nie woła. . .
Tęskno i głucho. . .
Grób dokoła. . .

Może w struny brzęknę,
Tęsknota przeminie. . .
Gdy piosnkę wyjęknę
O swej Ukrainie.

Łany złote kwieciem płoną
Strojne wstęgą łąk zieloną.
Lecz nad kwiaty i barwinki
Och! piękniejsze ukrainki!

. . . .

Tęsknię, płaczę tu za niemi,
Lecz skrzydlata
Myśl ulata
Zawsze tam,
Zawsze tam!

Miłość mię tam kołysała,
Lutnia pierwszy dźwięk wydała,
Złotostrunna, nastrojona,
Wśród uroczych dziewic grona.

. . . .

Tęsknię, płaczę tu za niemi;
Lecz skrzydlata
Myśl ulata
Zawsze tam,
Zawsze tam. . .

Gdzie mi — w Bogu mam nadzieję—
Szczęście kiedyś się zaśmieje
I po czarnej, smutnej nocy
Świt różany zajaśnieje.

(Przygrywek do końca).

MAZUR SZOPENA (op. 56. n. 1.)

W zamku Pana Wojewody
Gotują się wielkie gody,
Snadź z Tatarem wygrał sprawę,
Chce rycerstwu dać zabawę.
Na dziedzińcu zgiełk i wrzawa,
Po gościńcu ćmi kurzawa;
Jadą pany, jadą panie,
Na uprzejme zawezwanie.

Hej wesele! hej wesele!
Będzie huczno—gości wiele—
Gości wiele—wiele!..
Pan przywdziewa kontusz szyty
I pas pyszny, złotolity,
Karabelę przypasuje,
Na krużganek występuje.
Witam! dzięki, państwo mili!
Zeście starcem nie wzgardzili...
Hej, muzyki! grajcie skoczno!
Zaraz tany się rozpoczną...

Hej wesele! hej wesele!
Będzie huczno—gości wiele,
Gości wiele—wiele!
(P r z y g r y w k a p. p.)

T a n i e c.

Wchodzą goście na salony,
Tu kontusze, tam robrony,
Szumią kryzy, lśnią brylanty,
Pozłociste agramanty.

Urodziwa Wojwodzianka—
Perła kraju—serc wybranka—
Zajaśniała w dziewic gronie; —
Młodź na licach ogniem płonie.

Hej wesele! hej wesele!
Hej, do tańca pójdź aniele!
Luby nasz aniele!
(P r z y g r y w k a).

T a n i e c.

W tém do uczty hasło dane—
Uczty polskie światu znane!
Stół wspaniały,
Okazały,
Na nim srebro i kryształy.
Jak te kawki na dzwonnicy,
Biesiadują biesiadnicy;
Wśród młodzieży gwar i wrzawa—
Sypią żarty jak z rękawa.
Hej wesele—hej wesele!
Co się ma mleć, niechaj miele,
Niech sobie się miele!..
„Moi państwo! co za moda?—
Rzecze stary Wojewoda—
„Czyż się godzi? wina stoją,
„A rycerze!—pić się boją!..
„Hej szafarzu! daj puhary!
Niech się leje węgrzyn stary!“
Lej! lej!
Lej! lej!

Niech nam żyje wódz kochany,
Co zwyciężył bisurmany!
Palcie z harmat i moździerzy!
Niechaj żyje kwiat rycerzy!..
Niech nam żyje płeć nadobna, !
Wdziękiem cnót i lic ozdobna!
Palcie z harmat—co sił stanie
Niech nam żyją piękne panie!

L. S o w i ń s k i.

---

*) W przeszłym przeglądzie rolniczym, gdzie jest mowa o rurach z massy papierowéj, wydrukowano pomyłkowo rury napojone a z o t e m, zamiast napojone A s f a l t e m.

*) Nie sądzimy. Wykład dziejów krytyczny jest nietylko właściwym, ale jedynym w szkole głównéj. jeżeli młodzież nieoznajomiła się wprzódy z ogólną osnową i szczegółami zdarzeń, łatwo i prędko nadstarczy sobie ten niedostatek przez pilne odczytanie w domu piérwszego lepszego doręcznika. Młodzi słuchacze akademiccy z dziwną bystrością po kilku odczytach p r a w d z i w e g o p r o f e s s o r a, dorastają do téj wysokości, na którą wyniosła go p r a w d z i w a n a u k a. Czego pojedyńczy słuchacz niezrozumie, to mu wytłómaczy którykolwiek ze współtowarzyszów; dziwna bo to potęga zbiorowéj intelligencji tych młodych głów, które razem wzięte przedstawiają ogrom nauki i cudo przenikliwości, wówczas kiedy każdy z osobna rzeczywiście niewiele jeszcze umie. To właśnie stanowi największą zaletę szkół głównych w których gdy raz miłość nauki zakipi, młodzież, byleby ją należycie skierowano, uczy się sama od siebie więcéj niż od najsławniejszych professorów. Ale właśnie owi kapłani wiedzy są niezbędnie do roznięcenia miłości nauki i do nadania jéj uprawie prawdziwego kierunku; skoro raz święty jéj ogień zabłyśnie, strumień umiejętności wspaniale popłynie i niwę wiedzy najdzielniéj użyźni. (Przyp. Redak.).

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Waszyngton,

w grudniu 1862.

(Od naszego korespondenta).

Półtora blizko roku piszę do was, a zawsze li tylko o wojnie; czas by było zacząć coś o pokoju, mianowicie, że stulecie to się odznacza wojnami prędzéj się kończącemi, niż przygotowaniami do nich. Jednakże zdaje się, że od pokoju jesteśmy tak, jak św. Michał od Nieświeża (jak to się dawniéj mawiało na Litwie). Ale za to o interwencji były żywe rozmowy, niektórzy wzdrygnęli się na taki krok Europy— czy wielu się z niego cieszyło, musimy przypuszczać tylko, ponieważ wyraźnego objawu sprzyjania, nawet nie z nami trzymający nie pokazywali. Nie puszczono w niepamięć téj kwestji w żadném kole, to pewno, jak pewno, że w różny sposób może być jeszcze dotkniętą.

Południe, przed kilką miesiącami stręcząc i bawełnę i przyrzekając przyjaźń swoją, kołysało się nadzieją koniecznego uznania jego niepodległości. Usposobienie to znacznie zmalało, jeśli weźmiemy Richmondski Dispatch za prawdziwy organ pojmowań p. Davisa. „Chcielibyśmy, aby wyraz interwencja był wygluzowany ze słównika Południa, jako rzecz niegodna i upokarzająca. Sami tylko możemy zapewnić naszą niepodległość, a żadnym innym sposobem osiągnięta niepodległość niejest godną posiadania. Co się tycze tych rządów, które się trzymają zdala od nas w chwilach ciężkich prób, wtedy właśnie, gdy przez intrygi swe na nas sprowadziły stan obecny rzeczy, niech zbierają sobie owoce swych złowrogich i nieludzkich rad. Jeśli się nam powiedzie, niech nie roszczą prawa do szczególnych łask z rąk naszych, jeśli upaść mamy, to upadniemy ze czcią, ale upadek nasz zadźwięczy echem upadku na téj półkuli, a może nawet trwałości na drugiéj.“

Z innéj strony, w Anglji także, zdaje się zmieniło wiele: tym razem mniéj widać ochoty do jakiegokolwiek wdawania się w zatargi wewnętrzne Ameryki. Tu, jak w Europie, z różnych zapewne względów, opinja względem wojny w inną zwróciła się stronę. Tryumf partji, któréj wyobrazicielami byli: Jefferson, Jackson, Van Buren, Polk, Pierce i Buchanan, w ostatnich elekcjach w stanach: Vermont, Connecticut, Rodajland (Rhode Island), New-York, New-Jersey, Pensylwanji, Ohio, Illinois i Indiana, obudził w Anglji nadzieje porozumienia się Północy z Południem bez cudzéj pomocy. Istotnie, mdłe to przypuszczenie dzisiaj zdaje się tu nawet błyskać, jak z pod popiołów niepewne iskierki. W sobotę ostatnią listopada, na zebraniu wieczorném w New-York, p. Fernando Wood, były mer miasta, człowiek ogromnego wpływu i polityczny osobisty przyjaciel wybranego gubernatora Seymour, oświadczył publicznie bez ogródki, że rokowania o pokój zaczęte i że są na dobréj drodze dla całości Zjedn. Stanów. Nowojorkskiéj Trybuny niespokój, gorączkowa ironja innych mniejszych dzienników, mówiących o podobnym zamachu, owszem wymienianie p. Barney z Baltimory i J. Wesley Green z Chicago, jako pośredników do otwarcia ugód i podania warunków, a co większa, niepewne zaprzeczenie gazet niby z rządem poufalszych, zdają się dodawać wagi podobnym operacjom. Warunki główne być mają: zupełne zapomnienie zajść wzajemnych; powrót do wszystkich warunków Stanów,“ jak były przed wojną; długi zostawić stronom kontraktującym. O ile pierwszy i ostatni może być w ręku prezydenta i kongresu, o tyle wiele obecnych już okoliczności drugi zdają się robić trudnym; — nie szukając innych, dość się spytać, co zrobić względem murzynów, zbiegłych z niewoli i daleko uprowadzonych lub z inném oswojonych położeniem?

Interwencja europejska, przybywając po zrobionym rozejmie, możeby pomogła pogodzić trudności zgody i wywikłać z dilemmy obie strony, ale wątpię, aby na arbitrów zaproszono Anglję lub Francję, mniej jeszcze którekolwiek z niemieckich państw.

Słusznie, czy nie zupełnie, ale wiadomo wszystkim, żeśmy na Północy oskarżali Anglję o dawaną pomoc Południowcom, wymienialiśmy przytém okręty, porty, bankierów firmy i t. d., których istotne czynności były nam szkodliwe. Podobne rekryminacje jątrzyły umysły na Północy do najwyższego stopnia, nietylko przeciw Londynowi, ale przez jakąś solidarność, chcieliśmy część winy zrzucić na Paryż, Brukselle, a nawet Madryt. Może to było coś nakształt chorego, któremu nikt dogodzić nie może. Wśród tych narzekań izba Liverpoolska zanosi niespodzianie prośbę do gabinetu St. James przeciw parochodowi korsarskiemu, zwanemu Alabama albo 290. Wprawdzie, załączona też prośba o zniesienie blokad na przyszłość, obudzić mogła podejrzenie, jednakże przyjęliśmy wyraz pojednania i odpowiedzieliśmy nań: otworzeniem składek dla cierpiących wyrobników Anglji. Pierwszego dnia, w New-Yorku, na giełdzie zaraz podpisano 50 tysięcy dolarów na ten cel, dziś Boston i Filadelfja znacznie powiększyły summę ofiar. Rząd angielski utwierdził ten nasz popęd przez wstrzymanie parochodu Antona, bronią naładowanego dla konfederatów i wzbronienie przedawania węgli dla parowców na Bahamańskich wyspach. Niewiemy, czy na powyższe środki, miały lub nie, jaki wpływ straty Anglików, puszczających się na zuchwałą spekulację kontraband, które miały przewyższyć summę 20 miljonów dolarów w ciągu jednego roku. To pewna jednak, że odpowiedź lorda Russell na notę p. Drouyn de Lhuys najwięcéj pomogła do umiarkowania naszych drażliwości i pomogła wykonać myśl więcéj szkody konfederatom wyrządzającą w Anglji, niż utrata King Cotton (królowéj-bawełny).

Oby, tylko wszystkie objawy pojednania nie zamieniły się w pia desideria. Trwogę stronników pokoju wielce powiększyły ostatnie przygotowania się i wyprawy. Na d. 5 grudnia jenerał Banks opuścił z 40,000 przeszło wojska, ze czterma pancernikami, 9 parochodami i mnóstwem płytkiego nurtu statków, New-York, — a tegoż dnia prawie ruszyła się flotylla z zapieczętowanemi rozkazami z pod fortecy Monroe (w Wirginji). Dwie te siły mają się z sobą połączyć. Domysłów stąd wiele, jedni szlą tę wyprawę na Texas, inni przypuszczają, że Mobile i Alabama są jéj przeznaczeniem. Najprawdopodobniéj, że jedna z Karolin najpierwiéj obaczy Banksa, jakoż 10 grudnia rozbiegła się wieść w Waszyngtonie, że Banks nie tylko wylądował w Norfolku, ale zajął Suffolk 85 m.ang. odległy od Richmondu, na drodze do téj konfederatów stolicy. W ogóle zdaje się, że strategikom naszym chodzi o to, aby całą secessją ścisnąć w obrębie, kędy prawie stykają się z sobą stany Karolin obu, Georgji, Alabamy, Tennesee, Wirginji i Mississippi, na suchych jałowych wzgórzach, zamieszkałych przez klassy ubogie, dawniéj najprzywiązańsze do unji. Dziś one stanowią wprawdzie bijącą się część wojska południowego, w części za chleb, w części z nienawiści do abolicjonistów yanków, a w części z obawy konkurencji w pracy z czarnymi wyzwolonymi! Bezpośredniego jednak istotnego interesu w instytucji niewolnictwa nietylko te klassy niemają, ale wiedzą nawet, że ono stoi w drodze rozwoju pomyślności osobistéj. Słowem są to klassy, potrzebujące tylko, według Północnych, objaśnienia i oddalenia od punktów istotnych podniet do wojny, jak naprzykład: Charlestown, Savanny, Richmondu, Mobile, Nowego Orleanu, Milledgeville, Augusty, Vicksburga i t. p. miast i miasteczek, zamieszkałych przez dżentelmenów bez funduszu, paniczów bez sukcessji, adwokatów, doktorów, kaznodziejów „wolnotrawiących.“ Obręb ten kraju ma niezawodnie nad wyraz silne i obronne stanowiska i naturalne twierdze, ale nad wyraz mało zasobów, zaopatrzenia, żywnośc, nawet trzeba tam zdaleka dowozić, po drogach barbarzyńsko niedostępnych i złych. Odcięty od wszelkiego przystępu do brzegów morskich, owszem przyjąwszy w siebie część zbiegłéj ludności, przez federacyjne wojska wypartej, jak to dziś już jest w Karolinie północnéj, po straceniu przyjaźnéj sympatji współdziałania nad Sundem Pamlico lub w okolicach Bixio, albo nad Bayon Pliskeminy, skądże będzie mogła otrzymać jaką pomoc i jak długo wytrzyma parcie Północy?— Flotylle pod N. Orleanem, Keywest, Pensakolą, zdają się przypuszczenie planu podobnego popierać.

Nie możemy spuścić z uwagi, że wśród tych przypuszczeń—jedno powodzenie stało się dopełnionym faktem. Los Indjan Północ zamieszkujących, w Minnesota, Nebraska i Dakota, został rozstrzygnięty: ich mordy i pożogi, swawole i rozuzdanie srogą zemstą jen. Selby powetował. Liczą 300 wziętych w niewolę i skazanych na śmierć 39. D. 9 b. m. mieli już sobie wyrok odczytany w Saint-Paul. Czerokiezy tymczasem w innéj stronie, z plemionami koczującemi nad rzekami Arkansas, Francis, Platte, napadli sprzymierzonych z Secessją, d. 21 października pod Fort-Cobb w terrytorjum Indjan i zbili na głowę przyjaciół Davisa, unosząc czaszki zabitych i samego nawet dowódzcy półkownika Leper, pośpieszyli złożyć hołd władzom Zjed. Stanów.

(Dokończ. nast.)

Włochy.

Gazeta urzędowa pod dniem 1-go stycznia ogłasza okolnik ministra spraw wewnętrznych do prefektów.

„Zbójectwo trapiące wiele krajów neapolitańskich, jest powszechną plagą Włoch. Pozbawia ona dzielności całe ciało; a lubo nęka tylko niektóre członki, plami jednak czystość tego narodowego ruchu, który wydźwignął Włochy ze stanu upokorzenia, w jakiem się znajdowały i wprowadził je na drogę nieokreśloną przyszłości wielkiéj i szczęśliwéj.

Zbójectwo przecięż nie może być przypisywane winie ludności kraju, który pustoszy; a chociaż ludność jest niewinną; jest ono jednak dla niéj nowém nieszczęściem, nieszczęściem będącém zbiorem i wynikłością tych wszystkich, jakiemi je obarczał rząd upadły, z umysłu zaniedbujący rozpowszechnienia między najniższemi warstwami owego światła wychowania, owych nasion cywilizacji, owych płodnych pierwiastków wolności, które utrwalają w narodach uczucie własnéj siły i godności pracy.

We wstrząśnieniu, jakie każda zmiana w podobnych warunkach za sobą pociąga, rząd upadły nie widział w przyszłości nic prócz tego czego w przeszłości szukał,— to jest dźwignię restauracji.

Już ludności neapolitańskie rozczarowały do téj chwili tych, ktorzy żywili tę nadzieję, przyczyniając się nie do powiększania, ale do wytępiania band zbójeckich, które przez rozprzężenie siły rządowéj i przez złoto płynące z miejsca, skąd należało oczekiwać chrześcjańskiego słowa błogosłamieństwa i pokoju, potworzyły się na ich łonie.

Te bandy atoli tak rozproszone i osamotnione, obozujące lub błąkające się po nieprzyjacielsku jakby w ziemi nieprzyjacielskiéj, służą przeciwnikom jednoty włoskiéj za pozór do jéj podkopywania, a ci przeciwnicy wolą, żeby wierzono, iż znaleźli na ziemi włoskiéj sprzymierzeńców co ich zniesławiają, niż oświadczyć, że ich wcale nie znajdują.

Jednota włoska jaśnieje własnym swoim blaskiem, a urodzona z jednomyślnéj woli ludu, nie potrzebuje potwierdzenia. Rząd winien wszakże czuwać, bo tam gdzie zbywa na pobudkach, zbywa też na pozorach, bo potrzeba, aby ogień został ugaszony pierwéj nawet, niż ognisko jego będące w Rzymie zniknie. Postanowił więc przedsięwziąć najprędsze i najskuteczniejsze środki, aby szkodliwe zielsko zbójectwa, głuszące żyzność tylu prowincji, zostało zupełnie skoszone i z korzeniem wyrwane.

O środkach, jakich sam rząd użyć zamierzył podczas nawet badań komissji śledczéj, jesteście już po części zawiadomieni, a w swoim czasie dowiecie się o nich dokładniéj. Jest wszakże rzecz, któréj rząd nie może sam jeden spełnić i dla któréj uskutecznienia żąda przez panów prefektów pomocy narodu.

Ludności neapolitańskie, od dwóch lat żyjące pod biczem, od którego inne prowincje są wolne, mają przecięż potrzebę dowiedzenia się przez oczywiste świadectwo, że to nieszczęście im wyłączne, jest rzeczywiście poczytywane za nieszczęście ogólne, bo tak jest w istocie.

Nowy objaw w dzisiejszéj społeczności, objaw, którego Anglja we wszystkich częściach swojego niezmiernego państwa daje tak świetny przykład, śpiesząc z pomocą dla rzemieślników lankashirskich zostających bez pracy z powodu wojny amerykańskiéj; objaw nowy, a mianowicie, że wszystkie części składające państwo, wszystkie stany jakie obejmuje, że wszyscy obywatele, których na łonie swojem liczy, czują teraz głębiéj niż kiedykolwiek potrzebę utworzenia jednéj całości skojarzonéj węzłem najściślejszego przywiązania, węzłem spólnego dobra, tak aby cierpienie jednostki stało się cierpieniem każdego. Szczodrobliwość pojedyńczych osób wystarcza tam gdzie państwo, bez zbytecznego rozszerzenia swéj władzy, albo bez zastosowania zasad dotąd uznawanych za zgubne, nie mogłoby zupełnie samo przez się wystarczyć. Podobnież spółdziałanie kraju miałoby we Włoszech, oprócz znaczenia społecznego i moralnego, znaczenie polityczne. Boleść pochodząca z długich klęsk, z ponawianych nieszczęść, ciągłych cierpień, mogła wzniecić w niektórych ludnościach neapolitańskich zgubną wątpliwość co do trwałości będącéj pierwszą podstawą każdego państwa i żywotnym pierwiastkiem każdego państwa nowego.

Te prowincje mogły wierzyć, że bratnie kraje opuściły je i mniéj je od innych kochają. Jakiż lepszy sposób do rozproszenia tak zgubnéj myśli, jak rozwinąć troskliwość całych Włoch samorzutnie pośpieszających dla zagojenia ran, które zbójectwo zadaje rodzinom; jak nagrodzić męztwo tych, którzy stawiąc czoło zbójcom, bronią ich osób, ich rodzin, ich ojczyzny i omywają imię neapolitańskie od wszelkich niesprawiedliwych zarzutów?

Rząd nie myśli pozostać nieczynnym w téj mierze w obrębie swojéj prawowitéj działalności. Już i dziś dowody męztwa odbierają odeń te nagrody, jakie w granicach zasobów, któremi zawiaduje i w trybie dozwolonym przez prawa, udzielać może. Zamierza sobie wygotować projekt do prawa i wnieść go na przyszłym sejmie, zapewniający mu szersze działanie w tym przedmiocie.

Ale, gdy rząd rozważa ten projekt, dwóch rzeczy zataić przed sobą niepodobna: 1) że układ i obrady nad tym projektem potrzebują czasu; 2) że nie będzie mógł pośpieszyć z pomocą tym nieszczęściom domowym, które zasługują od litości spółobywatelskiéj czegoś innego, prócz płonnego pożałowania; że w przezorności swojéj rząd nie zdoła objąć wszystkich uczynków natchnionych przez miłość ojczyzny, ani wszystkich przewag męztwa, zasługujących na sprawiedliwą nagrodę, jak to cudownie uczynić byłoby zdolne miłosierdzie prywatne.

Z drugiéj strony rząd czuje, jak pociecha milejby spływała na łono znękanych rodzin albo do duszy tych, co dobrze zasłużyli się krajowi, gdyby było jawném, że nagrody są owocem raczéj samorzutnéj woli spółobywatelskiéj niż skutkiem przymusowym podatku.

Rząd dobrze to czuje, że trzymając się pierwszego systematu, mnogie skutki moralne wywiązałyby się z niego, że zaś idąc za drugim nie doścignąłby swego celu. Czuje, mówię, jak wiele na tém zależy, że wówczas kiedy wzywa do cnoty poświęcenia, do wdzięczności i do troskliwości kraju, pośpiesza z przyzwoitém ich wynagrodzeniem.

Nie wyrzekając się więc udziału, który na nim leży, rząd znajduje właściwém wezwać was panie prefekcie, abyście po otrzymaniu niniejszego okolnika, otworzyli składki we wszystkich gminach powierzonych waszéj pieczy, w sposób jaki osądzicie za najodpowiedniejszy wskazanemu przezemnie celowi.

Bogaty przyniesie do téj składki swego szkuda, a ubogi swój szeląg; summa ztąd zebrana posłuży dwoistemu zamiarowi: pocieszenia nieszczęść domowych i nagrody przewag męztwa, do których zbójectwo podało zręczność i przyczynę.

Minister wskaże w swoim czasie porządek przesłania zebranych pieniędzy do rąk władz prowincjonalnych, które mają je następnie porozdawać.

Odwołując się do uczęstnictwa obywateli w składce, rząd pragnie, aby ciż spółobywatele byli mu pomocnymi w jéj rozdawaniu.

Tym końcem panowie prefekci prowincji, w których przyjdzie bądź rozdawać pomoce, bądź udzielać nagrody, otrzymają instrukcje szczegółowe ściągające się do mianowania kommisij z uczciwych obywateli a w gminach kommisji znoszących się pierwszą, aby, po sprawdzeniu nieszczęść zasługujących na wsparcie, albo czynów godnych nagrody, można było stosownie do summ zebranych dać przyzwoitą nagrodę jednym i wsparcie drugim.“ Minister U. Peruzzi. Turyn 1 stycznia 1863 r.

—Czytamy w dzienniku Italia d. 1 stycznia: Wiemy z pewnością, że wiele ważnych projektów, wspartych uzasadnionemi przełożeniami, ściągających się do niektórych zadań pieniężnych, podano ministrowi skarbu, ze strony znakomitych domów tak włoskich jak cudzoziemskich. To daje dostateczną miarę ufności, jaką w rzeczach pieniężnych rząd nasz obudza.

„Gazeta urzędowa królestwa“ w Turynie ma uledz podobnym zmianom w swojem urządzeniu, jakie wprowadzone zostały przed dwóma laty w Paryżu do „Monitora powszechnego.“ Odtąd mają być w „Gazecie urzędowéj“ umieszczane biuletyny polityczne, w których myśl rządu będzie mogła objawiać się oględnie w przedmiotach spółczesnych zdarzeń. Prócz tego, część literacka będzie postawiona na wysokości godnéj tego świetnego stanowiska, jakie Włochy zajmowały w Europie w naukach nadobnych.

Minister łaski i sprawiedliwości zajmuje się rozstrzygnieniem przedmiotu bardzo naglącego; a mianowicie wyzwoleniem niższego duchowieństwa z pod ucisku duchowieństwa wstecznego, zajmującego wysokie stopnie w hierarchji kościelnéj. Mówią, że mianowano już kommisję w tym celu.

Jest to szczegół, w którym rząd dowieść powinien niezłomnego postanowienia. Chodzi o wyznaczenie dla niższego duchowieństwa przyzwoitéj rocznéj płacy, tudzież o opatrzenie przez rząd wysłużoną płacą dożywotnią kapłanów, plebanów, wikarych, którzy teraz zależą zupełnie od łaski biskupów. Jest to jedyny sposób podniesienia niższego duchowieństwa do godności i niepodległości.

Medjolan 6 stycznia. Wczoraj o pół do 3-éj po południu, towarzystwo czeladzi drukarskiéj odbyło posiedzenie. Było na niem obecnych około 500 robotników. Uchwalono, że jeżeli właściciele drukarni nie podpiszą taryfy pracy obowiązującéj teraz w Turynie, czeladź pracować przestanie. Dowiadujemy się, że już dziś wieczorem jeden z dzienników z tego powodu nie wyjdzie.

Turyn 7 stycznia. Czytamy w dzienniku „Discussione“: Następna okoliczność zwraca uwagę: Sir Odo Russell, poufny ajent rządu angielskiego przy stolicy św., od czasu powrótu swego z Londynu miewał bardzo częste tajne rozmowy z papieżem i kardynałem Antonelli.

— Wieść krąży, że jenerał-porucznik Nunziante, książe Mignano, wezwany został na dowódcę dywizji wojennéj placenckiéj.

— Jutro ma być na radzie ministrów pod-

pisany dekret rozdziału władzy cywilnéj od wojskowéj w krajach południowych.

— Donoszą nam z Florencji, że niektórzy przewodnicy stronnictwa działania, skupiają się ze zwolennikami domu Lotaryngskiego około nowego dziennika mającego wychodzić w tém mieście w celu doradzania idei podziałów. Stronnicy działania spodziewają się przez ten obrót zniszczyć jednotę monarchiczną.

— Dziennik Opinione zbija twierdzenia czasopisma londyńskiego „Morning Herald,“ co do stanu więźniów politycznych w Neapolu a w szczególności co do utrzymania Anglika Bishop. Opinione dowodzi, że utrzymanie więźniów nie jest złe i jeżeli nie może być lepsze, to w skutek ostatecznego zaniedbania w jakiém rząd burboński więzienia zostawił.

— Dzienniki włoskie poczynają ogłaszać listy składek na tych nieszczęśliwych, którzy postradali swe mienie w skutek spustoszeń zbójeckich. Lista dziennika „Perseveranza“ zawiera summę 3,589 lirów.

— W tych dniach utworzyła się spółka dla zaprowadzenia dyliżansów na przerwie drogi żelaznéj z Neapolu do Rzymu, bo od Presenzano do Ceprano rząd rzymski drogi ukończyć nie pozwolił. Z Neapolu do Rzymu jedzie się godzin 10, powrót trwa godzin 14. Opłata drogi wynosi 40 franków.

Medjolan 8 stycznia. Rada gminowa zbierze się na posiedzenie nadzwyczajne dnia 9 i 10 stycznia. Na porządku dziennym w pośród innych przedmiotów obrad znajduje się następny: Uchwała pomocy przez miasto dla dopomożenia tym, co ponieśli straty przez zbójectwo i wyznaczenia nagród dla tych, co męztwem swojem przyczyniają się do jego wytępienia.

Turyn 9 stycznia. „Dziennik narodowości“ oznajmuje, że minister spraw wewnętrznych zawiadomił władze polityczne włoskie przez okolnik, w ktorym tłómaczy, że na mocy międzynarodowéj konwencji między Włochami i Belgją, poddani obu krajów, począwszy od 1 stycznia 1863 roku, mogą swobodnie i bez pasportów podróżować w obu krajach. Podróżni powinni będą jednak opatrzyć się w dokumenta dowodzące tożsamości ich osób.

— Wiadomo, że kommisja śledcza wysłana przez parlament włoski do Neapolu, dla zbadania na miejscu przyczyn i stanu zbójectwa, wypłynęła w tych dniach z Genui na fregacie rządowéj „Governolo.“ Burza morska zmusiła ten parostatek zawinąć do Porto-Ferrajo.

„Gazeta urzędowa“ d. 9 stycznia oznajmuje, że w Turynie i innych główniejszych miastach włoskich, wezwanie do składek na rzecz rodzin które ucierpiały od zbójectwa, było najlepiéj przyjęte. Rady gminowe czynnie zajmują się tém patryotyczném dziełem.

Dziennik „Indépendance belge w listach pisanych z Paryża umieszcza wiadomości tyczące się sprawy włoskiéj. W jednym z nich zawiera się co następuje:

Otrzymałem dużo listów z Turynu, zaprzeczających pogłosce o niezgodzie panującéj w gabinecie włoskim co do polityki, jakiéj trzymaćby się należało względem Francji w zadaniu rzymskiem. Według tych listów, pp. Peruzzi i Minghetti mieli wynurzyć zdanie, aby stanowczo dopomnieć się ziszczenia uczynionych dawniéj zwierzeń, ściągających się do wycofania wojsk francuzkich z Rzymu i otworzyć w téj mierze rokowania z panem Drouyn de Lhuys.

Później donoszono, że pp. Farini i Pasolini byli tego zdania, iż należało nietylko zachować względem Rzymu i Francji postawę bardzo ostróżną, ale, że nawet gotowi byli zaniechać zupełnie sprawę rzymską, uważając ją za przegraną.

Ale obiedwie te pogłoski są błędne. Nie istnieje najmniejsza nawet w pojedyńczych szczegółach niezgoda między członkami gabinetu, w tém co odnosi się do Rzymu i Francji.

Gabinet uważał, że stawić czoło porażkom, które ostatnia nota francuzka dawała przewidywać Włochom, byłoby to marnie wątlić powagę i znaczenie kraju. P. Drouyn de Lhuys przeniósł zadanie na pole, na którém niepodobna, aby je długo mógł utrzymać, bo zapomniał o zasadzie będącéj żywotnym pierwiastkiem cesarstwa francuzkiego: to jest o wszechwładztwie prawa ludowego. Po cóż więc przez bezowocne zabiegi jeszcze wybitniéj wykazywać różnicę chwilowie istniejącą między widokami rządów francuzkiego i włoskiego?

„Gdybyśmy w téj chwili, pisze jeden z korrespondentów, zagaili rokowania z Francją, na pierwszym kroku znaleźlibyśmy się w obec wyraźnego zaprzeczenia naszych praw istotnych, naszych zasadniczych pierwiastków; raz jeszcze, po cóż podnosić i utrwalać różnicę zdania, któréj we Włoszech nie poczytujemy za ostateczną?

„Nawet w zamiarze zachowania zgody między Włochami i Francją, należy postępować z największą oględnością w przedmiocie, w którym Francja nas odstępuje. Między przyjaciółmi którzy umieją i chcą wzajemnie siebie szanować, milczenie jest środkiem najpewniejszym i najwięcéj mającym godności, kiedy chwilowa zasada porozumieć się im nie pozwala. Pewny jestem, że w téj mierze wszyscy ministrowie nasi tak samo myślą.

„Nadaremnie byłoby dodawać, że obecna oględność w żaden sposób nie pociąga za sobą zaniechania sprawy rzymskiéj. Pp. Farini i Pasolini, również jak żaden z ich spółministrów, ani mogą, ani zechcą cofnąć uchwały parlamentu: dostatecznie wytłómaczyli się w téj mierze—i ten tylko co zgoła nie zna Włoch, mógłby roić, że rzecz ma się inaczéj.“

Na następne miejsce innego listu zwracam całą uwagę czytelników:

„Obecna postawa Włoch jest tém właściwszą, że w téj chwili zdaje się, iż cesarz Napoleon wymógł nakoniec na ojcu św. niejakie ulepszenia w zarządzie rzymskim. Nie przystoi Włochom w żaden sposób mącić i przeszkadzać temu doświadczeniu. Kiedy przed wojną 1859 r. arcy-książe Maksymiljan próbował w Lombardji uczynić ostatnie doświadczenie zaprowadzenia przez Austrję rządu normalnego w tych krajach, niebyło to wcale niemiłém dla Piemontu; przeciwnie z radością widział zmianę zarządu, która miała na jaw wyprowadzić prawdziwe usposobienia Lombardów.

„Podobnież i dzisiaj Włochy z uwagą i zajęciem przypatrują się nowéj przejawie, zdającéj się otwierać dla Rzymian. Każda swoboda udzielona obywatelom rzymskim zmniejszy odpowiedzialność innych Włochów; a jeśli poddani papiescy radzi będą z reform nadanych, Włochy nie zapomną, że górować będzie w tém wszystkiém prawo wyższe nad wszelkie inne. Bo Włochy przedewszystkiém tego pragną, aby Rzymianie przyszli do prawa stanowienia przez siebie samych o swéj doli; czy wyrzekną za jednotą lub przeciw niéj, do nich jednych sąd o tém należy. Główną jest rzeczą, aby po zawarciu zgody z papieżem, wojska francuzkie ustąpiły z Rzymu. Takie są wynikłości, do których zmierzają próby reform doradzanych przez Francję; i z tego stanowiska widzenia wszystko nakazuje Włochom czekać spokojnie następstw.“

Przyjaciele Włoch we Francji nie lękają się tych reform; bo mocno są przekonani, że skoro Francja wybrnie z kłopotów meksykańskich, natychmiast zmieni swoję politykę.

— Poufne dzienniki francuzkie od niejakiego czasu zmieniły sposób wyrażania się o panu Peruzzi, ministrze spraw wewnętrznych włoskich. Z początku odzywały się o nim z nieufnością, dziś rozwodzą się niemal z pochwałami. Odbija się w nich zresztą, tak jak i dawniéj, myśl sfery urzędowéj, sfery która zdaje się być bliską do przyznania temu mężowi stanu tak wielkich przymiotów, że w danym czasie godzien będzie zostać prezesem rady.

W Turynie dzień 26 stycznia jest dotąd uważany za dzień zebrania parlamentu.

To co się w Rzymie dzieje, możnaby nazwać niewinną zasadzką. Możnaby powiedzieć, że jedynie tam chodzi o zamydlenie oczu powszechności. Kollegjum święte zdaje się mówić do Francji: Patrz jak jestem pojednawcze, zgłęb całą wielkość moich reform, całą rozciągłość moich ustępstw; ale nie domagaj się więcéj, aż dopóki doświadczenie długo, co mówię, nieskończenie przeciągnięte, bo sąd o tém do mnie jednego należy, dostatecznie nie dowiedzie, że poddani moi szczęśliwi są, że żyją pod rządem tak wyzwolonym. We Francji całe zastępy klerykalne klaszczą w dłonie wśród swojego obrachowanego uwielbienia. Mówią że niepodobna pójść daléj, że i tak posunięto się za daleko na drodze ulepszeń. Powinnością więc jest rządu francuzkiego wyraźnie oświadczyć Włochom, że nigdy stolicy swojéj mieć nie będą. A jeżeli Włochy nie zrzekną się wszystkich praw swoich, wszystkich dążeń w téj mierze, Francji więc jedno tylko pozostanie do zrobienia: oto zawrzeć traktacik z państwami katolickiemi, skutkiem którego będzie przywrócenie władzy świeckiéj w Marchjach, Umbrji i Legacjach...

Niesądźcie wszakże, aby to co mówię było igraszką wyobraźni! Bynajmniéj; jest to rzeczywistą treścią nadziei i rozmów ludzi należących do tego politycznego kmotrowstwa; cała ich zręczność podobna jest do zręczności owego architekta, który ukrywa ruiny pod pobiałą.

— Czytamy w dzienniku France:

Mowa Wiktora-Emanuela wyrzeczona 1-go stycznia sprawiła silne wrażenie. Wszyscy mężowie polityczni już dziś zrozumieli, że Włochy łudzić się niepowinny i że nigdy nie przeniosą stolicy swojéj do Rzymu z uszczerbkiem niepodległości papiestwa, że Francja nieścierpi aby je nękano, ale też nigdy nie podejmie za papiestwo wojny zaczepnéj.

Pod dniem zaś 8 stycznia tenże dziennik pisze co następuje: Liczne dzienniki turyńskie oznajmują, że kardynał Antonelli w mianéj rozmowie z książęciem de la Tour de Auvergne, oświadczył, że rząd rzymski gotów jest zrzec się posiadania Romanji, byleby powrócono mu Marchje i Umbrję.

Rzeczone dzienniki dodają, że zaprowadzenie reform projektowanych przez stolicę świętą, zależy od przyjęcia przez Francję owego warunku.

Francja.

Paryż 30 grudnia.

Zgon księdza kardynała Morlot osierocił stolicę najważniejszą we Francji i powiedzieć można pierwszą w chrześcijaństwie po papieskiéj. Arcy-biskup paryski w obecnem położeniu rzeczy, w którem sprawy religijne przybierają tak rozległą spójność i tak mnogie stosunki z polityką, może wywierać wpływ ogromny. Pod arcy-biskupem księdzem Affre przewaga téj stolicy była tak stanowczą, że większość biskupów francuskich nic nie poczynała bez jego rady i zostawiła mu kierunek ruchu religijnego aż do śmierci.

Za kardynała Morlot, któremu zbywało na duchu przewodnictwa, nic podobnego nie miało miejsca. Niema wątpliwości, że gdyby w czerwcu, podczas opłakanego objawu biskupów w Rzymie, zasiadał stolicę arcy-biskupią paryskę mąż przeważnego wpływu, nigdy ten objaw, który tyle przyczynił się do złudzenia ojca świętego pod względem oporu, z jakim Francja katolicka wystąpiła przeciw zamiarom swojego rządu, nie mógł by mieć miejsca. Na miesiąc przed tém koło biskupie nic jeszcze nie postanowiło. Ośmiu do dziesięciu jego członków dało hasło zasad ultramontańskich i to w sposób tak zapędny, że gdyby papież skutkiem wysokiéj swojéj mądrości nie objawił był na konsystorzu, że nauka władzy świeckiéj nie jest artykułem wiary, niezawodnie ogłosili by to niedorzeczne twierdzenie i zadali by przez to straszliwy cios katolicyzmowi. Wprawdzie jest znaczna część i takich biskupów, stanowiących większość bardzo umiarkowaną, którzy udali się do Rzymu tylko z przestrachu, jakim przeraziło ich stronnictwo skrajne; lecz znalazła się dosyć poważna mniejszość, która skorzystała z pierwszego lepszego pozoru i nie udała się w tę podróż. Rzecz oczywista, że przy arcy-biskupie paryskim używającym dostatecznego wpływu, nic by nie przedsięwzięto w téj okoliczności bez jego rady, i koło biskupów francuzkich nie popełniło by głównego błędu unicestwienia swéj powagi przed wszechwładztwem papieskiem, nie wdało by się w u- [illegible] raczéj polityczną niż religijną, która wprowadziła cesarza na fałszywe stanowisko i na długi czas zasiała kąkol głębokich rosterków między Francją wyzwoloną i katolicyzmem.

Mniemanie powszechne do tego stopnia zajęte jest wyborem nowego arcy-biskupa, że w wyższych towarzystwach o niczém więcéj nie rozprawiają, jak o prawdopodobnych kandydatach. Zdaje się, że najwięcéj mogą mieć nadziei: ksiądz Chalandon arcy-biskup w Aix; ksiądz de la Tour-d'Auvergne, arcy-biskup w Bourges; ksiądz Laudriot, biskup w Rochelle; ksiądz Baudry, biskup w Perigueux i nakoniec ksiądz kardynał Donnet. Ten ostatni był by najlepszym, bo jest bardzo stary, bardzo uległy władzy i mniéj wplątany w zasady ultramontańskie niż największa część jego spółbraci. Wiek jego sędziwy jest pewną rękojmią dla rządu. Ksiądz de la Tour d'Auvergne, ponieważ jest bratem ambassadora francuzkiego w Rzymie ponieważ dobrze jest widziany u dworu, ponieważ cesarz nie jest obojętnym na to, aby wielcy dostojnicy, jakim naprzykład jest wielki jałmużnik, nosili świetne imiona w historji francuzkiéj, gdyż to zawsze wywiera wpływ na ogół, był by kandydatem, który na piérwszy rzut oka zdawał by się mieć najwięcéj nadziei. Ale jest on jeszcze młody, tak samo jak i ksiądz Laudriot biskup rochellski, bez wątpienia jeden z najrozumniejszych i najbardziéj sprzyjających wyobrażeniom nowoczesnym między wszystkimi francuzkimi biskupami.

Wybor księdza Laudriot, o którym już mówiono, że go cesarz przeznaczał na nauczyciela następcy tronu, był by doskonały; toż samo powiedzieć by można i o wyborze księdza Baudry, biskupa w Perigueux, męża wysokiego rozsądku i wcale nie przeciwnego wyobrażeniom nowoczesnym; duchowieństwo przyjęło by go chętnie, jako wychowańca seminarjum ś. Sulpicjusza; ale zdrowie jego jest bardzo wątłe. Duchowieństwo również widziało by z zadowoleniem mianowanie księdza Chalandon, znakomitego mówcy i prawdziwie świątobliwego biskupa.

—Pan Ch. Daremberg oznajmuje w następnych wyrazach o zgonie księdza kardynała Morlot:

Wielkie nieszczęście dotknęło nietylko archidiecezję paryską, lecz cały kościoł francuzki: ksiądz kardynał Morlot, arcy-biskup paryski, wielki jałmużnik cesarski, primicerjusz św. Dyonizjusza, członek rady tajnéj i senator, umarł dziś zrana, w samą rocznicę swych urodzin o godzinie 6-téj, po dziesięciodniowem prawdziwem konaniu, w pośród niewymównych cierpień, nierozdzielnych od choroby serca, tłumiących nieustannie oddech. Kardynał miał 67 lat wieku. W sóbotę wieczorem, lekarze, którzy nad nim czuwali, panowie Rayer, Cruvelhier i Vignolo, mieli jeszcze iskierkę nadziei; ale na wyrazy pociechy ksiądz arcy-biskup odpowiadał uśmiechem rozdzierającego serce niedowierzania; nie łudził się ani na chwilę i od dnia, w którym choroba go dotknęła, wszystkie jego myśli zwróciły się z wiarą prostą i głęboką, ze spokojem niezachwianym ku godzinie wyzwolenia.

W pełności zdrowia słyszeliśmy go niejednokrotnie mówiącego, że arcy-biskup paryski długo żyć nie może, a wierzył temu tak mocno, iż powiedzieć można, iż rzeczywiście umarł pod brzemieniem pracy i głębokich smutków; nigdy go nie widziano unikającego pod żadnym pozorem wielkich lub drobnych powinności, które nań wkładały mnogie urzędy jakie piastował. Ksiądz arcy-biskup paryski wiele czynił dobrego i wiele złego odwrócił, zapewne nie w rozmiarach swych życzeń, ale możności. Zgon jego jest żałobą ogólną. Dla tego, który te wyrazy pisze i który więcéj niż od lat 30-tu miał sposobność oceniania rzadkich przymiotów tego szlachetnego serca, nie wyczerpanych zasobów, najwzględniejszych postępków dobroci ciągle usuwającéj się od wdzięczności, jest to strata okrutna; wszakże, odpowiadając uczuciu powszechnemu, nakażemy milczenie osobistemu żalowi, a kiedy zbierzemy nasze wspomnienia, oddamy hołd ostatni temu pięknemu życiu i téj świętéj śmierci.

— Dziennik France po oznajmieniu zgonu księdza arcy-biskupa paryskiego, podaje następne szczegóły o jego chorobie i ostatnich chwilach:

Przed oddaniem ducha, czcigodny arcy-biskup w ostatniéj godzinie doznał wielkich pociech; z głębokiem wzruszeniem otrzymał błogosławieństwo, które ojciec św. przesłał mu przez telegraf; odwiedziny cesarza przeniknęły go głęboką wdzięcznością, nakoniec wiedział o żalu całego Paryża, gdzie jego imię i cnoty chrześcijańskie były przedmiotem jednomyślnego uszanowania.

Gdy cesarz wszedł do pokoju dostojnego chorego, wszystkie otaczające go osoby wnet ustąpiły dla zostawienia zupełnéj swobody téj ostatniéj rozmowie, w któréj czcigodny kardynał miał wynurzyć ostatnie myśli i ostatnie pragnienia przed panującym, którego oświecone przywiązanie do spraw religji zawsze tak sprawiedliwie uwielbiał.

Inni zapewne skreślą zawód tak pełny i tak świetny wielebnego arcy-biskupa, na którego zlały się najwyższe dostojeństwa kościoła i który zasiadał w poufnéj radzie panującego, ale niech nam wolno będzie być tłómaczami powszechnego żalu i spólnéj boleści i powiedzieć, że ksiądz Morlot był jednym z mężów, którzy najwięcéj uświetnili godność biskupią, najlepiéj zrozumieli i spełnili posłannictwo, miłosierdzia, gorliwości ewangelicznéj, zaprzania osobistego, umiarkowania i pojednawczych usiłowań.

— Ksiądz kardynał otrzymał ostatnie pomazanie na 2 dni przed śmiercią, przyjął zaś wijatyk w nocy z soboty na niedzielę, właśnie w dniu i godzinie, gdy kończył 67-my rok życia.

Paryż 31 grudnia. Dziennik France podaje jeszcze dzisiaj następne szczegóły: Zapewniają, że pogrzeb księdza kardynała odbędzie się w następny poniedziałek, to jest 5-go stycznia.

Kardynałowie mają prawo do tych samych zaszczytów cywilnych i wojskowych, jak marszałkowie Francji. Zwłoki przewożone są, między podwójnym rzędem wojska; deputacje wielkich ciał państwa towarzyszą pogrzebowi; cesarz i książęta krwi wysyłają swych przedstawicieli.

Wszyscy kardynałowie francuscy przybędą do Paryża dla złożenia ostatniéj posługi swemu wielebnemu spółbratu.

Po obrzędzie, trumna zostanie złożona w nowo zbudowanym sklepie z rozkazu księdza Morlot, na miejsce ostatniego spoczynku arcy-biskupów paryskich.

Jeden z dzienników czyni z tego powodu smutne i boleśne zbliżenie. Ksiądz Morlot miał w tych dniach przenieść do tego grobowego sklepu zwłoki swoich poprzedników, już wszystko było gotowe do tego obrzędu, gdy tymczasem pierwszy zajmie przygotowane dla nich miejsce.

— Zwłoki arcy-biskupa nabalsamowano dziś zrana.

Jutro po południu wystawione będą w jednym z salonów arcy-biskupstwa, zamienionym na śmiertelną kaplicę.

Arcy-biskupstwo paryskie obejmuje 5 sufraganij, a mianowicie: Chartres, biskup ksiądz Regnault; Maux, ksiądz Allou; Orleans, ksiądz Dupanloup; Blois, ksiądz Duparc; Versailles, ksiądz Mabile. Jeden z tych biskupów ma mieć mowę pogrzebową.

— Po śmierci kardynała Morlot, członkowie kapituły metropolitalnéj zgromadzili się dla wybrania wikarjuszów kapitulnych, dla administrowania archydiecezji paryskiéj przez czas sieroctwa stolicy. To posiedzenie nic nie postanowiło z powodu zaszłych trudności.

Według zwyczajów kościoła gallikańskiego, po śmierci arcy-biskupa, kapituła podaje do wyboru ze swojego grona 3-ch członków mających stanowić radę administracyjną, załatwiającą wszystkie sprawy bieżące, aż do dnia instalacji nowego arcy-biskupa. Od niejakiego czasu Rzym wystąpił z roszczeniem, aby zamiast 3-ch administratorów, rządził tylko jeden. Ta pierwsza trudność miała być rozstrzygniętą na posiedzeniu kapituły. Udano się o radę do nuncjusza, który jak tego oczekiwać należało oświadczył się za jednym tylko administratorem; lecz większość kapituły nie przychyliła się do tego zdania i miała dziś wybrać, zgodnie z dawnym zwyczajem kościoła francuzkiego, trzech członków administracji.

Druga trudność była następna: czy należało mianować administratorami trzech archi-djakonów paryskich, którzy byli dotąd officjałami zmarłego kardynała, lub naznaczyć innych członków kapituły do téj przechodniéj administracji. Większość zdawała się przychylać do tego ostatniego kroku. Dodać należy, że rząd zdawał się być za utrzymaniem dawnego zwyczaju kościoła paryskiego. W łonie saméj kapituły duch gallikański widocznie przemaga.

Co do ostatnich chwil kardynała, następne szczegóły zasługują na wszelką wiarę. Cierpienia nie dozwalały mu leżeć; siedział więc w krześle i wydawał od czasu do czasu jęki boleści, podobne do tych, jakie zwykł wydawać człowiek czujący, że się dusi. Konanie ponawiało się trzykrotnie i modlitwy za konających trzykrotnie były powtarzane. Przez szczególną jakąś nieuwagę kapłana, który śpiewał modlitwy, zaintonował on r e q u i e s c a t i n p a c e, a kardynał odpowiedział z cudowną łagodnością a m e n.

Podczas odwiedzin cesarskich zdaje się, że Napoleon III pragnął znaleźć się z kardynałem sam na sam, dla naradzenia się z nim nad wyborem następcy; lecz kardynał nie pozwolił odejść ani lekarzowi, ani officjałom, ani nawet pokojowcowi, lubo ci wszyscy usunęli się w najdalszy kąt pokoju. Cesarz oświadczył choremu żywe współczucie w imieniu własnem i imieniu cesarzowéj. Rzekł do niego:

„Eminencjo, z najwiękzym żalem straciłbym ciebie w téj chwili.“ Kardynał odpowiedział słowami, które go tak dobrze malują: „A ja szczęśliwy jestem, że umieram.“ Jak by chciał powiedzieć, że rad jest uniknąć powikłań religijnych, któremi przyszłość grozi.

Zawód arcy-biskupi kardynała Morlot nieodznacza się niczem wybitnem w dziejach spółczesnych kościoła; była jednak chwila, w któréj Rzym podejrzewał go o zbytnią ulgłość dla cesarza i żądał, aby zrzekł się członkowstwa rady tajnéj. Kardynał odpowiedział, że gotów jest to uczynić, lecz że razem zażąda uwolnienia od urzędu wielkiego jałmużnika i od arcy-biskupstwa paryskiego. Odpowiedź z Rzymu nadeszła z nadzwyczajną bystrością; proszono księdza Morlot, aby zachował wszystkie swoje dostojności.

Mówią, że na przyszłość wielkie jałmużnictwo zostanie oddzielone od godności arcy-biskupiéj. Tak więc przybył by jeszcze osobny dostojnik kościelny dla przeciwwagi wpływu arcy-biskupiego. Wielkim jałmużnikiem ma zostać książe de la Tour-d'Auvergne.

Do znajomych już kandydatów dodać należy księdza Darboy, biskupa w Nancy, męża bardzo biegłego, którego kardynał Morlot chciał mieć swoim pomocnikiem; ale ksiądz Darboy odmówił, oświadczając, iż przyjął by to miejsce jedynie ze stopniem koadjutora i prawem przyszłego następstwa. Kardynał ten warunek odrzucił.

Ze wszystkich przewidywanych kandydatur, mianowicie kardynała Donnet zdaje się mieć najwięcéj podobieństwa do prawdy. Wiek jego sędziwy, umysł pojednawczy, dobrotliwość dla duchowieństwa, wszystko zgoła za tém przemawia.

Dziennik F r a n c e pisze pod dniem 31-m grudnia. Kapituła, oddając hołd pamięci zmarłego kardynała, poruczyła administrację osieroconéj archidiecezji księżom Duquet, Surat i Veren, officjałom zmarłego. Kapituła wydała okolnik, w którym uwiadamia o zgonie kardynała arcy-biskupa, o mianowaniu wikarjuszów kapitulnych i przepisuje modlitwy za zmarłego.

Zwłoki księdza arcy-biskupa po ich nabalsamowaniu wystawiono w jednéj z sal dolnego piętra, gdzie przez kilka dni mają być nawiedzane.

Umieszczono je na wspaniale ozdobionym i oświeconym katafalku. Ksiądz arcy-biskup przybrany jest w szaty kościelne z infułą na głowie, kapelusz zaś kardynalski umieszczono u podnoża katafalku.

Rysy zmarłego mało się zmieniły, spokój i zdanie się na wolę Bożą, odbijają się w jego obliczu.

— P a r y ż 6 stycznia. Czytamy w dzienniku F r a n c e: Posiedzenie otwarcia obrad prawodawczych obudza już żywe zajęcie. Wielkie zadania nurtujące Europę znajdą zapewne w mowie cesarskiéj ową wzniosłą i bezstronną ocenę, do któréj powszechność przywykła.

Ta uroczystość odbędzie się o godzinie 2 éj w sali stanów; nazajutrz dnia 13 stycznia senat i ciało prawodawcze zgromadzą się dla urządzenia biur swoich.

Donoszą, że senat będzie wezwany do biur we czwartek d. 15-go dla mianowania kommisji adresu, mającéj składać się według ustawy z 10 członków.

Rozbiór adresu zacznie się w senacie pod koniec stycznia, w izbie zaś prawodawczéj, około 15 lutego.

Austrja.

Dziennikarstwo wiedeńskie opisuje przykry stan pierwiastku niemieckiego w Czechach. Mówi w liście pisanym z Pragi:

Niemcy niemają powodu pokładać wiekich nadziei na obradach sejmowych. Wiadomości z prowincji są bardzo zasmucające. Brak organizacji między Niemcami jest przyczyną, że usiłowania stronnictwa czeskiego idą pomyślnie w powiatach mięszanych i w okolicach, w których ludność niemiecka wyrównywa niemal ludności czeskiéj. Mamy przed oczyma list pisany z okolicy niemieckiéj, wynurzający skargę, że ludność niemiecka coraz więcéj przychyla się ku stronnictwu federalistowskiemu. Wmówiono im, że federaliści przedstawiają pierwiastek wyzwolony, jak to jest rzeczywiście, dodaje W a n d e r e r, który ten list powtórzył.

— Piszą z Werony do dziennika wiedeńskiego P r a s s a:

Stosunki jeszcze do niedawna tak wytężone między Austrją i Piemontem, poczynają powoli być przyjaźniejszemi; zatargi pograniczne zupełnie ustąpiły miejsca wzajemnéj grzeczności. I tak naprzykład: kilka dni temu, podczas gęstéj mgły, czata austryjacka zabłąkała się na ziemię piemoncką, gdzie zdybała silną czatę piemoncką. Kilka tygodni pierwiéj niezawodnie przyszłoby do utarczki, teraz zaś postąpiono z najwyższą grzecznością. Czata piemoncka przyjęła na siebie obowiązek przewodniczki i odprowadziła czatę austryjacką do granicy; gdzie rozłączono się, wypiwszy strzemiennego, którym częstowali Piemontczycy. W ciągu świąt wielu oficerów piemonckich a w ich liczbie wychodźców weneckich, przybyło tu w odwiedziny. Przyjęto ich najuprzejmiéj.

W i e d e ń 10 stycznia. Deputacja węgierska, na czele któréj znajdował się hr. Jerzy Karolyi, dla uproszenia u cesarza sankcji na budowę drogi żelaznéj z Wielkiego Waradynu do Kolozwaru, otrzymała posłuchanie. Franciszek-Józef odpowiedział następnie:

„Cieszę się, że znaleźliście potrzebny kapitał na budowę drogi żelaznéj z Wielkiego Waradynu do Kolozwaru. Wiem, jak żywe nadzieje kraj przywiązuje do tego przedsięwzięcia i dla tego pragnę, aby się ziściło, bo nie zapoznaję wpływu, jaki ta droga żelazna, przeznaczona do ściślejszego połączenia Siedmiogrodzia i Węgier między sobą, tudzież między innemi częściami monarchji, wywrzeć może na odbyt obfitych płodów obu krajów.

„Powodzenie więc tego przedsięwzięcia będzie przedmiotem szczególnéj mojéj troskliwości; rozkażę bez zwłoki roztrząsnąć waszą sprawę i szczerze mię to zadowolni, jeżeli postanowienie tyczące się ważnéj rękojmi procentów, odpowie życzeniom kraju.“

K o r r e s p o n d e n c j a p o w s z e c h n a zapewnia, że komitet, który w ministerstwie skarbu pracuje nad przygotowaniem budżetu na rok 1864, jednomyślnie przyjął przełożenie, aby rok administracyjny zaczynał się nie od miesiąca listopada, jak dotąd, ale od stycznia i aby w ten sposób zbiegał się z rokiem słonecznym. W skutek tego postanowienia, ministerstwo zamierza przedstawić radzie cesarstwa budżet dodatkowy, obejmujący miesiące listopad i grudzień 1864, aby wymienioną wyżéj poprawę wprowadzić w życie z początkiem 1865 roku.

Prusy.

B e r l i n 7 stycznia. G a z e t a n a r o d o w a otrzymała następny artykuł n a d e s ł a n y:

„G a z e t a n a r o d o w a umieściła dnia wczorajszego wyciągi z jednego z licznych i namiętnych artykułów, jakiemi dziennik frankfurtski E u r o p a zwykł napastować Prusy. Rzeczony artykuł ma związek z depeszą przed dwóma tygodniami przesłaną do Wiednia przez pana von Bismarck baronowi von Werther. Część wiadomości podanych o treści téj depeszy jest dokładna; korrespondent wie także, że hrabia Rechberg wysłuchał z uwagą to, co mu baron von Werther na cztery oczy udzielił, oraz, że prosił pełnomocnego ministra, aby mu doręczył samą depeszę, ponieważ z prostego jéj wysłuchania, nie mógłby powtórzyć przed cesarzem tekstu tak ważnego pisma. „Również i to prawda, że baron von Werther oświadczył, iż nie jest upoważniony do udzielenia odpisu; doręczenie więc depeszy niemiało miejsca.“

Gdy zatém z samego stanu rzeczy autor artykułu dziennika E u r o p a, niemógł otrzymać skądinąd tych wiadomości zupełnie zgodnych z prawdą, z ministerstwa spraw zagranicznych w Wiedniu, zdaje się więc być rzeczą najoczywiściéj dowiedzioną, że dziennik E u r o p a czerpie swoje wiadomości w źrzódle, które g a z e t a n a r o d o w a sprawiedliwie nazywa b r u d n é m, i że w témże źrzódle należy szukać początku artykułów tchnących nienawiścią i przechwałkami, z jakiemi występuje dziennik frankfurtski.

Tém więcéj dziwić powinno, że w artykule wymienionym obok wiadomości prawdziwych, znajduje się mnóstwo fałszywych twierdzeń; ponieważ autor miał możność czerpania w źrzódłach urzędowych, rzeczone zatém twierdzenia przybierają barwę systematycznego i umyślnego skażenia prawdy.

Fałszem jest, iż dano do zrozumienia, że wojska pruskie ustąpią z twierdz związkowych i wyprowadzą z nich wszystkie zapasy wojenne; niedokładném jest, żeby depesza miała oświadczyć, iż Prusy stawić niebędą żadnego oporu w razie cudzoziemskiego najazdu na Niemcy. W tém co się ściąga do ducha depeszy, tchnie ona zamiarem uwydatnienia przyczyn oziębłości istniejącéj między obu wielkiemi państwami niemieckiemi, dla zmniejszenia jéj o ile można, a nawet dla zupełnego usunienia.

Ale kiedy gabinet wiedeński udziela zwierzenia poufne tego rodzaju piórom służebnym, aby z nich opracowały artykuły tchnące nienawiścią, kiedy też artykuły powtarzane są w słupach dziennika paryzkiego F r a n c e i to na samém jego czele, gabinet pruski musi zwracać baczność na podobne postępowanie, i wyznać zapewne z żalem, ale nie bez głębokiego przekonania, że na przyszłość nie widzi żadnego powodu piérwszy starać się o porozumienie się z Austrją. Z téj więc jedynie przyczyny, gabinet wstrzyma się od dalszych zamierzanych kroków pojednawczych i nieudzieli urzędowie nieraz wspomnianéj depeszy, jak tego hrabia Rechberg wynurzył żądanie. W każdym razie byłoby niesprawiedliwością ze strony ludzi pragnących zgody między Prusami i Austrją, przypisywać niepowodzenie na téj drodze gabinetowi berlińskiemu.“

— B e r l i n 9 stycznia w i e c z o r e m. Czytamy w G a z e c i e K r z y ż o w é j:

Donosi nasz korrespondent paryski, co do traktatu handlowego francuzko-pruskiego, że gabinet berliński przełożył w Paryżu pewne w nim zmiany w duchu wymagań bawarskich i würtembergskich. Rząd francuzki nie odrzucił tych przełożeń i toczą się rokowania.

Dowiadujemy się, że w gronie sejmu związkowego przygotowuje się zmiana w przedmiocie projektu zgromadzenia delegowanych. Pewne rządy, które z początku przychylały się do tego projektu, odrzucanego przez Prusy, radzą teraz, jak słychać, zgodę.

Grecja.

Układ podpisany przez 3 mocarstwa opiekuńcze dnia 4 grudnia w Londynie, że żaden z książąt należących do ich rodzin nie może być powołanym na tron grecki, został dopiero d. 13 grudnia urzędowie oznajmiony rządowi tymczasowemu. Rząd, mimo doniesienia telegraficzne, udawał niewiadomość i nie przerywał wyborów; minister angielski nie sprzeciwiał się ich postępowi, a nawet pan Scarlett, o ile mógł, opaźniał podpisanie noty zbiorowéj.

Rząd tymczasowy nie mógł odmówić jéj przyjęcia, ale jéj w dziennikach nie ogłosił. Czterysta do pięciuset osób, które składają świat polityczny w Grecji, wiedziały wprawdzie o jéj istnieniu, lecz głośno o tém nie mówiły; lud poczytywał to wszystko za dyplomatyczne matactwo. Jeżeli więc udało się rządowi tymczasowemu dokazać, że nota zbiorowa nie rozpowszechniła się nawet w Atenach, nierównie łatwiéj mu było wstrzymać jej rozgłos po prowincjach. Wypadek więc wyboru był taki, jak gdyby mocarstwa niedały poznać swojego postanowienia.

Wiadomo, że wybory w Atenach dały królewiczowi Alfredowi dziewięć tysięcy kilkaset głosow; w tym samym stosunku poszły rzeczy i w całém królestwie.

Wybory na posłów zgromadzenia narodowego podobnież ukończono w Atenach. Stolica wysłała ośmiu posłów, a mianowicie panów Kallifronas, byłego posła i ministra marynarki; Makryinis, jenerała będącego przez bardzo długi czas w niełasce; Kalligas, rzecznika i dawnego ministra; Benizellas, Koliatzos, nieznanych politycznie; Koronajos, rewolucjonista lutowy, wyższy oficer artyllerji, dowódca gwardji narodowéj; Smolenitz, inżynjer, były minister wojny; Dosios, ojciec młodzieńca, który w roku przeszłym chciał zabić królowę. Niektóre kartki miały te wyrazy: D o s i o s o j c i e c A r y s t y d e s a: jest to imię młodego zabójcy.

P. Bulgaris, prezes rządu tymczasowego, chciał był uniknąć jawnego głosowania na królewicza Alfreda; ale stronnictwo angielskie zagroziło, że uczyni go moralnie odpowiedzialnym za przeszkody, jakich przyjęcie wyboru syna królowéj Wiktorji doznałoby w Londynie, p. Bulgaris zatém, lubo wiedział o postanowieniu trzech mocarstw, głośno oświadczył się za królewiczem Alfredem.

Jenerał Kallergis, poseł grecki w Paryżu, jak wiadomo jest rodem z wyspy Kandji; wychodztwo kreteńskie wybrało go w Atenach jednomyślnie na swego przedstawiciela.

Dnia 15 grudnia wieczorem, wiadomy był w Atenach wypadek wyborów na wyspie Syra. Z liczby 8-miu posłów na zgromadzenie narodowe, pierwsze miejsce otrzymali pp. Platy i Kanaris syn, którzy uchodzą za stronników Francji; 6-ciu innych należą do otwartych zwolenników wyboru królewicza Alfreda. W Syra książę angielski otrzymał 5245 głosów, książe leuchtenbergski 12. Dnia 17 grudnia z rana, parostatek przybył do Syra z portu pirejskiego i przywiózł przełożenie pana Elliot, zalecające na tron grecki króla portugalskiego Fernanda, co wywołało powszechne niezadowolenie.

Obrady zgromadzenia narodowego otworzono d. 22 grudnia. Poprzedził je obrząd religijny. Metropolita ateński odczytał modlitwy, miał kazanie i udzielił błogosławieństwo.

Zgromadzenie składało się tylko z 73-ch członków. Krzesło prezydenta, jako najstarszy wiekiem, zajął p. Kriezis, poseł z wyspy Hydra, mąż sędziwy i wysoce uzdolniony, należący do stronnictwa wyzwolonego. Pierwsze posiedzenie było bardzo żwawe; chodziło o rotę przysięgi i o to, czy przystąpić do jéj wykonania przed zebraniem się prawnéj liczby posłów i ukończeniem rugów. Stanęło na tém, że przysięga została wykonana według roty przepisanéj przez rząd tymczasowy.

Na pierwszy rzut oka, zgromadzenie nie przedstawia wróżb pomyślnych. Lękać się przychodzi braku jednoty, rozdrobienia, podziałów izby, bo dotąd niewidać żadnéj z wielkich postaci, które zgromadzenie mogłoby umieścić na swém czele. Maurokordato jest ślepy i stary, nadto nawet za pięknych dni swoich, nie jaśniał nigdy wielką potęgą na mównicy. Trikupi nie posiada dostatecznéj wziętości, bo jest zbyt zimny i systematyczny. Bulgaris powoli odsłonił swą tajemnicę, pragnąłby wszystko skupić w swém ręku, podejrzewają go nawet, że zmierza do dyktatury przyszłéj helleńskiéj rzeczypospolitéj. Bardzo być może, że to lub owo stronnictwo zgromadzenia narodowego, pomyśli o zmianie składu rządu tymczasowego.

Nadzwyczajny poseł angielski, p. Elliot, który dnia 23 grudnia zawinął na fregacie rządowéj „Liffey“ do portu pirejskiego, urzędowie wynurzył dzięki Grekom za okazaną miłość dla królewicza Alfreda i oświadczył gotowość Anglji wcielić wyspy jońskie do królestwa greckiego, pod warunkiem, że rząd królewsko-konstytucyjny utrzymanym zostanie. P. Elliot radził Grekom powołać na tron króla Ferdynanda sasko-koburgskiego, ale nikt go tu nie zna; wyznanie rzymsko-katolickie wstręt ku niemu obudza, ponieważ zaś jest bezżennym i liczy już 46 lat wieku, z ponowionych związków małżeńskich, mógłby zostawić małoletnie potomstwo.

Wybor królewicza Alfreda miał dobre i złe następstwa. Wcielenie wysp Jońskich jest prawdziwem dobrodziejstwem dla Grecji, ale odmowa przyjęcia przezeń tronu wtrąca kraj w niepewność. Dziś gdy o książęciu leuchtenbergskim myśleć niewolno, Grecy nie wiedzą na kogo zwrócić oczy. Lękać się wypada zawichrzeń, jeżeli Bóg nie wzbudzi jakiego znakomitego męża i nie ukaże w nim przyszłego króla. Wojsko codzień się rozprzęga, karność obumiera i za największe szczęście poczytywać już należy, że żołnierze nie nadużywają zostawionéj im swobody.

Czytano tu z największem zdumieniem i smutkiem wiadomości rozniesione przez zagraniczne dzienniki o rzekomych zaburzeniach. Ani Z e n o b j a, ani C a s t i g l i o n e (okręta francuzkie), ani W i e l k i A d m i r a ł (fregata rosyjska), nie wysadziły żołnierzy swoich, dla przywrócenia porządku i ochrony poselstw. Spokojność nie była zachwiana ani na chwilę, nie rozległ się ani jeden wystrzał; jest nadzieja, że i nadal tak samo będzie.

— M o n i t o r p o w s z e c h n y francuzki umieścił następny list pisany z Aten:

Wybor przedstawicieli korporacji, zajmujący w téj chwili część kraju jest ciekawym szczegółem greckich politycznych obyczajów i tém bardziéj zasługującym na wzmiankę, że dowodzi, do jakiego stopnia duch miejscowości jest potężnym w tym kraju. W ciągu wojny o niepodległość od roku 1821 do 1828 odbyły się w Grecji trzy zgromadzenia narodowe. Te zgromadzenia mieściły w sobie przedstawicieli wszystkich prowincij, które w owym czasie miały uczęstnictwo w jakikolwiek sposób w téj wojnie. Znajdowali się więc przedstawiciele z Kandji, Epiru, Macedonji i Tessalji.

W r. 1829-m, po uspokojeniu, czwarte zgro-

madzenia narodowe odbyło się w Argos, do którego przypuszczono jak i do poprzedzających i z powodu wdzięczności za okazaną pomoc, Kandjotów, Epirotów, Tessalczyków, Macedończyków, i t. d. którzy schronili się w wielkiéj liczbie do Grecji i utworzyli tam osóbne korporacje. Po rewolucji wrześniowéj 1843 go wychodźcy osiedli w królestwie helleńskiem i poddani korony, ale zawsze stanowiący osóbne korporacje, wybierały przedstawicieli na zgromadzenie narodowe, które uchwaliło konstytucję i prawo wyborcze.

Podczas rozbioru tego prawa wniesiono, aby dozwolić korporacjom przedstawiać siebie w izbie poselskiéj przez posłów osóbnych, tak jak służyła im ta moc przedstawicielstwa w zgromadzeniach narodowych. Dyplomacja przeszkodziła temu, mądry więc ten wniosek uchylono bardzo słabą większością.

Zdało się rządowi tymczasowemu przedwstępnym dekretem cofnąć korporacjom to podaniowe prawo i wyłączyć je od przedstawicielstwa w teraźniejszem zgromadzeniu narodowem. Wszakże, mimo to postanowienie, korporacje porozumiały się z sobą, w różnych stronach Grecji odbywają się wybory ich umocowanych, wyrok o ich przyjęciu zależeć będzie od zgromadzenia narodowego.

Liczba przedstawicieli korporacji nie jest zastosowaną do liczby ludności; jest ona stałą i taką jak ją z początku zakreślono. Epiroci wybierają 4-ch przedstawicieli, Kandjoci 8-miu Macedończycy 4-ch, Tesalczycy 4-ch; są jeszcze korporacje mniéj ważne jak naprzykład Suljotów, mieszkańców Arty, Traków, Chiotów i t. d.

DEPESZE TELEGRAFICZNE.

FRANKFURT, poniedziałek 12 stycznia wieczorem. Dziennik E u r o p a utrzymuje, że mu wiadomo z pewnego źródła, że przed trzema tygodniami pan Odo Russell odczytał przed papieżem, na osóbném posłuchaniu poufną depeszę hr. Russell, który ze względu na dobro kościoła katolickiego i uspokojenie Włoch, ofiaruje papieżowi i dworowi rzymskiemu schronienie na Malcie, dopóki nie będzie mógł powrócić do Rzymu ze wszelkiém bezpieczeństwem i wszelkiemi możliwemi rękojmiami, danemi przez rząd włoski. Pałac gubernatora maltańskiego ma być oddany na usługi papieża.

Pius IX odmówił, oświadczając, iż rozumie się być właściwszym sędzią, niż hrabia Russell, prawdziwego dobra kościoła katolickiego i że czekać będzie u grobu Apostołów wyroków Opatrzności.

PARYŻ, wtorek 13 stycznia. M o n i t o r oznajmuje, że pomimo list króla belgijskiego don Fernando nie zgadza się na przyjęcie tronu greckiego.

PARYŻ, wtorek 13 stycznia. Wyszła na jaw ż ó ł t a k s i ę g a obejmująca korespondencję dyplomatyczną. W części ściągającéj się do Włoch, rząd francuzki wyraża, że ma powody do wierzenia, iż papież nada reformy sądowe i administracyjne.

Co do Grecji, powiedziano, że mocarstwa zgodziły się, iż należy im porozumieć się względem wyboru kandydata na tron grecki.

KONSTANTYNOPOL, poniedziałek 12 stycznia. Mustafa-Pasza został mianowany ministrem skarbu, a Fuad-Pasza prezesem wielkiéj rady.

PARYŻ, wtorek, 13 stycznia wieczorem. Książe de Morny otworzył dzisiaj pierwsze posiedzenie ciała prawodawczego, mową, w któréj wspominając o blizko przyszłych wyborach uwydatnił dobrodziejstwa wzajemnych ustępstw między panującym a izbami i wynurzył nadzieję, że kraj przedłuży stan rzeczy, który czyni konstytucję nietykalną, ponieważ zdolną jest do coraz wyższego udoskonalenia i przychylną stopniowemu rozwojowi wolności, oraz w niepożyty sposób utrwala podstawy dynastji cesarskiéj.

FRANKFURT, wtorek 13 stycznia. Dziennik E u r o p a powtarza podług ż ó ł t é j k s i ę g i francuzkiéj, depeszę hrabiego de Sartiges z Turynu z dnia 25 grudnia, w któréj poseł francuzki zdaje sprawę ze swojéj rozmowy z hrabią Pasolini.

Minister włoski rzekł, że nowy gabinet, tak jak i poprzedzające, przyjmie system at hrabiego Cavour, że Rzym jest przyrodzoną stolicą Włoch i że w tém tylko różni się od gabinetu pana Rattazzi, że nie myśli rokować z rządem francuzkim w sprawie rzymskiéj.

Hrabia de Sartiges odpowiedział, że gabinet włoski tym sposobem przyjął zasadę n o n p o s s u m u s, tak gorzko wymawianą papieżowi. Hr. Pasolini zaprotestował przeciw takiemu wykładowi, rzekł, że rząd włoski przyjmie wszelkie układy, mocą których po wyjściu wojsk francuzkich z Rzymu, zostawionoby Rzymianom wolność wybrania sobie panującego, tak jak zostawiono też wolność Francuzom i Grekom.

Hrabia de Sartiges odparł, że zasada tego rodzaju może być zastosowaną tylko do tronów wakujących, ale nie do tronów prawowicie zajętych. Europa zdumiałaby się, dodał hrabia de Sartiges, gdyby kraj tak monarchiczny jak Włochy, doradzał wywłaszczenie panującego, pod pozorem pospolitego pożytku.

PARYŻ, 14 stycznia. Podajemy nowe wyjątki z ż ó ł t é j k s i ę g i:

W tém co ściąga się do Serbji, rząd francuzki poprzestaje na uwiadomieniu, że ostatnie układy są dla niéj korzystne.

Co do Czarnogórza, powiedziano, że gdy układy nie dójdą, wojna wybuchnie. Francja stanęła przy ogólném służącem sobie jako mocarstwu, prawie, roztrząśnienia z ministrami sułtana, warunków umowy.

Francja sama jedna nie wznowi w Waszyngtonie starań o rozejm, ale oświadcza gotowość do ułatwienia kroków zbiorowych, jeśliby jakie przedsięwzięto w téj mierze.

W Meksyku sprawy weszły w przejawę wojennéj walki.

Co do związku celnego, Francja, zostając obcą wewnętrzym niemieckim roztergom, oświadczyła niezłomny zamiar utrzymania w zupełności, ogółu zawartych z Prusami zastrzeżeń.

BERLIN, środa 14 stycznia. Sejm został dziś otwarty mową królewską, odczytaną przez p. Bismarck.

Mowa poczyna się od wynurzenia chęci, aby trwała zgoda ustaliła się, co do przedmiotów pozostałych nierozwiązanemi i mówi, że to rozwiązanie da się osiągnąć, kiedy konstytucja będzie uważaną za podstawę stanowiska przedstawicielstwa narodowego i kiedy władze prawodawcze szanować będą wzajemnie swoje prawa konstytucyjne.

Stan skarbowości jest zupełnie zadawalający; przychody przewyższyły oczekiwanie i wystarczyły na opędzenie rozchodów.

Rząd przedstawi wniesienie, ściągające się do przychodów i wydatków roku 1862; przełoży na potwierdzenie izby rozchody poczynione w ciągu tego roku, lubo ich sejm nie uchwalił; przedstawi budżet sprostowany na rok 1863 i budżet na rok 1864, a niemniéj projekt do prawa, zmierzający zmienić ustawę 3 września 1814, tyczącą się służby wojskowéj.

Rząd jednomyślnie postanowił utrzymać reorganizację wojska; spodziewa się doprowadzić ją do końca, przez ustalenie rozchodów w sposób prawny. Z powodu obchodu rocznicy odezwy wydanéj do ludu w roku 1813, wniesiony zostanie projekt ściągający się do udzielenia pomocy żołnierzom, którzy walczyli w téj sławnéj epoce, a dziś są w niedostatku.

Rząd niezłomnie postanowił niepozbawiać siebie korzyści wypływających z traktatu handlowego zawartego z Francją, nad zakres traktatów zasadniczych związku celnego.

Mówca oświadcza, że stosunki Prus z państwami zagranicznemi, są w ogóle zadawalające. Twierdzi, że nadzieja utrzymania w Hessji elektoralnéj prawidłowego konstytucyjnego trybu, chwilowie tylko przez ostatnie wypadki została zachwiana.

Daléj powiedziano w tejże mowie, że co się ściąga do wytoczonych na sejm związkowy przełożeń, Prusy są przeświadczone, że traktaty związkowe, w kształcie, jaki otrzymały w r. 1815, nie odpowiadają już zmienionym za dni naszych okolicznościom; ale przedewszystkiém sumiennie szanują swe powinności, które polegają na ścisłém dotrzymaniu istniejących traktatów i postanowiły poczytywać zupełną wzajemność w spełnianiu tego obowiązku, jako wstępny warunek utrzymania tychże traktatów.

PARYŻ, środa 14 stycznia wieczorem. Oto są nowe wyjątki z „żółtéj księgi.“ Miała miejsce wymiana depeszy między p. Drouyn de Lhuys i ambasadorem francuzkim w Rzymie, co do rozmowy jego z kardynałem Antonellim i papieżem, o potrzebie zaprowadzenia reform.

Jedna z depeszy p. Drouyn de Lhuys a mianowicie z d. 20 grudnia, potwierdza, że Anglja radziła ojcu świętemu usunąć się na Maltę. Mówiąc o tém przełożeniu z nuncjuszem księdzem Chigi, pan Drouyn de Lhuys wynurzył nadzieję, że gdyby broń Boże ojciec św. zmuszony był opuścić Włochy, wówczas dałby pierwszeństwo Francji przed Anglją.

Depesze pana Drouyn de Lhuys z dnia 20 grudnia i 1 stycznia wspominają o protestacji Anglji przeciw uzbrojeniu w Rzymie sześciuset Austrjaków i Bawarów, wysłanych do krajów neapolitańskich, w mundurach podobnych do francuzkich. Książe de la Tour d'Auvergne po zebraniu wiadomości, zaprzeczył w oddzielnéj depeszy wyprawieniu tych 609 żołnierzy.

Inne depesze odpowiadają na dopominki Anglji z powodu obecności Franciszka II w Rzymie, który wzmagał zbójectwo. Pan Drouyn de Lhuys, podobnie wynurza żal, że Franciszek II upiera się mieszkać w Rzymie; Francja dała to poznać samemu królowi; ale Anglja zrozumie to, że Francja nie może użyć sił jakiemi rozrządza w Rzymie, na oddalenie króla z tego miasta. Francja pragnie dojść do tego jedynie drogą przekonania.

LONDYN, środa 14 stycznia wieczorem. Wiadomości z New-Yorku dochodzą do 6 stycznia. Proklamacja pana Lincoln o niewolnictwie została ogłoszoną, stosownie do tego co pan Lincoln zapowiedział był w swojéj proklamacji uprzedniéj.

Ogłasza za będące w powstaniu stany Arkansas, Texas, Missisipi, Alabama, Floridy, Georgji, Karoliny północnéj i Karoliny południowéj, tudzież pewną część Luiziany i Wirginji, oraz stanowi, że wszyscy niewolnicy w tych stanach są ludźmi wolnymi; tudzież nakazuje władzom związkowym wojennym i morskim sądzić i utrzymywać prawa wolności nadane tym niewolnikom. Polecono niewolnikom wstrzymywać się od wszelkich gwałtów, wyjąwszy przypadek prawowitéj osobistéj obrony.

Stoczono walną bitwę niedaleko Morfreesboro, w Stanie Tennessee; związkowi złamali środek sił oderwańców; ścigali ich przez milę i opanowali ich okopy.

Każdy ze czterech półków związkowych stracił w téj bitwie prawie połowę swych oficerów, i trzech związkowych jenerałów raniono. Jenerałowie oderwańców Cheatham i Rains polegli. Dwie dywizję związkowe, ścigają oderwańców w Morfreesboro. Bitwa wznowioną została dnia 31 grudnia i trwała przez dni następne. Straty są ogromne.

Jenerał Buttler przybył do New-Yorku i udał się do Waszyngtonu, ma gdzie otrzymać ważne dowództwo.

Dzienniki Richmondzkie uwiadamiają, iż związkowi nacierali na Vicksburg 27, 28, i 29 grudnia, lecz że byli odparci z wielkiemi stratami. Bitwa jeszcze nieskończona.

TURYN, wtorek 13 stycznia. Parlament zwołono na 28 stycznia.

Rada miejska neapolitańska przeznaczyła summę 50,000 franków na wsparcie tych, co ucierpieli na majątkach z powodu zbójectwa.

LONDYN, czwartek 15 stycznia. Dziennik T i m e s ogłasza wiadomości z New-Yorku z dnia 3 stycznia. Proklamacja pana Lincolu pozwala przyjmować Negrów do służby po twierdzach i na okrętach, w wojsku związkowém. Wirginja zachodnia ogłoszoną została za Stan osóbny. Zaciągnięto pożyczkę [illegible] dolarów, mającą opłacić się w brzęczącéj monecie. Najazd jenerała Stuart na Maryland był bezskuteczny.

LONDYN, czwartek 15 stycznia. Podług wiadomości z New Yorku z dnia 3 wieczorem, obadwa obozy, po otrzymaniu znacznych posiłków, wznowiły bitwę pod Morfreesboro.

ALEKSANDRJA, (w Egipcie) wtorek 13 stycznia. Wicekról dostarczył Francji 500, żołnierzy murzynów, których wsadzono na wojenny okręt francuzki i wysłano do Meksyku.

PARYŻ, czwartek 15 stycznia. Depesza książęcia de la Tour d'Auvergne z d. 27 grudnia, oznajmuje, że w dzień Bożego narodzenia, pan Odo Russell, ponowił Papieżowi radę opuszczenia Rzymu, i dodał swe przekonanie, że jego świątobliwość. znajdzie się bardzo prędko w potrzebie korzystania z przełożeń Anglji.

SZTOKHOLM, środa 14 stycznia wieczorem. Wniesiono dziś na sejm przełożenie królewskie, obejmujące zupełną reformę parlamentową. Mają istnieć dwie izby, pierwsza z wyboru przedstawicielstw prowincjonalnych, płacących dosyć wysoki czynsz wyborczy, druga mianowana przez wybory ludowe, z czynszem wyborczym bardzo nizkim. Wolność ludu z jednéj i dogodności zachowawcze z drugiéj strony, doskonale się równoważą. To przełożenie nadzwyczaj zajęło powszechność, i korzystne wywarło wrażenie.

MADRYT, czwartek 15 stycznia. Królowa przyjęła dymissję całego ministerstwa i poruczyła marszałkowi O-Donnell, złożenie nowego gabinetu. Zapewniają, że pan Posada Herrera, nastąpi po panu Calderon Collantesi, że podobnież zajdą zmiany, co do innych członków gabinetu.

TURYN, piątek 16 stycznia. W moc dekretu rządowego, władze nadzwyczajne prefektów neapolitańskiego i palermitańskiego, ustaną z dniem 20 stycznia.

ROZMAITOŚCI.

— Towarzystwa assekuracji życia zauważały, że zbliżając się do wieku dojrzalszego, bezżenni coraz większą czują niechęć do związków małżeńskich, których nie doświadczyi; przeciwnie, wdowcy niecierpliwie starają się zawrzeć nowe związki.

— W niektórych czasopismach paryzkich czytamy: „W tych dniach odbywają się próby obszernego systematu wewnętrznych telegraficznych kommunikacij we Francji, według planu p. de Vougie (Wużу), głównego dyrektora telegraficznych linij. Gdy projektowana sieć telegrafów zostanie skończoną, główne punkta kantonów, będą zostawały w nieustannych stosunkach ze środkowemi punktami okręgów, lub z głównemi miastami prefektur, za pośrednictwem podprefektur. Wreszcie, każda prefektura będzie mogła bezpośrednio się komunikować z sąsiedniemi prefekturami i Paryżem, jak nie mniéj z głównemi i nadgranicznemi miastami Francji, leżącemi na przestrzeni jednéj i tejże saméj linji. Pan A. Dumont, inżynejr zarządu dróg i mostów wniósł projekt urządzenia telegraficznéj komunikacji w samym Paryżu, tak, żeby w każdym domu znajdował się telegraf dla ogólnego użytku jego mieszkańców. Te wszystkie telegrafy powinny być połączone pomiędzy sobą drutami tym sposobem, ażeby komunikacja była możliwą we wszystkich kierunkach. Wydatki na budowę telegraficznego przyrządu, przeprowadzenie oddzielnego drutu i inne dochody, wynoszą rozłożone na każdy dom nie więcéj 60 franków. Że zaś w Paryżu jest 60,000 domów, a na każdy w przecięciu przypada 30 mieszkańców, więc na jednego mieszkańca przypadnie tylko dwa franki na rok. Projekt ten nie został jeszcze przyjęty, lecz dzienniki silnie go poparły.

— W T i m e s piszą, że w Bostonie wystawiony został dla publiczności największy brylant Ameryki północnéj, znaleziony przed rokiem w stanie Karoliny północnéj, na granicy Wirginji, niedaleko błękitnych gór (blue mountains). Ważył z początku 24 karaty, lecz przy szlifowaniu stracił połowę wagi i teraz trzyma 12 karatów. Cenią go w Ameryce 10—13,000 f. szt. (60—80 tysięcy rub. sr).

KURSA GIEŁDOWE.

PETERSBURG, 3 (15) stycznia.

Sześcioprocentowe rossyjskie srebrem	113 3/8.
Pięcioprocentowe 1-éj pożyczki	99 %.
„ 2-éj „	100 %.
„ 3-éj „	97 1/4 %.
„ 4-éj „	97 1/4 %.
„ 5-éj „	99.
„ 6-éj „	105 %.
„ 7-éj „	101 1/2 %.
Czteroprocentowe 2-éj, 3-éj i 4-éj poż.	89 %.
„ 5-éj „	87 %.
Pięcioproc. bilety banku państwa	100 1/2 %.
Akcje Głównego Tow. kolei żelaz.	117.
Obligacje 4 1/2 proc. tegoż. Tow.	90.
Akcje ryzko-dynab. kolei żelaz.	95.
Weksle (na 3 mies.) na Londyn	[illegible] p.
— — na Amsterdam	175 3/4, 176 c.
— — na Hamburg	31 11/16, 7/8 sz. b.
— — na Paryż	375 1/2, 376 1/2 c.

WARSZAWA, 16 (4) stycznia.

Listy zastawne oprócz kuponu	15 r.	1 k.
Obligi skarbowe — —	92—	25 —
Akcje Główn. Tow. kolei żel.	119—	„ —
Akcje drogi żel. warsz.-wiedeńsk.	83—	25 —
— — warsz.-bydgoskiéj	94—	50 —
Weksle: na Berlin (2 mies.) za 100 tal.	99—	„ —
— na Hamburg (2 mies.) za 300 m.	151—	80 —
— na Paryż (2 mies.) za 300 fr.	80—	25 —
— na Wiedeń (2 mies.) za 150 złr.	87—	75 —
— na Londyn (3 mies.) za 1 fst.	6—	67 —
— na Petersburg (1 m.) za 100 r.	99—	75 —
— na Moskwę (1 m.) za 100 r.	99	50 —

RYGA, 3 (15) stycznia.

Pięcioproc. 1-éj pożycz.	98 1/2 %.
— 3-éj i 4-éj poż.	96 1/2.
— 5-éj „	98 1/2.
Czteroprocentowe 3-éj i 4-éj poż.	88
Pięcioproc. bilety banku państwa	100 %.
Weksle na Londyn	35 13/16 p.
— na Amsterdam	176 c. b.
— na Hamburg	31 7/8. 32 sz. b.
— na Paryż	378, 378 1/2 c.

ODESSA, 2 (14) stycznia.

Weksle: na Londyn za 1 fs.	6 r. 86 k.
— na Paryż za 1 r.	376, 376 1/2 c.
— na Marsylję za 1 r.	378 1/2 c.
— na Genuę za 1 r.	379 c.

BERLIN, 14 (2) stycznia.

Rossyjskie 5-procentowe 5-éj poż.	92 1/4 %.
— — 6-éj poż.	98 1/2
Polskie obligacje skarbowe oprócz kup.	85 1/2.
— listy zastawne	90 3/8.
— bilety bankowe	90 3/8.
Weksle: na Petersburg (3 tyg.) za 100 rub.	99 7/8 tal.
— na Warszawę (krótki term.)	90 3/4 r.

HAMBURG, 14 (2) stycznia.

Rossyjskie 5-proc. 5-éj pożyczki	85 1/2 %.
— — 6-éj pożyczki	92 3/4 %.
— — 7-éj pożyczki	90 1/2 %.
Weksle na Petersburg (3 mies.) za 1 r.	31 1/8 sz. b.

AMSTERDAM, 14 (2) stycznia.

Rossyjskie pięcioproc. 5-éj pożyczki	85 1/8 %
— — 6-éj p.	92 5/8
Weksle na Petersburg (3 mies.) za 1 r.	171 c.

LONDYN, 15 (3) stycznia.

3-procentowe ang. konsolidy.	92 3/4 %
Rossyjskie 5-proc. 2-éj poż.	98 1/2 %
— — 7-éj poż.	95 1/2 %.
Weksle na Petersburg (3 mies.)	35 p.
Disconto 4 proc.	

PARYŻ, 15 (3) stycznia.

Renta 3-proc.	70 fr.
Akcje kredytu ruchomego	1140 fr.
Akcje głównego Tow. kol. żel. w Rossji.	432 fr.
Weksle na Petersburg za 1 r.	369 c.
Disconto 5 proc.	

ODPOWIEDŹ REDAKCJI.

Panu Feliksowi C. w Kamieniu. Artykuł pański o czeladzi dworskiéj znaleźliśmy umieszczony w N 5-m Gazety Warszawskiéj, powtarzać go więc na stronicach naszego pisma nie znajdujemy potrzeby, by nas nie posądzono o plagjat, chociaż list pański mógłby nam w tym razie służyć za książeczkę legitymacyjną.

O F I A R Y

Na kościoł missjonarski w Wilnie, Kajetan Letowt rs. 1. Bonifacy Ważyński rs. 1.

ОБЪЯВЛЕНІЯ.

Брестъ-Литовская коммисаріатская коммисія объявляетъ, что въ общемъ ея присутствіи будутъ производиться 14 торгъ, а 18 января 1863 года переторжка, на исправленіе, передѣлку, окраску и постройку вновь лагеря, который потребуется въ продолженіи предстоящихъ четырехъ лѣтъ, т. е. 1863, 1864, 1865 и 1866 г., въ Брестъ Литовскѣ, Варшавѣ, Ивангородѣ, Новогеоргіевскѣ, Замосьцѣ и Люблинѣ, и въ другихъ мѣстахъ, по мѣрѣ надобнооти.

Желающіе торговаться обязаны явиться въ коммисію лично или прислать запечатанныя объявленія, съ надлежащими письменными видами о своемъ званіи и съ благонадежными залогами, по неизвѣстности стоимости операціи примѣрно на каждый годъ въ размѣрѣ 1600 руб., а на всѣ четыре года 6,400 рублей серебромъ, съ тѣмъ; чтобы впослѣдствіи, при вычисленіи въ каждомъ году размѣра операціи, подрядчикъ представлялъ дополнительный залогъ, по суммѣ подряда, такъ, чтобы казна была обезпечена залогомъ въ 20% подрядной суммы.

Торги будутъ произведены на точномъ основаніи гл. II, разд. III книги I части IV свода военныхъ постановленій, а также соотвѣтствующихъ правилъ, изложенныхъ въ X. т. свода гражданскихъ законовъ.

Запечатанныя объявленія, полученныя въ коммисіи позже одиннадцати часовъ дня переторжки, не будутъ приняты ни въ какое соображеніе, утвержденіе же торговъ будетъ зависѣть отъ коммисаріатскаго департамента.

Условія подряда, съ исчисленіемъ названій работъ, предполагающихся къ производству, прилагаются, самое же количество вещей, которое будетъ назначено къ починкѣ, передѣлкѣ или постройкѣ вновь, съ подробнымъ описаніемъ работъ, опредѣлено будетъ въ каждомъ году, по окончаніи лагернаго сбора.

УСЛОВІЯ

на починку и постройку лагеря съ принадлежностями, въ Брестъ Литовскѣ, въ Варшавѣ, въ Новогеоргіевскѣ, въ Ивангородѣ, въ Замосьцѣ и въ Люблинѣ, въ 1863, 1864, 1865 и 1866 годахъ.

1) Предполагаются къ производству въ каждомъ году, работы слѣдующихъ званій: исправленіе большою и малою починкою генеральскихъ палатокъ съ приборомъ офицерскихъ: наметовъ, домиковъ, къ нимъ полъ, верхушекъ, древокъ складныхъ, веревокъ и крючковъ, солдатскихъ палатокъ, пикетовъ переднихъ, пикетовъ заднихъ, древокъ стойныхъ, древокъ угольныхъ, чашечекъ, кольевъ, приколышей, шишекъ мѣдныхъ и деревянныхъ, передѣлка изъ 2-хъ на 1-ну изъ 3-хъ на 1-ну и изъ 5-ти на 2, генеральскихъ палатокъ, офицерскихъ наметовъ, домиковъ, къ нимъ полъ, солдатскихъ палатокъ, пикетовъ переднихъ, пикетовъ задныхъ; постройка вновь палатокъ: генеральскихъ съ приборомъ, офицерскихъ наметовъ, домиковъ, къ нимъ полъ, верхушекъ, веревокъ съ крючками, солдатскихъ палатокъ, пикетовъ переднихъ и заднихъ, древокъ стойныхъ и угловыхъ, веревокъ, чашечекъ, кольевъ, приколышей, шишекъ мѣдныхъ и деревянныхъ; окраска приборовъ къ генеральскимъ палаткамъ, офицерскимъ палаткамъ, верхушекъ, древокъ складныхъ, къ солдатскимъ палаткамъ, древокъ стойныхъ и подъ угольныхъ, кольевъ, шишекъ.

2) Количество вещей, подлежащихъ исправленію и постройкѣ вновь, будетъ опредѣляемо коммисіею ежегодно, по окончаніи лагернаго расположенія войскъ и по доставленіи табелей и актовъ о годности лагеря,—и поэтому подрядчикъ обязанъ безпрекословно принимать къ производству то количество работъ, которое предлагаемо будетъ коммисіею.

3) Подрядчикъ будетъ удовлетворяемъ за работы по тѣмъ цѣнамъ, которыя останутся на торгахъ и будутъ утверждены коммисаріатскимъ департаментомъ.

4) Мягкій матеріалъ, какъ то: фламское полотно, равентухъ, ярину, тесьму, тикъ изъ шитыхъ вещей или въ матеріалахъ и старыя палатки подрядчикъ получитъ изъ магазиновъ коммисіи въ томъ количествѣ, какое потребуется, по количеству палатокъ, требующихъ исправленія, или назначаемыхъ къ постройкѣ, всѣ же остальные матеріалы необходимые для производства работъ, подрядчикъ долженъ ставить отъ себя, самаго лучшаго качества, прочные причемъ онъ обязанъ ставить дерево совершенно сухое, отнюдь не сырое; относительно же формы и размѣровъ руководствоваться неупустительно, какъ образцами, такъ равно описаніемъ и табелями приложенными къ 842 и по слѣдующимъ статьямъ 3 книги 4 части свода военныхъ постановленій, согласно чему будетъ произведено и освидѣтельствованіе работъ, послѣ окончанія ихъ.

5) Остатокъ, какой окажется отъ всякаго казеннаго матеріала, принадлежитъ исключительно казнѣ, безъ всякаго на оный права со стороны подрядчика.

6) Подрядчикъ обязанъ производить работы въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ находится лагерь, т. е. въ Брестѣ, въ Варшавѣ, въ Ивангородѣ, въ Новогеоргіевскѣ, въ Замосьцѣ и въ Люблинѣ, и въ дру ихъ городахъ въ случаѣ надобности, въ казенныхъ строеніяхъ; но если таковыя окажутся неудобными, или самъ подрядчикъ пожелаетъ производить работы внѣ оныхъ, то долженъ забира ь потребные ему предметы къ себѣ, всѣ вдругъ или частями, какъ признаетъ для себя удобн йшимъ; не вывозя однакожъ ничего за городъ, но во всякомъ случаѣ подъ залогъ рубль за рубль, соразмѣрно цѣнности вещей; причемъ подрядчикъ долженъ имѣть въ виду, что замедленіе въ полученіи имъ вещей отъ казны, отнюдь не избавитъ его отъ отвѣтственности опредѣленной ниже сего за просрочку работъ, если таковая послѣдуетъ, ибо отъ него самого зависитъ вытре овать всѣ матеріалы вдругъ или получать ихъ частями, съ обеспеченіемъ казны благонадеж мъ залогомъ.

7) Работы по устройству лагеря должны быть оканчиваемы подрядчикомъ ежегодно къ 15 апрѣля.

8) Если будетъ замѣчено, что подрядчикъ производитъ работы недовольно успѣшно и исправно, такъ что нельзя будетъ надѣяться на окончаніе ихъ къ сроку, подрядчикъ вовсо устраняется отъ работъ и таковая будетъ производиться распоряженіемъ казны, на счетъ залоговъ подрядчика, съ тѣмъ, что всякое сбереженіе противу контрактной цѣны, останется въ пользу казны, а передержка будетъ взыскана съ подрядчика посредствомъ полиціи, залогъ же останется въ казнѣ въ видѣ штрафа за неисправность.

9) Если случится, что въ нѣкоторыхъ изъ вышеозначенныхъ городовъ работы будутъ вовсе отмѣнены а въ другихъ назначены вновь, то подрядчикъ не имѣетъ права претендовать за это къ ка нѣ, принимая то количество работъ, которое будетъ ему предложено.

10) Прежде завоза вещей въ мѣста ихъ назначенія, подрядчикъ долженъ подать объявленіе на простой бумагѣ, и по этому объявленію вещи будутъ свидѣтельствованы въ день завоза, если тольк это не случится въ праздничный или табельный день.

11) Деньги, которыя будутъ слѣдовать подрядчику по мѣрѣ пріема отъ него вещей и представленія въ томъ квитанціи, будутъ уплачиваемы подрядчику изъ коммисіи или прямо изъ конторъ госпи галей, если подрядчикъ будетъ просить объ этомъ коммисію въ свое время.

12) Въ обезпеченіе исправнаго выполненія подряда, подрядчикъ долженъ представить благонадежный залогъ, по неизвѣстности стоимости операціи въ каждомъ году,примѣрно, сообразуясь съ общею уммою подряда въ 1862 году по 1600 рублей за каждый годъ, а всего на четыре года 6400 рублей, что составитъ около 20% подрядной суммы, если считать ее подходящею къ состоявшейся въ 1862 году. Этотъ залогъ долженъ быть представленъ въ обезпеченіе неустойки, независимо отъ того залога, который долженъ быть представленъ въ обезпеченіе казны за лагерь, ко орый будетъ выдаваемъ для исправленія и передѣлки. Освобожденіе залога обезпечивающаго неустойку не можетъ послѣдовать ранѣе совершеннаго окончанія подряда въ 1-мъ году,—и освобожденіе это не будетъ допущено въ большемъ размѣрѣ противу причитающагося по суммѣ подряда; съ тѣмъ однакожъ, что въ казнѣ должно оставаться обезпеченіе на остальныя за тѣ ъ три года никакъ не менѣе 1600 рублей серебромъ на каждый годъ; залоги же, обезпечивающіе выдачу вещей, будутъ освобождаемы по мѣрѣ представленія подрядчикомъ починенныхъ и передѣланныхъ вещей.

13) Въ случаѣ неокончанія работъ къ сроку, съ подрядчика будетъ опредѣленно ко взысканію неустойка въ 20% подрядной суммы.

14) Контрактъ долженъ быть заключенъ съ подрядчикомъ общій на 4 года на бумагѣ рублеваго дос оинства, и въ послѣдствіи, по окончаніи подряда, съ подрядчика взыщутся дополнительныя гербовыя пошлины по суммѣ подряда.

15) Во всѣхъ случаяхъ, здѣсь не поименованныхъ, руководствоваться условіями на поставку коммис аріатскихъ вещей, а равно общими правилами, опредѣленными въ Сводѣ Военныхъ Постановленій и соотвѣтствующими законами гражданскими, столько эти послѣдніе, по свойству подрядовъ военнаго вѣдомства и по обстоятельствамъ дѣла, могутъ быть приличны.

2—998.

OGŁOSZENIA.

Brześć-Litewska Kommisja Kommisarjacka ogłasza, iż w urzędzie onéj odbędzie się licytacja 14-go, a przetarg 18 stycznia 1863 r. na poprawienie, przebudowanie, wymalowanie i pobudowanie na nowo koszar,jakie będą potrzebne w przeciągu nadchodzących cztérech lat, t. j. 1863, 1864, 1865 i 1866 w Brześciu-Litewskim, Warszawie, Iwangrodzie, Nowogeorgiewsku, Zamościu i Lublinie oraz w innych w miarę potrzeby miejscowościach.

Życzący licytować powinni zgłosić się do Kommissji osobiście, albo przysłać opieczętowane deklaracje z należytemi piśmiennemi dokumentami o swoim stanie i z pewnemi ewikcjami, z powodu niewiadoméj wartości operacji, w przybliżeniu na każdy rok po 1600 rub., a na wszystkie cztéry lata 6,400 rub. sr. z tém, aby późniéj przy wyliczeniu każdorocznie wysokości operacji, przedsiębierca składał dodatkową ewikcję 20% summy antrepryzowéj.

Licytacja odbędzie się na zasadzie Roz. II. Dz. III ks. I cz. IV Zb. Ust. Wojsk., oraz odpowiednich przepisów wskazanych w X T. Zb. pr. cyw.

Deklaracje opieczętowane, które zostaną otrzymane w Kommissji po 11-téj godzinie w dniu przetargu, nie będą całkiem uwzględnione. Zatwierdzenie licytacji będzie zależało od Departamentu Kommissarjackiego.

Warunki antrepryzy z wyszczególnieniem nazwisk robot mających się uskutecznić, dołączają się poniżéj, ilość zaś przedmiotów przeznaczonych do reparacji, przerabiania lub pobudowania na nowo, ze szczegółowém opisaniem robot, będzie określona w każdym roku po upływie czasu zbierania się w koszarach.

WARUNKI,

na reparację koszar z akcydencjami w Brześciu-Litewskim, Warszawie, Nowogeorgiewsku, Iwangrodzie, Zamościu i Lublinie w 1863, 1864, 1865 i 1866 latach.

1. Potrzebne są do wykonania każdorocznie roboty następujące: reparacja mniejsza i większa koszar jeneralskich z akcydencjami,—oficerskich: namiotów, domków, do nich: podłogi, wierzchy, drewniane pręty składane, sznury i kruki—żołnierskich koszar, pikietów przodowych i tylnych, prętów do stawiania, prętów kątowych, pokrywek, kołów, kołków, główek miedzianych i drewnianych, przerobienie z dwóch na jednę, z trzech na jednę i z pięciu na dwie jeneralskie koszarki, oficerskich namiotów, domków, do nich podłogi, żołnierskich koszar, pikietów przodowych, pikietów tylnych; pobudowanie nowych koszar: jeneralskich z akcydencjami, oficerskich namiotów, domków do nich podłogi, wierzchy, sznury z kruczkami, żołnierskich koszar, pikiotów przodowych i tylnych, drewnianych prętów składanych i kątowych, sznurów, przykrywek, kołów, kółków, główek miedzianyeh i drewnianych; pomalowanie sprzętów do jeneralskich koszarek, i do oficerskich koszarek, wierzchów, prętów składanych, do żołnierskich koszar, prętów do stawiania i kątowych, kołów, główek.

2) Ilość przedmiotów kwalifikujących się do reparacji i pobudowania na nowo, będzie wyznaczona przez Kommissję corocznie po wyjściu wojsk z koszar i po dostawieniu tabelli i aktów o stanie koszar—przeto przedsiębierca obowiązuje się bezsprzecznie przyjmować do wykonania taką ilość robot, jaka będzie przez Kommissję dana.

3) Przedsiębiercy będą opłacane takie ceny, jakie zostaną przybite na licytacji i zatwierdzone przez departament kommissarjacki.

4) Miękkie materjały jako to: flamskie płótno, rawentuch, jarynę, taśmy, tik z szytych przedmiotów, albo w materji, oraz stare koszarki przedsiębierca otrzyma z magazynów kommissji, w takiéj ilości, jaka będzie potrzebna podług ilości koszarek kwalifikujących się do reparacji lub przeznaczonych do pobudowania; wszelkie zaś pozostałe materjały potrzebne do uskutecznienia robot, przedsiębierca powinien dawać od siebie w jak najlepszym gatunku i trwałości; drzewo ma być zupełnie suche a bynajmniéj nie mokre; co się zaś tycze formy i rozmiaru, powinien przewodniczyć się tak wzorami, jako też opisaniem i tabellami dołączonymi do 842 i następ. art. 3 ks. 4 cz. zb. ust. wojsk. i stosownie do togo będą się sprawdzać roboty po ich ukończeniu.

5) Wszelkie pozostałości od materjalów skarbowych należą wyłącznie do skarbu, bez żadnego do nich prawa ze strony przedsiębiercy.

6) Przedsiębierca powinien wykonywać roboty w tych miejscach, gdzie znajdują się koszary, t. j. w Brześciu, Warszawle, Iwangrodzie, Nowogeorgjewsku, Zamościu, Lublinie i w innych miastach, w razie potrzeby, w skarbowych budynkach, lecz skoro takowe będą uznane za niedogodne, albo sam przedsiębierca zażąda wykonywać roboty w innych budynkach, to on powinien zabierać potrzebne przedmioty do siebie, wszystkie razem lub częściowo, jak mu będzie dogodniéj, niewywożąc jednakże nic za miasto, lecz w każdym razie za ewikcją rubel za rubel w miarę ceny przedmiotów; przy tém przedsiębierca powinien mieć na względzie, iż zamitrężenie przy otrzymaniu przedmiotów od skarbu wcale go nie pozbawia odpowiedzialności określonéj poniżéj za niedotrzymanie terminu w robotach, ponieważ od niego samego zawisło wypotrzebować wszystkie materjały razem lub otrzymywać takowe częściami za ubezpieczeniem skarbu wiarogodną ewikcją.

7) Roboty dotyczące urządzenia koszar powinien przedsiębierca wykończą corocznie do 15-go kwietnia.

8) Jeżeli zanotowano będzie, iż przedsiębierca wykonywa roboty nieakuratnie lub niedbale, tak iż nie można będzie spodziewać się ich wykończenia na termin, wtedy on całkiem usuwa się od robot, a te będą prowadzone od skarbu na konto ewikcji przedsiębiercy, z tém iż wszelka oszczędność od cen kontraktowych, pozostanie na korzyść skarbu, a nadpłata zostanie wyegzekwowana od przedsiębiercy przez policję, ewikcja zaś pozostanie w wiedzy skarbu jako osztrafowanie za nieakuratność;

9) Jeżeli się trafi, iż w niektórych z miast po szczególnionych, roboty będą całkiem zawieszone, a w innych na nowo naznaczone, to przedsiębierca za to niema prawa poszukiwać na skarbie, przyjmując na się tę ilość robot, jaka mu będzie oddana.

10) Przed zawiezieniem przedmiotów do miejsc ich przeznaczenia, przedsiębierca powinien złożyć deklarację na papierze zwyczajnym, i podług tego przedmioty będą sprawdzane w dniu zawiezienia, jeśli tylko to nie przypadnie w dzień świąteczny lub tabelny.

11) Pieniądze, jakie będą należeć się przedsiębiercy w miarę przyjęcia od niego przedmiotów i przedstawienia o tém kwitacji, będą mu wypłacane od komissji, albo też wprost z kantorów szpitalnych, jeżeli będzie o to prosił komissję w swoim czasie.

12) Celem ubezpieczenia akuratnego wykonania antrepryzy, przedsiębierca powinien złożyć pewną ewikcję, dla niewiadoméj wartości operacji, w każdym roku w przybliżeniu stosownie do ogólnéj summy antrepryzy, w 1862 roku po 1600 rub. rocznie, w ogóle na cztéry lata 6,400 rub. co stanowi blizko 20% summy antrepryzowéj, jeśli ją można liczyć za zbliżoną do istniejącéj w 1862 roku. Ta ewikcja powinna być złożona na ubezpieczenie dotrzymania terminu, niezależnie od téj ewikcji, jaka powinna być złożona na ubezpieczenie skarbu za koszary, i która będzie wydawana na reparację i przerabianie. Wyswobodzenie ewikcji ubezpieczającéj dotrzymanie terminu, niemoże mieć miejsca przed ukończeniem autrepryzy w 1-m roku i wyjęcie to niemoże być dozwolone w większéj ilości niżli wypada summy na antrepryzę; z tém, iż u skarbu powinno zostać ubezpieczenia na pozostałe trzy lata nie mniéj jak 1600 rub. srebr. na każdy rok; ewikcje zaś ubezpieczające wydawanie przedmiotów, będą wyswobodzane w miarę złożenia przez przedsiębiercę zreparowanych i przerobionych przedmiotów.

13) W razie niewykonania robot na termin, od przedsiębiercy będzie wyegzekwowano 2% pen od summy autrepryzy.

14) Kontrakt powinien być zawarty z przedsiębiercą na 4 lata ogólny, na stemplu rublowym i następnie po ukończeniu antrepryzy, wyegzekwuje się od niego dodatkowa opłata sztemplowa podług summy antrepryzy.

15) We wszystkich wypadkach obecnie nieprzewidzianych, należy przewodniczyć się warunkami na dostawę przedmiotów kommissarjackich, tudzież przepisami ogólnemi, wskazanemi w zbiorze ustaw wojskowych, i odpowiedniémi prawami cywilnémi, o ile te ostatnie wedle rodzaju antrepryzy wydziału wojskowego i okoliczności sprawy mogą być stosowane.

2—998.

Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что вслѣдствіе постановленія его 9 м. октября 1862 г. состоявшагося, на удовлетвореніе признанныхъ подлежащими безспорному взысканію, вошедшими въ законную силу постановленіемъ Лидскаго земскаго суда 1-го іюля сего года состоявшимся, долговъ Онуфрія Боецкаго, по заемнымъ письмамъ: а) дворянину Николаю Бояновскому и сестрѣ его Юліи Фроловой 1000 руб.; б) однодворцу Антону Цыдзику 130 р.; в) дворянкѣ Анѣли Бонецкой 70 р., и г) еврею Бржезинскому по сохранной роспискѣ 50 р., съ процентами отъ всѣхъ сихъ суммъ, а также для выручки почитающихся на фольваркѣ Даневщизнѣ подуховной суммы, Гродненскому францишканскому монастырю 60 р. 42 к., штрафа за неправую аппеляцію въ пользу членовъ и секретаря Виленской гражданской палаты 126 руб. 77½ коп., подверженъ въ публичную продажу упомянутый фольварокъ Даневщизна, принадлежащій нынѣ наслѣдникамъ покойнаго помѣщика Онуфрія Бонецкаго, дѣтямъ его Рудольфу и Юліи Бонецкимъ, заключающій 53 десятины земли и наличныхъ временно-обязанныхъ крестьянъ мужескаго женскаго пола по 6 душъ. Лидскаго уѣзда въ 1 станѣ состоящій, оцѣненный по десяти-лѣтней сложности чистаго годоваго дохода въ среднемъ количествѣ за 10 лѣтъ до оцѣнки получавшагося, 500 руб. сереб., и для произведенія таковой продажи, назначенъ въ присутствіи Лидскаго уѣзднаго суда торгъ 2 числа мая мѣсяца 1863 года, съ 11 часовъ утра, съ узаконенною послѣ онаго чрезъ три дня переторжкою. Желающіе разсматривать бумаги, относящіяся къ этой публикаціи и продажѣ, могутъ найти оныя въ Лидскомъ уѣздномъ судѣ. Ноября 30 дня 1862 года.

Совѣтникъ *Гецолдъ*.
Секретарь *Комаръ*.
Столоначальникъ *Кодзь*. 3—943

Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что вслѣдствіе постановленія его 15 нобря 1862 года состоявшагося, на предметъ выручки принадлежности наслѣдниковъ однодворца Прускаго по закладной сдѣлкѣ въ 300 р. и для удовлетворенія предъявленныхъ къ Станиславу Станишевскому и сестрѣ его Каролинѣ Пашковской претензій: а) наслѣдникаии однодворца Прускаго по заемному письму въ 300 р.; б) дворянкою Висьмонтовою тоже по заемному письму въ 150 руб., и в) дворяниномъ Барщевскимъ по роспискѣ 15 руб., подверженъ въ публичную продажу участокъ земли упомянутыхъ дворянъ Станишевскаго и сестры его Пашковской, Пашице называемый, Лидскаго уѣзда во 2 станѣ состоящій, заключающій земли 40 десятинъ, оцѣненный по деситилѣтней сложности чистаго годоваго дохода въ среднемъ количествѣ за 10 лѣтъ до оцѣнки получавшагося, 815 руб. и для произведенія таковой продажи назначенъ въ присутствіи Лидскаго уѣзднаго суда 2 числа мая мѣсяца 1863 года торгъ, съ 11 часовъ утра съ узаконенною послѣ онаго чрезъ три дня переторжкою. Желающіе разсматривать бумаги, относящіяся къ этой публикаціи и продажѣ, могутъ найти оныя въ Лидскомъ уѣздномъ судѣ. Декабря 8 д. 1862 г.

Совѣтникъ *Гецолдъ*.
Секретарь *Комаръ*.
Столоначальникъ *Кодзь*. 3—947

С.-Петербургская сохранная казна, по положенію своему 22 іюня 1862 года состоявшемуся, симъ объявляетъ, что въ оной будетъ продаваться, съ аукціоннаго торга, заложенное и просроченное имѣніе помѣщика Валеріана Велеріановича Узембло Волынской губерніи Житомирскаго уѣзда селеніе Швейковка, при коемъ состоитъ земли 2424 дес. 1232 с. на которой поселено 342 души; въ доставленной же Волынскимъ губернскимъ управленіемъ описи показано при этомъ имѣніи земли тоже самое количество и поселенныхъ на ней по 10 ревизіи 340 а на лицо 317 душъ, на коемъ долга сохранной казнѣ состоитъ двадцат три тысячи шестьсотъ девяносто руб. Имѣніе Узембло будетъ продаваться со всею принадлежащею къ нему землею и всякимъ на оной строеніемъ и съ переводомъ долга по правиламъ сохранной казны, кто пожелаетъ. Торгъ же назначается 13 съ переторжкою 15 марта 1863 г. въ 2 часа по полудни, почему желающіе купить и благоволятъ явиться въ сохранную казну въ назначенный день и подписаться къ торгу, и во всякое до торга время, разсматривать бумаги, до производства продажи относящіяся. Эксп. *Жукотынскій*. 3—950

С.-Петербургская сохранная казна, по положенію своему 19 іюля 1862 года состоявшемуся, симъ объявляетъ, что въ оной будетъ продаваться, съ аукціоннаго торга, заложенное и просроченное имѣніе помѣщика Александра Михаиловича Азикова, Витебской губерніи Невельскаго уѣзда село Клѣтки съ деревнями Сидорово и Горушки, при коихъ состоитъ земли 560 дес. 2216 саж. на которой поселено писанныхъ по 8 ревизіи 69 душъ, въ доставленной же сему имѣнію Витебскимъ губернскимъ правленіемъ описи показано земли съ пустошами Остенокъ и Вары 265 д. 300 с. на которой поселено писанныхъ по 10 ревизіи 54, а на лицо 60 душъ, на коемъ долга сохранной казнѣ состоитъ восемь тысячь двадцать руб. Имѣніе Азикова будетъ продаваться со всею принадлежащею къ нему землею и всякимъ на оной строеніемъ и съ переводомъ долга по правиламъ сохранной казны, кто пожелаетъ. Торгъ же назначается 28 февраля съ переторжкою 1 марта 1863 г. въ 2 часа по полудни, почему желающіе купить и благоволятъ явиться въ сохранную казну въ назначенный день и подписаться къ торгу, и во всякое до торга время, разсматривать бумаги, до производства продажи относящіяся.

Экспедиторъ *Жукотынскій*. 2—949

Wileński rząd gubernjalny ogłasza, iż w skutku decyzji onego z 9 października 1862 r. na zaspokojenie przyznanych bezsprzecznie do wyegzekwowania, przez prawomocne postanowienie lidzkiego sądu ziemskiego 1-go lipca roku bież. nastałe, długów Onufrego Bonieckiego za obligami: a) dworzaninowi Mikołajowi Bojanowskiemu i siostrze jego Julji Frołowéj 1000 rub.; b) jednodworcowi Antoniemu Cydzikowi 130 rub. c) dworzance Anieli Bonieckiéj 70 rub. i d) izraelicie Brzezińskiemu za rewersem depozytowym 50 r, z procentem od tych wszystkich summ, tudzież celem wyegzekwowania liczącéj się na folwarku Danowszczyznie summy poduchownéj, należnéj grodzieńskiemu klasztorowi Franciszkanów 60 rub. 42 k. sztrafu za nieprawną apellację na rzecz członków i sekretarza Wileńskiéj izby cywilnéj 126 r. 77½ k.— oddaje się na licytację rzeczony folwark Daniewszczyzna, należący obecnie do spadkobierców zmarłego ob. Onufrego Bonieckiego, dzieci jego Rudolfa i Julji Bonieckich, mający 53 dzies. gruntów i włościan czasowo-obowiązkowych płci obojéj 6 dusz, lidzkiego powiatu w 1-m cyrkule położony, oszacowany podług dziesięcioletniéj summy dochodów czystych 500 rub. sr. Termin sprzedaży w urzędzie lidzkiego powiatowego sądu naznaczony został na 2 maja 1863 r. o 11 godz. z rana z prawnym we trzy dni przetargiem. Życzący przejrzeć dokumenta mogą znaleźć takowe w tymże sądzie powiatowym. 30 listopada 1862 roku.

Radca *Giecołd*.
Sekretarz *Komar*.
Nacz. Stołu *Kodź*. 3—943

Wileński rząd gubernjalny ogłasza iż w skutku decyzji swojéj z 15 listopada 1862 roku celem pozyskania należności spadkobierców jednodworca Pruskiego za kontraktem zastawnym na 300 rub. i na zaspokojenie zadeklarowanych pretensij ku Stanisławowi Staniszewskiemu i siostrze jego Karoliule Paszkowskiéj: a) przez spadkobierców jednodworca Pruskiego za obligiem na 300 rub. b) przez dworzankę Wiśmontowę także za obligiem na 150 rub. i c) dworzanina Barszczewskiego za rewersem na 15 rub. oddaje się na licytację uczą̨stek gruntów rzeczonych włościan Staniszewskiego i siostrzy jego Paszkowskiéj Paszyce nazwany w lidzkim pcie w 2-m cyrkule położony i oszacowany podług summy dziesięcioletnich dochodów w przecięciu 815 rub. Termin licytacji mającéj nastąpić w urzędzie sądu powiatowego lidzkiego naznaczony został na 2 maja 1863 r. o 11 godz. z rana z prawnym we trzy dni przetargiem. Życzący przejrzeć papiery sprzedaży dotyczące mogą znaleźć takowe w Lidzkim powiatowym sądzie. 8 grudnia 1862 r.

Radca G i e c o ł d.
Sekretarz K o m a r.
Nacz. stołu K o d ź. 3—947

Petersburska kassa zachowawcza w skutku decyzji 22 czerwca 1862 r. ogłasza, iż w niéj sprzedawać się będzie z licytacji niewykupiony majątek obywatela Walerjana Uziembły gub. Wołyńskiéj Żytomirskiego pttu wieś Szwejkówka z 2424 dz. 1232 sąż. gruntów i 342 duszami. Według opisania wołyńskiego rządu gubernjalnego gruntów wykazano takąż samą ilość i według 10 popisu 340 dusz, obecnie zaś 317 dusz. Długu do kassy liczy się 23690 rub. Majątek Uziembły sprzedawać się będzie ze wszelkiemi należącemi gruntami i budowlami z przelewem długu kassowego wedle życzenia. Licytacja odbędzie się 13 a przetarg 15 marca 1863 r. o 2-éj godz. po południu. Życzący nabyć raczą zgłosić się do kassy i zapisać się na kontrahentów— papiery zaś mogą rozpatrywać w każdym czasie.

Ekspedytor Ż u k o t y ń s k i. 3—950

Petersburska kassa zachowawcza w skutku decyzji 19 lipca 1862 roku ogłasza, iż w niéj sprzedawać się będzie z licytacji niewykupiony majątek obyw. Aleksandra Azikowa gub. Witebskiéj w pow. Newelskim, sioło Klutki ze wsjami Sidorowo i Goruszki, w których gruntów 560 dzies. 2216 sąż. i 68 dusz podług 8-go popisu, a w opisaniu przesłaném przez rząd gubernjalny Witebski wykazano gruntów z pustoszami Ostenok i Wary 265 dz. 300 sąż. z 54 duszami podług 10 popisu a obecnie 60 dusz; długu do kassy liczy się ośm tysięcy dwadzieści rub. Majętność Azikowa sprzedawać się będzie ze wszelkiemi należącemi gruntami i budowlami z przelewem długu kassy według życzenia. Licytacja naznacza się na 28 lutego a przetarg 1 marca 1863 r. o 2-éj godz, od południu. Życzący nabyć, raczą zgłosić się do kassy i zapisać się jako kontrahenci—a w każdym czasie mogą przejrzeć dokumenta, rzeczonéj sprzedaży dotyczące.

Ekspedytor Ż u k o t y ń s k i. 2—949

С.-Петербургская сохранная казна, по положенію своему 15 іюня 1862 года состоявшемуся, симъ объявляетъ, что въ оной будетъ продаваться, съ аукціоннаго торга, заложенное и просроченное имѣніе помѣщика Федора Воцлавовича Коссова, Витебской губерніи Городецкаго уѣзда Хуторъ или Старинки называемое съ деревнею Старинка, при коихъ состоитъ земли 181 дес. 1390 с., на которой, поселено 53 души, въ доставленной же Витебскимъ губернскимъ правленіемъ описи показано при томъ же имѣніи земли тоже самое количество и поселенныхъ на ней по 10 ревизіи 57, а на лицо 58 душъ, на коемъ долга сохранной казнѣ состоитъ двѣ тысячи триста пятьдесятъ пять руб. Имѣніе Коссова будетъ продаваться со всею принадлежащею къ нему землею и всякимъ на оной строеніемъ и съ переводомъ долга по правиламъ сохранной казны, кто пожелаетъ. Торгъ же назначается 22 съ переторжкою 27 февраля 1863 г. въ 2 часа по полудни, почему желающіе купить и благоволятъ явиться въ сохранную казну въ назначенный день и подписаться къ торгу, и во всякое до торга время, разсматривать бумаги, до производства продажи относящіяся. Экспедиторъ *Жукотынскій*. 3—951

Petersburska kassa zachowawcza w skutku decyzji 15 czerwca 1862 r. ogłasza, iż w onéj odbędzie się licytacja na sprzedaż niewykupionego majątku obywatela Teodora Wacławowicza Kossowa, gub. Witebskiéj pttu Horodeckiego, Chutor czyli Starynki nazwanego, ze wsią Starynki, w którym gruntów 181 dz. 1390 sąż. z 53 duszami. W przesłaném przez rząd gub. Witebski opisaniu ziemi wykazano tyleż gruntu; podług 10 popisu zawiera 57, a obecnie 58 dusz. Długu do kassy liczy się 2355 r. Majątek Kossowa sprzedawać się będzie ze wszelkiemi gruntami i budowlami doń należącemi i z przelewem podług życzenia długu kassowego. Licytacja odbędzie się 22 a przetarg 27 lutego 1863 r., o 2-éj godz. po południu. Życzący nabyć raczą zgłosić się do kassy i zapisać się na kontrahentów, gdzie też mogą przejrzeć papiery w każdym czasie przed licytacją.

Ekspedytor Ż u k o t y ń s k i. 3—951

С. Петербургская сохранная казна, по положенію своему 11 октября 1862 года состоявшемуся, симъ объявляетъ, что въ оной будетъ продаваться, съ аукціоннаго торга, заложенное и просроченное имѣніе графа Алексѣя Николаевича Татищева, Витебской губерніи Невельскаго уѣзда село Новое Чупрово съ деревнями: Чупрово, Алешково Кузнецово, Татарино, Ольховка, Астанково, Устье, Сивцово, Пантелеево, Ровно, Ермаки, Сельково, Павлышкино, Сенюхино, Лаптево, Серіи Пустодьяково, Щатинино и Юричкино, при коихъ состоитъ земли 4186 дес. 1758 с. на которой поселено писанныхъ по 8 ревизіи 362 души, а въ доставленной сему имѣнію Витебскимъ губернскимъ правленіемъ описи показано земли къ означеннымъ селеніямъ 4011 дес. 442 с. и поселеныхъ на ней по 10 ревизіи 305 а на лицо 302 души на коемъ долга сохранной казнѣ состоитъ двадцать девять тысячъ восемьсотъ руб. Имѣніе г. Татищева будетъ продаваться со всею принадлежащею къ нему землею и всякимъ на оной строеніемъ и съ переводомъ долга по правиламъ сохранной казны, кто пожелаетъ. Торгъ же назначается 11 съ переторжкою 13 марта 1863 г. въ 2 часа по полудни, почему желающіе купить и благоволятъ явиться въ сохранную казну въ назначенный день и подписаться къ торгу, и во всякое до торга время, разсматривать бумаги, до производства продажи относящіяся.

Экспедиторъ *М. Яковлевъ*. 3—954

Petersburska kassa zachowawcza w skutku decyzji 11 października 1862 r. ogłasza, iż w onéj sprzedawać się będzie z licytacji niewykupiony majątek hr. Alexego Tatiszczewa—gub. Witebskiéj, pttu Newelskiego—sioło Nowe Czuprowo ze wsiami Czuprowo, Aleszkowo, Kuzniecowo, Tataryno, Olchówka, Astapkowo, Ustje, Gowcowo, Paltelejewo, Rowno, Jermaki, Sewkowo, Pawliszkino, Seiuchino, Łaptiewo, Serji Pustodjakowo, Szczatinino, Juryczkino, z 4186 dz. 1758 sąż. gruntów i 362 duszami. W przesłaném przez rząd gub. witebski opisaniu wykazano ziemi 4011 dz. 442 sąż. i podług 10 popisu 305 dusz a obecnie 302 dusze. Długu do kassy liczy się 29800 rub. Majątek Tatiszczewa sprzedawać się będzie ze wszelkiemi gruntami doń należącemi i budowlami, z przelewem długu kassowego wedle życzenia. Licytacja odbędzie się 11 a przetarg 13 marca 1863 r. o 2 godz. po południu. Życzący nabyć, raczą zgłosić się do kassy i zapisać się na kontrahentów. Papiery mogą być w każdym czasie przed licytacją przejrzane.

Ekspedytor M. J a k o w l e w. 3—954

Витебскій приказъ общественнаго призрѣнія симъ объовляетъ, что въ ономъ будетъ продаватѣся, съ публичнаго торга, за долгъ приказа въ суммѣ 1744 руб. 72 коп., имѣніе помѣщицы Елены Яковлевой Кривошеевой, состоящее въ Себежскомъ уѣздѣ, прозываемое Новый Дворъ, въ коемъ находится земли 2288 десятинъ 943 с. изъ сего числа состоитъ въ пользованіи временно обязанныхъ крестьянъ 79 ревизскихъ душъ 333 десятины.

О времени торговъ объявлено будетъ особо.

Непремѣнный членъ *Осмоловскій*.
Секретарь *Скарадкевичъ*.
И. д. столоначальника *Невинскій*. 3—953

Witebski urząd opieki powszechnéj niniejszém ogłasza, iż w niin odbędzie się licytacja na sprzedaż za dług opiec 1744 r. 72 k. dóbr obywatelki Heleny Krywoszewéj, w Siebieskim powiecie położonych, pod nazwą Nowy Dwór, przy których ziemi liczy się 2288 dz. 943 sąż. Z téj ilości we władaniu czasowo obowiązkowych włościan, których jest 79 dusz po isowych, znajduje się 333 dzies. O czasie licytacji będzie ogłoszono osóbno.

Członek ciągły O s m o ł o w s k i.
Sekretarz S k a r a d k i e w i c z.
P. ob. Nacz. stołu N i e w i ń s k i.
3—953

С.-Петербургская сохранная казна, по положенію своему 13 сентября 1862 года состоявшемуся, симъ объявляетъ, что въ оной будетъ продаватся, съ аукціоннаго торга, заложенное и просроченное имѣніе помѣщицы Настасьи Алексѣевны Миницкой, Витебской губ. Себежскаго уѣзда при имѣніи Глухаревѣ, деревни: Яковцово, Пухлово, Яновка, Зуево, Тарчилово, Устье, Ильичино, Тюшино и Дорошково, при коихъ земли 828 д. 198 с. и поселенныхъ на ней 36 душъ, въ доставленной же Витебскимъ губернскимъ правленіемъ описи показано при имѣніи Глухаревѣ, деревни: Яковцово, Устье, Ильичино, Тюшино, Дарошково, Шилихни Турланово, при коихъ состоитъ земли 828 д. 1760 с. и поселенныхъ на ней по 10 ревизіи 30, а на лицо 33 души, на коемъ долга сохранной казнѣ состоитъ три тысячи пятьсотъ девятнадцать руб. Имѣніе Миницкой будетъ продаваться со всею принадлежащею къ нему землею и всякимъ на оной строеніемъ и съ переводомъ долга по правиламъ сохранной казны, кто пожелаетъ. Торгъ же назначается 14 съ переторжкою 18 февраля 1863 г. въ 2 часа по полудни, почему желающіе купить и благоволятъ явиться въ сохранную казну въ назначенный день и подписаться къ торгу, и во всякое до торга время, разсматривать бумаги, до производства продажи относящіяся. 3—945

Petersburska kassa zachowawcza, z decyzij 13 września 1862 r. ogłasza, iż w niéj odbędzie się licytacja na sprzedaż niewykupionego majątku obywat. Anastazji Minickiéj—gub. Witebskiéj w pow. Siebieskim położonego. Przy dobrach Głucharewo wsie: Jakowcowo, Puchłowo, Janowka, Zujewo, Tarczyłowo. Ustje, Iłyczyno, Tiuszyno, i Doroszkowo, z 828 dz. 198 sąż. gruntów i 36 duszami. W przesłaném z rządu gub witebskiego opisaniu wykazano przy dobrach Głucharewo ze wsiami Jakowcowo, Ustje, Iłyczyno, Tiuszyno, Doroszkowo, Szylichin, Turłanowo, ziemi 828 dz. 1760 sąż, i 30 dusz podług 10 popisu, a obecnie 33 dusze. Długu do kassy liczy się 3519 rub. Dobra Minickiéj sprzedawać się będą ze wszelkimi gruntami i budowlami przynależnemi i z przelewem długu kassowego według życzenia. Licytacja naznacza się na 14-y a przetarg na 18 lutego 1863 r. o godz. 2 po południu. Życzący nabyć, raczą zgłosić się do kassy i zapisać się na kontrahentów, gdzie też w każdym czasie przed licytacją moga przejrzeć papiery potrzebne.

Ekspedytor Ż u k o t y ń s k i. 3—945

КОНТОРА ЧАЙНЫХЪ МАГАЗИНОВЪ

КУПЦА МИХАИЛА ГАВРИЛОВИЧА

КЛИМУШИНА

ВЪ МОСКВѢ

На мясницкой улицѣ, рядомъ съ Hotel de Venise, въ домѣ почетнаго гражданина Печова.

Имѣетъ честь довести до свѣдѣнія гг. потребителей ЧАЯ, что ярмарка въ Нижнемъ Новгородѣ кончилась и общій результатъ чайной торговли выразился въ слѣдующемъ видѣ:

ПРИВОЗЪ ЧАЕВЪ ФУЧАНСКИХЪ ИЗЪ КЯХТЫ, въ количествѣ сорока тысячъ ящиковъ, изъ которыхъ собственно, для Москвы могло быть отобрано неболѣе пятьнадцати тысячъ ящиковъ. Эта цифра выражаетъ собою достоинство Чая, котораго отбиралось изъ всего количества одна треть.

ОПТОВЫЯ ЦѢНЫ ЧАЯМЪ состоялись на десять процентовъ ниже цѣнъ прошлогодной Нижегородской ярмарки и на пять процентовъ выше противу цѣнъ, существовавшихъ въ прошломъ маѣ мѣсяцѣ на Московской биржѣ.

КАЧЕСТВО НОВО-ПОЛУЧЕННЫХЪ ФУЧАНСКИХЪ ЧАЕВЪ ИЗЪ КЯХТЫ, изъ такъ называемыхъ чаевъ Сансинскихъ: онѣ колоритны, вяжущи, но мало душисты. Фамильные-же, то есть высшіе Фучанскіе черные чаи—болѣе душусты, мягки и даже ароматны, Фучанскіе цвѣточные чаи всѣ вообще темны на видъ, но ароматны, розанистаго п затхлистаго свойства.

ЛЯНСИНОВЪ ВЪ ПРИВОЗѢ МАЛО, зеленыхъ вовсѣ нѣтъ, желтые—превосходнаго качества.

Теперь, возратясь съ Нижняго Новгорода и отобралъ новыя партіи чая изъ вышесказаннаго количества, только тѣ сорта, которые могли бы удовлетворить самые разборчивые вкусы любителей и знатоковъ чая.

Такъ напримѣръ я предлагаю выписать изъ моей конторы чаи черные, на цѣну 1 руб. 80 коп. и 2 руб. за фунтъ. Изъ цвѣточныхъ въ 2 руб. 60 коп. и въ особенности въ 3 руб. за фунтъ. Лянсины въ 4 и 5 руб. за фунтъ. *Всѣ же другіе сорты болѣе или менѣе превосходны.*

Въ заключеніе, я считаю себя обязаннымъ принести мою искренную благодарность тѣмъ лицамъ, которые значала основанія моей фирмы до настоящаго времени, въ продолженіи нѣсколькихъ лѣтъ удостоивали своимъ благосклоннымъ вниманіемъ и постоянно выписивали чай изъ моей конторы, не смотря на увеличившееся число фирмъ въ Москвѣ и на болѣе или менѣе многочисленныя заманчивыя объявленія. Этому вниманію я обязанъ расширеніемъ круга моей коммерческой дѣятельности; эта же благосклонность мена укрѣпляла въ тѣхъ правилахъ торговли, которыя были приняты мною за основаніе прочнаго торговаго дома.

НАЧАЛО ОТПРАВКИ.

Съ перваго декабря, будутъ высылаться во всѣ города: *Россіи, царства Польскаго, княжества Финляндскаго и Закавказскій край.* Новые сорта чаевъ, привезенные изъ *Кяхты* не-обыкновенно высокаго качества съ сильно ароматическимъ вкусомъ соединяющіе мягкость и колоритность. Большее требованіе чая изъ моей конторы, позволяетъ мнѣ отпускать эти высокіе сорты по тѣмъ-же цѣнамъ и на тѣхъ же условіяхъ, которые мною здѣсь объявлены для другихъ сортовъ.

Московскій купецъ *М. КЛИМУШИНЪ.*

KANTOR MAGAZYNOW HERBATNICH

KUPCA MICHAŁA GAWRYŁOWICZA

KLIMUSZYNA

W MOSKWIE.

przy ulicy Miaśnickiéj, obok Hotel de Venise, w domu honorowego obywatela Piegowa.

Ma zaszczyt zawiadomić pp. konsumentów herbaty, że jarmark w Niżnym Nowgorodzie się skończył i ogólny rezultat handlu herbatą wypadł jak następuje:

Przywieziono herbat Fuczańskich z Kjachty w ilości 40 tysięcy skrzyń, z których właściwie na Moskwę przypadło nie więcéj 15 tysięcy skrzyń. Cyfra ta wyraża wartość herbaty, któréj z całéj ilości oddzielono jedną trzecią część.

CENY RYCZAŁTOWE HERBATY ułożyły się o 10 proc. niżéj od cen przeszłorocznego Niżegorodzkiego jarmarku, a o pięć proc. wyżéj od cen istniejących w przeszłym miesiącu maju na giełdzie Moskiewskiéj.

DOBROĆ NOWO-OTRZYMANEJ HERBATY FUCZAŃSKIEJ Z KIACHTY tak nazwanéj herbaty Sansińskiéj odznacza się: kolorytem, cierpkością i niewielkim aromatem. Familijna zaś, to jest wyższa hęrbata Fuczańska, jest więcéj pachnąca, miękka a nawet aromatyczna, Fuczańskie herbaty kwieciste wszystkie w ogóle są ciemnego kolorn, lecz aromatyczne, z zapachem mocno różanym.

LANSINOW PRZYWIEZIONO MAŁO, zielonych nie ma zupełnie, żółte wysokiego gatunku.

Wracając teraz z Niżnego Nowgorodu, wybrałem nowe partje herbaty z powyższéj ilości, w takich tylko gatunkach, które mogłyby uczynić zadość najwykwintniejszemu gustowi miłośników i znawców herbaty.

Tak naprzykład proponuję wypisać z mego kantoru herbaty czarne na cenę 1 r. 80 k. i 2 rub. za funt. Z kwiecistych na 2 r. 60 kop. a szczególniéj na 3 rub. za funt. Lansiny na 4 i 5 rub. za funt. Wszystkie zaś inne gatunki są doskonałe, mniéj lub więcéj.

Nakoniec czuję się w obowiązku złożyć moje najserdeczniejsze podziękowanie osobom które od początku założenia mojéj firmy aż do dziś dnia w ciągu lat kilku zaszczycały mnie swoją życzliwością i stale wypisywały herbatę z mego kantoru, nie zważając na zwiększoną liczbę firm w Moskwie i na liczne nęcące ich odezwy. Téj życzliwości winienem właśnie rozszerzenie zakresu mojéj handlowéj działalności; taż sama życzliwość umocniła mię w zasadach handlu, które zostały przyjęte przezemnie za wskazówkę postępowania mojéj firmy.

POCZĄTEK WYSYŁANIA.

Od 1-go grudnia będą się wysyłać do wszystkich miast Rossji i Królestwa Polskiego, Księstwa Finlandzkiego i na Kaukaz nowe gatunki herbaty przywiezionéj z Kjachty, nadzwyczajnéj dobroci, z silnym aromatycznym smakiem łączące w sobie miękkość i koloryt; wielkie żądanie herbaty z mojego kantoru pozwale mi wysyłać też wysokie gatunki po tych samych cenach i na tych samych warunkach, które zostały przezemnie objawione tutaj i dla innych gatunków.

Kupiec Moskiewski M. KLIMUSZYN.

ПРЕЙСЪ-КУРАНТЪ

ВНОВЬ ПОЛУЧЕННЫМЪ ЧАЯМЪ СЪ ПЛАНТАЦІИ ФУЧАНА ВЪ КИТАѢ ВЪ МАГАЗИНАХЪ:

	Цѣна за фун. руб.	коп.
ФУЧАНСКІЕ ЧЕРНЫЕ ЧАИ.		
1 Терпкій	1	40
2 Букетно-терпкій	1	60
3 Тоже первый сортъ	1	80
4 Букетный	2	—
5 Тоже съ цвѣтомъ	2	10
ФУЧАНСКІЕ ДУШИСТЫЕ ЦВѢТОЧНЫЕ ЧАИ.		
6 т. б. колоритный	2	30
7 м. т. букетный	2	60
8 тоже первый сортъ	2	80
9 м. т. б. розанистый	3	—
10 тоже первый сортъ	3	25
ФУЧАНСКІЕ АРОМАТНЫЕ ЛЯНСИНЫ.		
11 о. б. розанистый	4	—
12 Тоже первый сортъ	5	—
13 о. б. затхлый	6	—
14 о. б. медвяный	7	—
ЖЕЛТЫЕ ФУЧАНСКІЕ ЧАИ.		
15 Средній сортъ	4	—
16 Пханъ	5	—
17 Высокій сортъ	7	—
18 Тоже съ цвѣтами	9	—
19 Въ плетюшкѣ вѣсу $1^1/_4$ ф.	11	—
ЗЕЛЕНЫЕ ВЫСОКІЕ ФУЧАНСКІЕ АРОМАТНЫЕ ЧАИ.		
20 Средній сортъ	4	—
21 Жемчужный	6	—
22 Самый высокій	10	—
23 Вѣсу $1^1/_2$ ф. за банку	15	—
24 Вѣсу $4^1/_4$ ф. за банку	25	—

ВЪ МОСКВѢ.

W MOSKWIE.

Адресъ магазиновъ:

1-й на Мясницкой улицѣ, въ домѣ Черткова.

2-й близъ Опекунскаго Совѣта, въ домѣ Волкова.

ФУЧАНСКІЕ ШТУЧНЫЕ ЧАИ.	Цѣна за фун. руб.	коп.
25 Вѣсомъ въ 1 ф. въ $^1/_2$ ф. въ $^1/_4$ ф.	5	—
26 Вѣсомъ „ 1 — $^1/_2$ — $^1/_4$ „	6	—
27 Вѣсомъ „ 1 — $^1/_2$ — $^1/_4$ „	7	—
28 Вѣсомъ „ 1 — $^1/_2$ — $^1/_4$ „	8	—

ИЗЪ НОВЫХЪ ПАРТІЙ ОТОБРАНЪ ЧАЙ ВЪ ЦЫБИКАХЪ, въ которыхъ вѣсу чистаго ЧАЯ десять фунтовъ съ лянсинными верхами, пересылка этихъ цыбиковъ принимается конторою на своей счетъ; но скидки никакой не дѣлается.

29 Черный высшій Фучанскій	18	—
30 Тоже съ цвѣтомъ	20	—
31 Цвѣточный колоритный	23	—
32 Цвѣточный букетный	28	—
33 — розанистый	32	—
34 Лянсинъ	40	—

УСЛОВІЯ ПЕРЕСЫЛКИ ЧАЕВЪ ЧРЕЗЪ ПОЧТУ ВО ВСѢ ГОРОДА.

1. Контора пересылаетъ ЧАИ въ особенно прочной укупоркѣ и всегда съ первою отходящею почтою.

2. Укупорку и пересылку ЧАЕВЪ чрезъ почту, контора принимаетъ на своей счетъ.

3. Развѣску ЧАЕВЪ контора назначаетъ, согласно требованію, въ фунты, полуфунты и четверти, обертываемые свинцомъ и пломбируемые штемпелемъ.

CENNIK.

NOWOOTRZYMANEJ HERBATY Z PLANTACJI FUCZANU W CHINACH W MAGAZYNACH

	R.	K.
FUCZANSKA AROMATYCZNA HERBATA KWIECISTA.		
6. Cierpko-bukiecisto-kolorowa	2	30
7. Miękko-cierpko-bukiecista	2	60
8. Także pierwszego gatunku	2	80
9. Miękko-cierpko-bukiecisto-różana	3	—
10. Także pierwszego gatunku	3	25
FUCZAŃSKIE PACHNĄCE LANSINY.		
11. Ostro-bukieto różana	4	—
12. Także pierwszego gatunku	5	—
13. Ostro-aromatyczna	6	—
14. Ostro-bukieto-miodowa	7	—
HERBATA FUCZAŃSKA ŻÓŁTA.		
15. Żółta średnia	4	—
16. Pchiań	5	—
17. Przedni gatunek	7	—
18. Także z kwiatem	9	—
19. W pudełku na wagę $1^1/_4$ f.	11	—
HERBATA ZIELONA WYŻSZA FUCZANSKA PACHNĄCA.		
20. Średniego gatunku	4	—
21. Perłowa	6	—
22. *Najprzedniejsza*	10	—
23. Wagi $1^1/_2$ f. za bańkę	15	—
24. Wagi $4^1/_4$ f. za bańkę	25	—

Adres magazynów:

1-y na ulicy Miasnickiéj, w domu Czertkowa.

2-gi blizko Rady Opiekuńczéj w domu Wołkowa.

FUCZAŃSKA HERBATA CZARNA.	Cena za f. R.	K.
1. Pieprzkowata	1	40
2. Bukieto-pieprzkowata	1	60
3. Bukieto-pieprzkowata 1 gatunku	1	80
4. Bukiecista	2	—
5. Także z kwiatem	2	10

FUCZAŃSKIE SZTUCZNE HERBATY.	R.	K.
25. Wagi w 1 f. w $^1/_2$ w $^1/_4$ f.	5	—
26. — w 1 f. w $^1/_2$ w $^1/_4$ f.	6	—
27. Wagi w 1 f. w $^1/_2$ w $^1/_4$ f.	7	—
28. Wagi w 1 f. w $^1/_2$ w $^1/_4$ f.	8	—

Z NOWYCH PARTIJ ODEBRANO HERBATĘ W CYBIKACH, w których wagi czystéj herbaty dziesięć funtów, z liansinnemi wierzchołkami, przesyłka tych cybików przyjmuje się przez kantor na swój koszt, lecz strącenia żadnego się nie przyrzeka.

29 Czarna wyższa fuczańska	18	—
30 Takoż z kwiatów	20	—
31 Kwiatowa kolorowa	23	—
32 Kolorowa bukietowa	28	—
33 — rożana	32	—
34 Liansina	40	—

WARUNKI PRZESYŁKI HERBATY PRZEZ POCZTĘ DO WSZYSTKICH MIAST,

1) Kantor przesyła herbatę w szczególnie trwałych pakach i zawsze z pierwszą pocztą.

2) Upakowanie i przesyłkę kantor przyjmuje na siebie.

3) Rozważenie kantor naznacza stosownie do życzenia na funty, półfunty i ćwierci, które się zawijają w ołów i plombują sztemplem.

4. Требованія должны быть не менѣе какъ на 15 руб., адресъ долженъ быть четко написанъ.
5. Гг. выписывающіе неменѣе какъ на 25 руб. въ одинъ ящикъ, пользуются скидкою 5 проц нтовъ.
6. Гг. выписывающіе на 100 руб. въ одинъ разъ, пользуются скидкою 10 процентовъ.
7. Корреспонденція можетъ быть, кромѣ русскаго, и на всѣхъ иностранныхъ языкахъ.

Адресъ: въ Москву, въ главную контору Московскихъ чайныхъ магазиновъ, *Купцу Михаилу Гавриловичу Климушину*.

Жители города Минска и его окрестностей могутъ получать Чай моей фирмы у Л. В. ДЕЛЬПАЦЕ въ Минскѣ.
М. КЛИМУШИНЪ.

4) Żądania powinny być przynajmniéj na 15 rub., adres powinien być wyraźny.
5) Pp. którzy wypisują za 25 rub. w jednym paku, otrz ymują rabat 5
6) Pp. którzy wypisują za 100 rub. na raz, otrzymują rabat 10%.

Korrespondencje przyjmują się nie tylko tylko po rossyjsku, ale we wszystkich językach cudzoziemskich.

A d r e s: w Moskwie, w głownym kantorze Moskiewskich herbatnich magazynów, kupcowi Michałowi Klimuszynowi.

Mieszkańcy Mińska i jéj okolic, mogą otrzymywać Herbaty mojéj firmy u L. W. ELPACE.
M. KLIMUSZYN. 3—671

Съ разрѣшенія совѣта главнаго общества россійскихъ желѣзныхъ дорогъ будутъ производиться въ канцеляріи 3 отдѣленія С. П Варшавской ж. д. 14 января 1863 г. торги, посредствомъ запечатанныхъ конвертовъ на поставку 18 тысячъ квадр. саж. восьми вершковыхъ дровъ на разныя станціи отъ Калкунъ до Оранъ и на вѣтви отъ Лантварова до Прусской границы.

Желающіе участвовать въ торгахъ могутъ видѣть кондиціи ежедневно отъ 9 до 12 часовъ утра въ канцеляріи 3 отдѣленія находящейся въ верхнемъ этажѣ пассажирскаго зданія виленской станціи. Конверты будутъ приниматься до 12-ти часовъ 10-го января (срокъ вскрытія конвертовъ) въ тойже канцеляріи.

Залоги должны составлять не менѣе одной двадцатой части стоимости подряда. 2—990

Z rozporządzenia Rady Administracyjnéj głównego Towarzystwa dróg żelaznych rossyjskich będą odbywały się przyszłego 14-go stycznia r. b. w kancelarji 3-go oddziału Petersbursko-Warszawskiéj linij targi za pomocą zapieczętowanych deklaracij na dostarczenie 18,000 óśmiowierszkowych sążni drzewa opałowego dla stacji kolei żelaznéj położonych między Kalkunami i Oranami włącznie i na linji z Lantwarowa do granicy Pruskiéj.

Życzący mieć udział w pomienionych targach mogą oglądać warunki tychże coddziennie od 9 do 12 godziny zrana w kancellarji 3-go oddziału położonéj w średnim pawiłonie Wileńskiego dworca kolei żelaznéj. Deklaracje przyjmowane będą do 10 stycznia włącznie do 12-éj godziny zrana, którego to dnia nastąpi rozpieczętowanie przedstawionych deklaracij w pomienionéj kancelarji 3-go oddziału.

Wadium powinno wynosić przynajmniéj jedną dwudziestą część wartości całego podradu.

Dla dogodności okolicznych obywateli pośpieszamy donieść o nowo-założonéj w mieście Kownie fabryce narzędzi rolniczych z Gisernią żelaza i bronzu, pod firmą Tomasza Heydukiewicza. Miejscowość obfita w drzewo i łatwość otrzymania z Anglji żelaza i innych materjałów potrzebnych do prowadzenia podobnéj fabryki, a których używają Fabryki Berlińskie, Krolewieckie i t. d. z których dotąd obywatele tutejsi tego rodzaju narzędzia sprowadzają,— stawia nową fabrykę w możności produkowania w równéj dobroci i po cenach, które odliczywszy cenę transportu i ekspedycji wyrobów zagranicznych, przedstawią nabywcom większą taniość—a obok tego większą rękojmię odpowiedzilności, aniżeli wyroby zagraniczne, które przyjąć potrzeba tak jak są, i za które ekspedytor lub kommisant nie przyjmuje żadnéj odpowiedzialności, ani ich niedostatkom zaradzić nie może.

Fabryka w Kownie wyrabia i dostarcza, wszelkiego rodzaju narzędzia rolnicze na model najdoskonalszych zagranicznych; zwyczajne wozy fornalskie na żolaznych osiach, sanie, soc y, brony i t. p. Nadto odlewa krzyże żelazne i inne pomniki nagrobkowe z napisami — balkony — galerje—piece, kuchnie angielskie i różne wyroby z bronzu- okucia do drzwi i okien polskie i francuzkie, — przedsiębiorca na obstalunek podejmuje się budowy młynów parowych, traktaków, olejarni, aparatów do gorzelni i browarów—przyjmuje także wszelką naprawę narzędzi rolniczych i rozmaitych machin, a do ustawiania na miejscu zakupionych maszynerji, może na żądanie wysyłać dokładnie obeznanego ze swoim przedmiotem Mechanika.

Podpisany spodziewa się, iż przedstawiając szanownym obywatelom przystępne ceny, dogodność prędszéj i łatwiejszéj dostawy, i większą odpowiedzialność miejscowéj fabryki, znajdzie u nich chętne poparcie i zachętę dla krajowego przemysłu, którego rozwéj wysoce wpływa na wzrost krajowego bogactwa.

TOMASZ HEJDUKIEWICZ. 3—955

OGŁOSZENIE,

Dzierżawców Składu Głównego PORTERU i PIWA z fabryki Czerwonodworskiéj A. PARCZEWSKIEGO.

Obeznani z opinią, jaką fabryka ta posiada, pod względem wyrobów swoich a zostając obecnie pod kierunkiem M. Kion jest doprowadzoną do zupełnéj doskonałości, chętnie więc bierzemy współudział w tém przedsięwzięciu, urządzając Zakład na sposób Warszawski, gdzie przy rychłéj usłudze oprócz Porteru i Piwa dostać będzie można potraw porządnie sporządzanych, przekąsek rozmaitych, Billardy regularne, Gazety rozmaite słowem wszystko to co ku zabawie i wygodzie służyć może.

Szczególnem zaś zadaniem składu będzie, aby obstalunki nadsyłane z dalszych stron od panów obywateli i kupców były akuratnie i rychło ekspedjowane.

Przyjmowac się będą obstalunki w kantorze tegoż zakładu do którego adresować się następnie: Skład Główny Porteru i Piwa A. Parczewskiego w Wilnie. 2—994

MAJĄTEK CHWAŁOJNIE B. Francuzowicza w pow. Szawelskim sprzedaje się. Obszaru ma włok 18 mor. 7. Dochodu do 1,800 rub. Cena 18,000 r., a z inwentarzem: do 100 szt. bydła i koni, 20,000 r. Informacja u Kowzana w Wilnie w d. Glüksberga. i w Kownie u JW. Dymszy. 3—965

W powiecie Święciańskim o trzy mile od kolei żelaznéj stacji Podbrodzia jest do sprzedania majątek NARCIANOWO obywatela Kuczewskiego obszaru włok 50 razem z lasem; dowiedzieć się można u W. Bilińskiego na Popławach w domu Żylińskiego w Wilnie, a u dziedzica na miejscu. 3—957

DO SPRZEDANIA

gubernij Wileńskiéj pttu Dziśnieńskiego majątek STANILOW położony od spławnéj rzeki Dźwiny o wiorst 12, od miasteczek zaś Drui i Drysy o wiorst 20, zawierający w sobie 17 chat włościańskich i w ogóle 30 włok jedynie użytecznéj ziemi, po większéj części szaréj z glinistą podstawą, dostateczną ilość łąk i lasu opałowego. Zabudowanie wszelkie gospodarskie dostateczne i w dobrym stanie.

O szczegółach wyprzedaży i cenie dowiedzieć się można w majątku Kamieńpol ztamtąd o milę odległym. 3—956

Sprzedaje się w Dziśnieńskim powiecie o milę od m. Głębokiego majątek Kasztelanowszczyzna, zawierający 2 folwarki i 50 włok ziemi najlepszéj dobroci z lasem budowlowym, obfitością sianożęci i ze wszelkiemi gospodarskiemi wygodami. Ziemi pod włościanami włok do 16. Wiadomość na miejscu u dziedzica a w Wilnie u urzędnika Prykazu Kowalewskiego. 3—966

Sanie do sprzedania; wiadomość w Magazynie H e l b i n g a. 3—970

EDWARD FECHTEL

ma honor donieść WWPP. i PP. obywatelom i wszystkim interessującym się osobom, iż przyjmuje obstalunki do sprowadzenia rozmaitego gatunku CHMIELU z pierwszych handlowych domów, jako to: B a w a r s k i S z p a l t e r: LAGER et SCHENCKBIER — B r a u n s z w e i g s k i: STADT et LAND-HOPFEN, jako też: TYROLSKIEJ BROWARNEJ SMOŁY. 2—959

PAPIER WLINSI

Najlepsi lekarze w Paryżu, zalecają papier Wlinsi, jako najskuteczniejszy środek, który leczy katary, ból gardła, ból gardła, boleści krzyża, reumatyzmy etc. Jednorazowe a najwięcéj trzykrotne użycie, wystarcza najczęściéj do zupełnego wyzdrowienia i wyjąwszy małe świerzbienie nie zostawia po sobie żadnego innego wrażenia. Pudełko złożone z 10 arkuszy kosztuje kop. 60.

Dostać można w aptekach pp. Chróścickiego w Wilnie, Molendzińskiego w Krakowie, Mrozowskiego w Warszawie, Tomanka we Lwowie. 2—796

Oddaje się w dzierżawę majątek o 6 mil od Wilna w poletkach 400 morgów po części pszennéj ziemi, sto sztuk bydła, młócarnia, młyn, tartak wodny, ogrody, browar piwny, karczmy i grosz gotowy. Dowiedzieć się u rządzcy domu księżnéj Puzyniny na Niemieckiéj ulicy, pana Międzyblockiego. 3—852

SANIE dyszlowe miejskie nowe są do zbycia przy Zamkowéj ulicy w domu pod N. 137 u stróża. 2—984

JADĄCY do KIJOWA, szuka wspólnika podróży. Wiadomość w domu Sikorskiéj na Łotoczku pod N. 2. 1—7

SZPRYCOWANIE ROŚLINNE Z MATICO.

Injection Vegetale au Matico uznane za skuteczne przez St. Petersburgską radę lekarską.

Lekarstwo to przygotowuje się z liści peruwiańskiego drzewa Matico (piper angustifolium) rosnącego w Peru. Używa się we Francji z wielkim skutkiem: w śluzotokach u mężczyzn (rzeżączkach) i białych upławach u kobiet. 6—620

PLASTER BIEDNEGO złożony z żywicznych naturalnych balsamów; wyższość jego jest uznana nad papierem chemicznym i plastrem Burgunckim (poix de Bourgogne). Skuteczny na zajątrzenie katarów piersiowych, pedogry i reumatyzmów, skóry weale nie jątrzy. Przysyła się z Paryża, w rulonach karłonowych oklejonych avizą z napisem: Emplatre pauvre homme. (Pharmacie Douvalt. 4—520

PAPIER ALBESPEIRA,

plaster wezykatoryjny tegoż, sprycki do oczu, nosa i inne z pompkami goutta perczowemi.

CUKIERKI PIERSIOWE na soku głowiastéj sałaty i laurowych liściach, uśmierzające kaszle, uporczywe katary, grypy, piersiowe jątrzenia koklusz i t. d.

Składy w aptekach Petersburgskich, Moskiewskich i w Wilnie u p. Chróścickiego. 5—506

DOM ZLECEŃ

pod firmą J. GOŚCICKI w Królewcu

przy ulicy Kneiphof: Langgasse N. 15

egzystuje jak dawniéj i przyjmuje zlecenia wszelkiego rodzaju. Ułatwia ekspedycją do miejsca każdego kraju, pośredniczy w interesach na tutejszym i zagranicznych placach, zajmuje się kupnem i sprzedażą produktów ziemnych i surowych, tudzież sprowadzaniem machin i narzędzi rolniczych z Anglji, Francji i najlepszych fabryk pruskich, nastręcza porządnych i uzdatnionych urzędników i techników, wreszcie spełnia czynności, jakie tylko w zakres Domu Komisowego wchodzą. Uprasza się adresować jak powyżéj.

Tamże jest do sprzedania machina parowa o sile 33 koni za Tal. 2,200. 2—989

OGŁOSZENIE.

Właściciela Majętności Czerwony Dwór zwanéj z fabryką w niéj Porteru i Piwa A. PARCZEWSKIEGO.

Z dniem 1-go stycznia 1863 r. odkrywam Skład Główny tych wyrobów w mieście Wilnie przy ulicy Niemieckiéj w domie W-nych Nowickich, obok hotelu Poznańskiego. Na te wyroby oznaczają się ceny stałe takież same, po jakich przedawać się one będą i na miejscu w fabryce. Życzących nabywać Porter i Piwo z fabryki mojéj zapewniam, że one w tym tylko składzie kupowane być mogą w tym stanie rzetelnéj wartości i dobroci, w jakim się i w fabryce wyrabiają. 2—991

W gubernji Mińskiéj w powiecie Bobrujskim, dodaje się do wydzierżawienia Majątek Bacewicze, z trzema folwarkami (lub każden folwark po osóbno) na lat dziewięć od S. Jerzego 1863 r. zawierający obszaru ziemi oroméj i sianożęci 85 włók; prócz tego, obszerne pastwiska leśne. Gotowy grosz przynoszą: z propinacji, młynów kilku i arędę od szlachty na gruncie osiadłéj. Z bydłem, owcarni i owieczkami funduszowemi i wszelkiem narzędziem gospodarskiém. O bliższych warunkach, takowéj dzierżawy, można powziąść dokładną wiadomość, w Wilnie w mieszkaniu W. Konstantego Niezabytowskiego, na Końskim targu w domie W. Buczyńskiéj. 3—968

DOM pod firmą Puzyny, od dawna wiele osób ze stanu duchownego obiera sobie niemal za jedyny zajazd w czasie bytności w Wilnie,—właściciel, domu odwdzięczając za tą łaskawość osób poważnego stanu urządził się, aby podobni lokatorowie od egzystujących cen na mieszkaniu w tém domu mieli o kopiejek 10 niżéj na dobę, co od ogłoszenia niniejszego i zaprowadza się. 3—978

Nowy ŚPIEW: „Ptaszyna". Cena złp. 2, u Zawadzkiego i Orgelbranda. 2—993

Fosforan Żelaza

(Phosfate de fer),

którego sprzedaż upoważnioną została w Rosji, Francji, Hiszpanji, Brazylji i Portugalji. Ten preparat, nowo wprowadzony w użycie lekarskie, zawiera w sobie żelazo w stanie płynnym; ze skutkiem się używa, w chorobach przy znacznem osłabieniu sił, z przyczyny niedostatku krwi, w białych upławach, w chorobach kości i tym podobnych, podług spostrzeżeń w wielu szpitalach paryzkich, działa daleko lepiéj jak pigułki z mleczanu żelaza (lactate de fer) żelaza oczyszczonego od niedokwasu (le fer par l'hydrogene), syropu i pigułek z jodku żelaza. 2—980

Sanie zupełnie nowe na parę lub jednego konia, są do sprzedania na przeciw ogrodu Strumiły u Łapińskiego. Fabrykanta Fortepianów. 3—977

PRZEDAJE SIĘ w powiecie Grodzieńskim w majętności S a w e j k a c h 5 koni karych, siwe i gniade, kobył różnych lat, mebl Petersburgski na 4 pokoje, naczynie na 32 osoby stołowe i szkło, a nawet tafle od czterech pokojów. 2—992

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

Выпускается въ арендное содержаніе съ 23 апрѣля 1863 года весь апартаментъ, въ которомъ помѣщается типографія Абрама Ицко Дворжеца, на Нѣмецкой улицѣ. Желающіе могутъ нанять все помѣщеніе или частями, но не для типографіи. Можно узнать въ домѣ Попова у Зубнаго врача г. Мейергофа. 2—960

OGŁOSZENIE.

Wypuszcza się w arędę od 23 kwietnia 1863 r. cały apartament, w którym mieści się drukarnia Abrahama Icki Dworca, przy ulicy Niemieckiéj. Życzący mogą nająć cały lokal lub część jego, lecz tylko nie na drukarnię. Można się dowiedzieć o szczegółach w d. Popowa u dentysty Mejerhofa. 2—960

Одобрено Ценсурою. 7 Января 1863 г. Вильно.

W drukarni A. H. K i r k o r a.